

MINUTENBLAD

DOSSIER No.

OD 720

NAAM: E.V.C.-C.P.N. ACTIES INZAKE INDIE

01 7 20.

BRIT. PAROOL
DATUM: 26-10-48

Tweede Kamer verrichtte nachtarbeid

Noodwet-Indonesië behaalde vereiste 2/3 meerderheid

(Van onze parlementaire redacteur.)

Maandagnacht, tegen halfdrie, was het ongewoon druk op het Binnenhof. De Tweede-Kamerleden keerden huiswaarts, na een voor velen hanner moeilijke beslissing te hebben genomen. De op 15 October j.l. ingediende Noodwet-Indonesië had met 69 tegen 25 stemmen, de vereiste tweederde meerderheid behaald.

Het tempo, waarin dit resultaat werd verkregen, stemde minister Sassen tevreden, maar anderzijds moest hij zich inschikkelijk tonen en enkele vrij ingrijpende amendementen overnemen.

7 20.
[Handwritten signature]

ts

Opmerkelijkheden

Desondanks bood de vergadering tal van opmerkelijkheden. Hiermee wordt niet bedoeld op de ongewoonheid van het op Maandag vergaderen — hetgeen sinds lang niet is gebeurd — evenmin op het nachtelijk einde der bijeenkomst. Opmerkelijk was de overigens matte rede van de heer De Groot (Comm.) die — met zijn partijgenoot Wagenaar — voor het eerst sinds lange tijd weer in de Kamer present was. Vooreen was hij altijd een trouw verdediger van de republiek, maar nu — na een reis naar Moskou, gelijk de heer v. B. Goes vertelde — had hij nog enkel scheldwoorden over voor Hatta, „een leerling van 't Duits-Japanse fascisme”, die hij er van beschuldigde, in Juni van Cochran, het Amerikaanse lid van de Commissie van Goede Diensten, de opdracht te hebben gekregen een staatsgreep te ontketenen.

UITTREKSEL

Voor Od 720 Naam EVC -CPN acties i.z.Indonesië
Origineel in Od 344 Naam Maandrapport
Volgnr. Ag.nr. 47336 Aard van het stuk
 Afz. Utrecht Datum 8.10.48

Ten slotte werd nogmaals kennis genomen van het feit, dat de op vassing om zich door onderduiken te onttrekken aan uitzending in militair verband naar Indië, geen genade meer vindt bij de partijleiding. Integendeel, aan infiltratie wordt grote waarde gehecht.

Uitgetrokken door I.V. Afd./Sectie IVB Datum 23.3.49
Op aanwijzing van B IIIa

B 28493 GEHEIM

DUPLICAAT

XXX
XXX

III IIIc 2

n.a.v. verslag van Hengelo
no 28493 in OD 244-Overijssel

INZEBOEKT

Uitlating van
H. Gortzak.ACS
Waarborginguit 05244⁰¹ Origineel in PD
Gortzak.

Hierdoor heb ik de eer te Uwer kennis te brengen, dat Hendrikus GORTZAK, geb. 29.6.1900 te Amsterdam, won. te Amsterdam, op een dd. 21 Januari 1948 te Hengelo (O) gehouden Lenin-herdenking, georganiseerd door de C.P.N. o.m. een Katholiek dagblad hekelde, dat foto's van naar Indonesië vertrekkende Nederlandse militairen had geplaatst. Het blad zou, volgens Gortzak, deze militairen hebben beschreven als "Jongens, die niet bij moeders pappot blijven, doch hun toekomst tegemoet gaan". Naar aanleiding hiervan merkte Gortzak op:

"Doch jongens, die terugkomen, opgesloten in de "Grote Beer", jongens geschopt in ziekenbarakken zonder armen en benen en jongens, die zich schamen naar Nederland te komen. Daar wordt echter niet over gesproken. Dan komt Hare Koninklijke Hoogheid aan boord en spreekt met de soldaten. Zij hoort de muziek, die bij aankomst gespeeld wordt en ziet alleen witte lakens. Maar de volgende dag worden zij uitgeladen met gezichten, die vertrokken zijn van pijn. Opgesloten in ziekenauto's, omdat zij krankzinnig zijn, worden ze weggebracht. De ergste zieken worden in houten bakken, met zeil overdekt, van boord gehesen. Ook de pers is bij deze terugkomst aanwezig en foto's worden gemaakt. Doch dan zwijgen de andere bladen en is het alleen "De Waarheid", die deze foto's publiceert. Dat is het wat wij bij Lenin leerden "de waarheid" en "eerlijk zijn". Wij, communisten, zijn de enigen, die het Nederlandse volk vrij in de ogen durven zien".

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer Hoofd der Afdeling III B
van de Generale Staf
te
's-Gravenhage.

en Communis & Republieke Lening
Vredeschouw. 10
Lening

MINISTERIE VAN MARINE

Volgno.
23 AUG 1947
ACD

Telegramadres: Marine, Den Haag

Men wordt verzocht bij afzending datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden

20500

AAN de Kolonel Mr. L. Einthoven.
 Hoofd Centrale Veiligheids
 Dienst,
 Javastraat 68
 's-Gravenhage.

uw kenmerk	uw brief van	ons nummer	's-Gravenhage,
	<i>B-1 I ?</i>	<i>NO 07/3</i>	de 22 Augustus 1947.
onderwerp:	<i>cy. 20480, 22/DB</i>		
bijlagen: 1.			

In aansluiting op ons telefonisch onderhoud van hedenmorgen heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens een exemplaar van het bewuste pamflet aan te bieden.

BUREAU B.	
Nummer:	
Datum:	<i>25-8-47</i>

Het wnd. Hoofd Bureau Inlichtingen,
 De Kapitein-Luitenant ter Zee,

K.H. Schilp.
 K.H. Schilp.

26-8-47 *10/20* *224*

De wapens neer!

Aan de arbeidersklasse, aan alle vredelievende Nederlanders,

Elke dag die voorbijgaat, brengt opnieuw het bewijs, dat er aan de oorlog tegen het Indonesische volk, waarin ons land is gewikkeld, nog geen einde is te zien.

Generaal Spoor had beloofd door een „bepaalde politie-actie” van ten hoogste veertien dagen de Indonesische Republiek in elkaar te doen storten.

DIT PLAN IS REEDS MISLUKT!

De Indonesiërs, die niet onder het slavenjuk van de koelie-drijvers terug willen, verdedigen hardnekkig hun rechtvaardige zaak.

Steeds meer keert zich de wereld-opinie tegen Nederland, dat voor het herwinnen van zijn eigen zelfstandigheid zo veel aan anderen te danken heeft, doch onder de regering-Beel daarvoor misbruik maakt om het Indonesische volk te pogen aan zich te onderwerpen.

Nederland beleeft de schande dat het vóór het front van de Verenigde Naties wordt aangeklaagd, beschuldigd van het in gevaar brengen van de vrede!

Maar ons volk wil deze oorlog niet!

Meer dan ooit staat het vast, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de weg van vreedzame samenwerking met Indonesië wil bewandelen en dat zij de koloniale oorlog verafschuwt, die ons land onteert en in bodemloze ellende dreigt te storten.

De Regering, die op de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid steunt, had zich door de overeenkomst van Linggadjati, niet alleen tegenover het Indonesische, maar ook tegenover het Nederlandse volk verbonden, de weg van de vrede en de samenwerking te gaan.

ZIJ HEEFT OP 20 JULI DEZE VERBINTENIS GESCHONDEN!

Zij heeft de Nederlandse militairen, onder vreedzame voorspiegelingen naar overzee uitgestuurd, bevel gegeven op hun Indonesische broeders te schieten, die slechts voor hun vrijheid te mogen leven en hun land volgens eigen wens te mogen besturen.

Dit zou niet mogelijk zijn geweest, indien de Partij van de Arbeid haar medewerking tot dit on-democratische en onmenselijke bedrijf niet had gegeven!

De P. v. d. A. had haar kiezers en aanhangers steeds verzekerd, dat zij geen geweld in Indonesië zou dulden.

Zo lang de P. v. d. A. in de regering zat, zou er geen oorlog komen!

De Partij-raad van de P. v. d. A. verklaarde terecht, dat een gewapend conflict „heileloos voor beide naties” zou zijn.

EN TOCH hebben de Ministers van de P. v. d. A. mede het bevel tot „heilooze” militaire actie gegeven!

EN TOCH heeft op 20 Juli het Partijbestuur van de P. v. d. A. zich volledig achter de militaire overval op de vrijheid van het Indonesische volk gesteld!

Sociaal-democratische vrienden,

De leiders van de P. v. d. A. zeggen u, dat zij niet anders konden handelen, omdat er anders een rechtse regering zou komen. Dat is niet waar!

De reactie bedient zich thans van de P. v. d. A. voor het doorvoeren van haar oorlogs-politiek, omdat zij weet dat een regering van Welter en Gerbrandy dit niet zou kunnen en spoedig door de volkswoede zou worden weggevaagd!

Daarom steunen Schouten en Tilanus, Welter en Gerbrandy, de regering van Beel en Jonkman! Zij gebruiken de leiding van de P. v. d. A. als hun werktuig en deze leent zich daartoe, terwijl zij doorgaat de eenheid van de arbeiders en der krachten van de vooruitgang te verhinderen.

INDIEN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, NAAST DE COMMUNISTISCHE PARTIJ EN DE TALLOZE ANDERE VREDELIEVENDE KRACHTEN, HAAR INVLOED TEN VOLLE INZET EN HAAR MINISTERZETELS IN DE SCHAAL WERPT, KAN DE OORLOG IN INDONESIA GEEN DAG LANGER WORDEN VOORTGEZET!

Werkers van Nederland,

Vanaf de 20ste Juli heeft men gepoogd u gerust te stellen met de bewering, dat het hier slechts een „politieele actie van beperkte omvang en van korte duur” zou betreffen. Men poogt u gerust te stellen door het publiceren van „lage” verlies-cijfers (nog altijd veel te hoog) en „juichende” Indonesiërs.

LAAT U NIET BEDRIEGEN!

Men vreest uw verzet, dat reeds in grote stakingen en betogingen tot uiting is gekomen!

Men wil slechts tijd winnen en de zwendel voortzetten!

Intussen woedt de oorlog verder en begaan de koloniale scherp-slijpers elke dag nieuwe gewelddaden.

Intussen vallen de zonen van Nederlandse en Indonesische moeders en wordt de vrucht van vele jaren arbeid verwoest.

Indien de reactie in Indonesië haar doel zou bereiken, zou zij spoedig haar politiek van geweld en onderdrukking ook in Nederland toepassen.

Bindt daarom eensgezind de strijd aan, voor herstel van de vrede op de grondslag van democratie en het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk.

DE EENHEID VAN ACTIE VAN COMMUNISTEN EN SOCIAAL-DEMOCRATEN, VAN ALLE VRIENDEN VAN VREDE EN VOORUITGANG, IS DAARTOE DE ENIGE WEG!

De Hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C. hebben, samen met het Wereldverbond van Vakverenigingen, de eis gesteld, dat aan de vijandelijkheden onmiddellijk een eind moet komen.

Mannen en vrouwen van de vakbeweging, zorgt ervoor, zo deze eis niet zonder uitstel wordt vervuld, **DOOR UW GEMEENSCHAPPELIJKE STRJD DE KRACHT VAN DE ARBEIDERSKLASSE TE DOEN GELDEN!**

Vormt in alle bedrijven, buurten, dorpen en steden,
COMITÉS VAN ACTIE VOOR DE VREDE:

**voor het onmiddellijk staken der vijandelijkheden,
voor onmiddellijke en directe onderhandelingen met
Sjariffoedin en zijn Republikeinse regering!**

Plaats u ten volle achter het besluit der vak-organisaties van zeelieden en haven-arbeiders der E.V.C. tot de **BOYCOTT VAN ALLE TRANSPORTEN VOOR DE KOLONIALE OORLOG!**
Plaats u achter het besluit van de textiel-arbeiders en andere arbeiders, **OM GEEN MILITAIRE GOEDEREN TE VERWERKEN! STEUNT DE STAKERS!**

Organiseert protest-acties in de bedrijven, betoogt onophoudelijk voor het herstel van de vrede!
Laat de koloniale reactie geen ogenblik met rust!

Bedenk dat het leven van uw kinderen, de vrijheid en het brood van ons volk op het spel staan.
Sluit u in het gehele land aaneen tot een **MACHTIGE VOLKSBEWEGING**, om de regering-Beel door een regering van vrede en vooruitgang te vervangen!

DE WAPENS MOETEN NEER!

Herinnert u de oude leuze van de arbeidersbeweging:

**Heel het raderwerk staat stil
Als uw machtige arm het wil!**

De Communistische Partij van Nederland („De Waarheid”)

No. 956 /11569

1 November 1947

Voigno.

I.D. AMERSFOORT.

(YN)

Onderwerp: Antwoord op schrijven d.d. 25-10-47, No. 21827, betreffende J.P.L. v.d. Ven.

4 NOV 1947
ACD/22771

CG 74304 minus plus B.

De gegevens van het dezerzijds opgemaakt rapport d.d. 25-4-47, No. 3130 betreffende J.P.L. v.d. Ven, zijn ontvangen van een dame, die enigszins voor Uw bureau werkzaam is geweest en naar Indië ging met de boot, waarop een en ander plaats vond. Er was met haar afgesproken alles wat van belang zou kunnen zijn door te geven. Kort geleden is zij wegens ziekteverlof van haar man weer teruggekeerd in Holland en heeft alles mondeling bevestigd. Aangezien is gebleken, dat zij "een goede neus" heeft voor een en ander, kunnen de gegevens wel als juist worden beschouwd.

BUREAU B

5-11-47

INLICHTINGDIENST
- AMSTERDAM -

No. I.D. 8341-'47.

Uw brief: B 14304, dd. 13-9-47.

Amsterdam, 2 October 1947.

Volgno.

- 6 OCT. 1947

ACD/21827

Onderwerp: "Mouterij op
de Boissevain"

Bijlagen:
GEHEIM.

BUREAU D	
Nummer:	
Datum:	7-10-47

In antwoord op bovenaangehaald schrijven wordt het volgende medegedeeld.

De personalia van J. P. L. v. d. VEN zijn als volgt:

x | KVV
/ Johannes Petrus Lodewijk van der VEN, geboren 3 Februari 1888 te Willemstad N.B., wonende Bonistraat 13-I te Amsterdam.

Hij heeft gedurende de oorlog op de Ned. Koopvaardijvloot gevaren en wel op de volgende schepen. "Reggestroom, Delfshaven, Suriname, Randfontein, Kelbergen, Bodegraven, Ippersum en Delftdijk".

- 1
Op 13 Januari 1947 heeft hij gemonsterd als kabelgast op "De Boissevain" en voer hij op dit schip p.m. 2 maanden. Dit klopt dus wel met de datum 20 Januari 1947, op welke datum "De Waarheid" zijn publicaties over de gebeurtenissen op genoemd schip, begon.

Daarvoor had hij gevaren op "De Klipfontein" van de Verenigde Scheepvaart Mij. Tijdens de reis met dit schip heeft hij in Suez getracht een hoeveelheid van 700 K.G. touwwerk en een blik olie, welke voorwerpen hij uit het kabelgat van "De Klipfontein" had gehaald, te verkopen aan een Arabier voor f.300.-

Hij blijkt thans te varen op de "Eramus" op welk schip hij dd. 17 April 1947 als bootsman heeft gemonsterd. Dit schip behoort aan de Ned. Regering en is door de Verenigde Scheepvaart Mij, gecharterd voor 3 jaar. Het schip ressorteert onder het kantoor Rotterdam van genoemde Mij, vaart op de Oost-Azie-Lijn en wordt half November in Rotterdam verwacht.

Voorzover bekend is Van der Ven lid van de E.V.C. Politieke activiteit gaat niet van hem uit en heert men bij genoemde Mij. op dit gebied nooit last met hem gehad.

Uit de politie-administratie alhier blijkt, dat in 1919 tegen hem proces-verbaal t/z verduistering anthraciet in dienstbetrekking, in 1934 t/z onrechtmatig steuntrekken en in 1946 t/z diefstal en poging diefstal van 700 K.G. touw en een blik olie, is opgemaakt. Veroordelingen zijn niet van hem bekend.

Aan

Verzonden aan: Hfd. G.V.D. Den Haag.

D-2.

B 21827

GEHEIMXXXX
XXXX

INFORMATIE

III IIIc 3

3130

25 April 1947

schrijven van Amf. no 14304 dd.25.4.1947.

J.P.L. v.d. Ven.

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat Johannes Petrus Lodewijk VAN DER VEN, geb. 3.2.1888 te Willemstad (N.B.), wonende Bonisstraat 13-1 te Amsterdam, gedurende en na de oorlog heeft gevaren op de Nederlandse koopvaardijvloot. Op 13 Januari 1947 monsterde hij als kabelgast op de "Boissevain" en voer ongeveer 2 maanden op genoemd schip.

Hoewel de datum, waarop "De Waarheid" met publicaties over de "Boissevain" begon, 20 Januari 1947, dus wel valt in de tijd dat van der Ven op genoemd schip dienst deed, bestaat er toch enige twijfel omtrent de juistheid van het bericht, dat de daarbij gediend hebbende gegevens van hem afkomstig zouden zijn geweest. Van der Ven is namelijk weliswaar lid van de E.V.C., doch overigens is nimmer iets gebleken van politieke activiteit zijnerzijds, terwijl men ook bij de betreffende Maatschappij op dit gebied nimmer last met hem heeft gehad. Op justitieel gebied is van hem slechts bekend, dat te Amsterdam drie processen-verbaal tegen hem zijn opgemaakt, wegens diefstal of poging daartoe. Thans blijkt van der Ven te varen op het schip "Erasmus", dat half November te Rotterdam wordt verwacht.

Aangezien in het bovenstaande nog geen bevestiging kan worden gevonden van het in Uw aangehaald schrijven vervatte bericht, zo zal ik het zeer op prijs stellen, wanneer U dienaangaande eventuele nadere aanwijzingen te mijner kennis zoudt willen doen brengen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
AMERSFOORT.

B.X. 21080.

1.

VIII. ED.3

~~SECRET~~

UITGEBOKT

12 September

7.

~~SECRET~~ 182730.

OPGELESD

ind 00261

A.C.D.
Werkgr. Vern

"Kerk en Indonesië"

Met verwijzing naar het geheime rapport van Uw Inlichtingen-
dienst van 1 Augustus j.l., I.D. no. 894, heb ik de eer U hierbij ter
kennisgeving aan te bieden afschrift van een geheim rapport van de
Inlichtingendienst te Amsterdam van 5 September j.l., no. I.D. 7746-
47, handelende over "Kerk en Indonesië". Ter bekorting noge naar de
inhoud daarvan verwezen worden.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:!

7/9

De Heer Hoofdecommissaris
van Politie
te ROTTERDAM.

L.L. van Laere.

INLICHTINGENDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 7746-'47

Uw brief: B.19931.

Onderwerp: " Kerk en Indonesië".

Bijlagen:

GEHEIM.

uit 00261
A.C.D.
Werker. Vern

Volgno. OPGELEGD
- 9 SEP 1947
ACD/20954

Amsterdam, 5 September 1947.

BUREAU B	
	9-9-47

Ⓢ

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in het hierboven aangehaalde schrijven, d.d. 12 Augustus 1947, wordt U het volgende medegedeeld;

In de maand April 1946, is door een kleine kring van Nederlandse- en Indonesische voorgangers en gemeenteleden, behorende zowel tot de Hervormde kerk, als ook tot de Gereformeerde kerken, in een bijeenkomst te Amsterdam, een werkcomité " Kerk en Indonesië", opgericht. Besloten werd, zich ten spoedigste met verschillende personen uit kerkelijke- en zendingskringen in verbinding te stellen, om tot een brede samenwerking te komen.

opgeeft
Het comité gaat uit van de zedelijke noodzakelijkheid ener radicale opheffing van de koloniale status van Indonesië en een volkomen gelijkwaardige en vrijwillige wederzijdse verhouding tussen het Nederlandse en Indonesische volk. Het comité wil ten nauwste samenwerken met de verwante vereniging " Nederland- Indonesië". Dat het comité toch zelfstandig zal optreden, hangt samen met de kerkelijke doelstelling, die hoofdzakelijk het volgende omvat:
Allereerst acht het comité noodzakelijk een bewuste en gegronde voorlichting van de Christelijke gemeente hier te lande, inzake het Indonesische vraagstuk, vooral ten aanzien van de vrijheid en verantwoordelijkheid van Kerk en Zending, onder de nieuwe staatkundige verhoudingen in Nederland en Indonesië. Daarnaast acht het comité bijkans nog noodzakelijker een bewust en nauw contact, gesprek en briefverkeer, tussen Nederlandse- en Indonesische christenen, meer nog, tussen de kerken in Nederland en Indonesië, om elkander broederlijk en wederkerig te helpen en voor te lichten in de nieuwe situatie en verhouding, waarin zij als leden der christelijke kerk tot hun blijdschap wederzijds en gezamenlijk zijn geraakt en naar zij verwachten steeds duidelijker zullen geraken.

Het werkcomité heeft medegewerkt aan een petitionnement, uitgaande van de vereniging Nederland- Indonesië. Bij het sluiten ~~der~~ wapenstilstand zijn telegrammen met gelukwensen verzonden aan Sjahrir en Schermerhorn.

Het werkcomité telt thans circa 150 aanhangers. Het bestuur is als volgt samengesteld:

Aan

aan de b
voorzitter: Kleijns Hendrik KROON, geboren te Hengelo 5 Mei 1904, Neder.Herv. predikant, woont Stadionweg 133-11, te Amsterdam.

5451
secretaresse: Elisabeth Henriëtte SIMON THOMAS, geboren te Batavia 16 Juli 1922, woont Ambachtstraat 13, te Utrecht.

penningmeesteresse: Henriëtta Paulina Johanna van DIJK, geboren te Middelburg 28 October 1905, echtgenote van de hiervoor genoemde Ds. K.H. KROON, woont Stadionweg 133-11, te Amsterdam.

zie op 2095-6

Betreffende Ds. K.H.KROON, wordt verwezen naar het schrijven I.D.No. 7745, d.d. 5 September 1947.

Betreffende Mevrouw Kroon- van Dijk het volgende:

Aanvankelijk was Mevrouw Kroon-van Dijk secretaresse van het werkcomité " Kerk en Indonesië ". Deze werkzaamheden waren haar, gezien haar gezinsbezigheden, te veel omvattend. Thans is zij penningmeesteresse, doch de indruk is verkregen dat zij deze functie meer in naam bekleedt. De daaraan verbonden werkzaamheden worden hoofdzakelijk door haar man en de secretaresse verricht. Het is niet bekend dat zij zich op politiek terrein beweegt, doch zeer waarschijnlijk is zij, evenals haar man, de Partij van de Arbeid toegedaan.

Betreffende E. H. SIMON THOMAS:

Mejuffrouw Simon Thomas heeft zich in 1937 in Nederland gevestigd, komende van Batavia. Hoewel zij hier tijdelijk op het adres Stadhouderskade 87 woont, staat zij in het Bevolkingsregister te Amsterdam niet ingeschreven. Zij behoort tot de Nederlands Hervormde kerk. Zij staat bekend als een zeer beschaafd en serieus meisje, die zich, gedreven door haar religieuze opvatting, aan dit werk geeft. Voor zover bekend, bemoeit zij zich niet met de politiek. Zij is werkzaam aan het Instituut voor Christelijke sociale arbeid, Elandsgracht 70, te Amsterdam.

*Hoeveel is er...
van de...
aan...
B.V.M.*

In de Politie-administratie en de cartotheek van de P.R.A., te Amsterdam, is van de hierboven genoemde personen, niets nadeligs bekend.

Verzonden aan: Hfd. C.V.D. Haag

B.2

h

No. C.V./G. 344-1947.

ARNHEM, 13 Augustus 1947.

Volgno.

14 AUG 1947

ACD/20268.

BUREAU B. 5	
Nummer:	
Datum:	14-8-47.

GEHEIM.

In "De Waarheid" van 8 Augustus 1947 komt een annonce voor van de volgende inhoud:

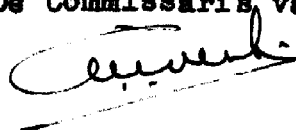
" E.V.C. eist aftreden regering.

"Een algemene ledenvergadering van de afd. Arnhem van de E.V.C. heeft met algemene stemmen een motie aangenomen, waarin zij protesteert tegen de oorlogshandelingen van de Nederlandse regering tegen de republiek en verzoekt de Nederlandse regering af te treden om deze onderdrukkingsoorlog tegen het Indonesische broeder-volk verder ongedaan te maken. Zij eisen verder, dat het gehele Nederlandse volk in de gelegenheid wordt gesteld zijn stem in deze zo urgente aangelegenheid te laten horen, zodat niet een klein deel zijn wil aan het gehele volk kan leggen. Zij eist hiertoe een algemene volkstemming. Een derde eis, die in deze motie geformuleerd wordt, is het onmiddellijke terugtrekken van de troepen achter de demarcatielijnen."

Het is niet bekend wanneer en waar deze vergadering is gehouden. Noch in de plaatselijke bladen noch in het orgaan van de E.V.C. "Werkend Nederland", is deze vergadering aangekondigd.

De Hoofdcommissaris van Politie,
voor dezen:

De De Commissaris van Politie,

A a n :

1. Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage;
2. Procureur-Generaal te Arnhem;
3. Burgemeester Arnhem;
4. Inlichtingenofficier 4e Militaire Afd. Arnhem.

B

No. CV/9	GEHEEM	STAMPBOEK	Volgno.
			11 3 AUG 1947
			ACD/20243

A a n :

1. Centrale Veiligheidsdienst Den Haag;
2. Inlichtingenofficier de Militaire Afdeling te Arnhem.

Op Donderdag, 7 Augustus 1947 werd een pamflet, waarvan een exemplaar hierbij gaat, bij leden en sympathiserenden van de C.P.N. te Arnhem bezorgd.

Op Zaterdag, 9 Augustus 1947 werd hetzelfde pamflet huis aan huis bezorgd.

De Hoofde commissaris van Politie,

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	13 AUG 1947

De wapens neer!

Aan de arbeidersklasse, aan alle vreedlevende Nederlanders.

Elke dag die voorbijgaat, brengt opnieuw het bewijs, dat er aan de oorlog tegen het Indonesische volk, waarin ons land is gewikkeld, nog geen einde is te zien.

Generaal Spoor had beloofd door een „bepaalde politie-actie” van ten hoogste veertien dagen de Indonesische Republiek in elkaar te doen storten.

DIT PLAN IS REEDS MISLUKT!

De Indonesiërs, die niet onder het slavenjuk van de koelie-drijvers terug willen, verdedigen hardnekkig hun rechtvaardige zaak.

Steeds meer keert zich de wereld-opinie tegen Nederland, dat voor het herwinnen van zijn eigen zelfstandigheid zo veel aan anderen te danken heeft, doch onder de regering-Beel daarvan misbruik maakt om het Indonesische volk te pogen aan zich te onderwerpen.

Nederland beleeft de schande dat het vóór het front van de Verenigde Naties wordt aangeklaagd, beschuldigd van het in gevaar brengen van de vrede!

Maar ons volk wil deze oorlog niet!

Meer dan ooit staat het vast, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de weg van vreedzame samenwerking met Indonesië wil bewandelen en dat zij de koloniale oorlog verafschuwt, die ons land onteert en in bodemloze ellende dreigt te storten.

De Regering, die op de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid steunt, had zich door de overeenkomst van Linggadjati, niet alleen tegenover het Indonesische, maar ook tegenover het Nederlandse volk verbonden, de weg van de vrede en de samenwerking te gaan.

ZIJ HEEFT OP 20 JULI DEZE VERBINTENIS GESCHONDEN!

Zij heeft de Nederlandse militairen, onder vreedzame voorspiegelingen naar overzee uitgestuurd, bevel gegeven op hun Indonesische broeders te schieten, die slechts vragen in vrijheid te mogen leven en hun land volgens eigen wens te mogen besturen.

Dit zou niet mogelijk zijn geweest, indien de Partij van de Arbeid haar medewerking tot dit on-democratische en onmenselijke bedrijf niet had gegeven!

De P. v. d. A. had haar kiezers en aanhangers steeds verzekerd, dat zij geen geweld in Indonesië zou dulden.

Zo lang de P. v. d. A. in de regering zat, zou er geen oorlog komen!

De Partij-raad van de P. v. d. A. verklaarde terecht, dat een gewapend conflict „heilooos voor beide naties” zou zijn.

EN TOCH hebben de Ministers van de P. v. d. A. mede het bevel tot „heilooze” militaire actie gegeven!

EN TOCH heeft op 20 Juli het Partijbestuur van de P. v. d. A. zich volledig achter de militaire overval op de vrijheid van het Indonesische volk gesteld!

Sociaal-democratische vrienden,

De leiders van de P. v. d. A. zeggen u, dat zij niet anders konden handelen, omdat er anders een rechtse regering zou komen. Dat is niet waar!

De reactie bedient zich thans van de P. v. d. A. voor het doorvoeren van haar oorlogs-politiek, omdat zij weet dat een regering van Welter en Gerbrandy dit niet zou kunnen en spoedig door de volkswoede zou worden weggevaagd!

Daarom steunen Schouten en Tilanus, Welter en Gerbrandy, de regering van Beel en Jonkman! Zij gebruiken de leiding van de P. v. d. A. als hun werktuig en deze leent zich daartoe, terwijl zij doorgaat de eenheid van de arbeiders en der krachten van de vooruitgang te verhinderen.

INDIEN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, NAAST DE COMMUNISTISCHE PARTIJ EN DE TALLOZE ANDERE VREDELIEVENDE KRACHTEN, HAAR INVLOED TEN VOLLE INZET EN HAAR MINISTERZETELS IN DE SCHAAL WERPT, KAN DE OORLOG IN INDONESIA GEEN DAG LANGER WORDEN VOORTGEZET!

Werkers van Nederland,

Vanaf de 20ste Juli heeft men gepoogd u gerust te stellen met de bewering, dat het hier slechts een „politieele actie van beperkte omvang en van korte duur” zou betreffen. Men poogt u gerust te stellen door het publiceren van „lage” verlies-cijfers (nog altijd veel te hoog) en „juichende” Indonesiërs.

LAAT U NIET BEDRIEGEN!

Men vreest uw verzet, dat reeds in grote stakingen en betogingen tot uiting is gekomen!

Men wil slechts tijd winnen en de zwendel voortzetten!

Intussen woedt de oorlog verder en begaan de koloniale scherpslijpers elke dag nieuwe geweld-daden.

Intussen vallen de zonen van Nederlandse en Indonesische moeders en wordt de vrucht van vele jaren arbeid verwoest.

Indien de reactie in Indonesië haar doel zou bereiken, zou zij spoedig haar politiek van geweld en onderdrukking ook in Nederland toepassen.

Bindt daarom eensgezind de strijd aan, voor herstel van de vrede op de grondslag van democratie en het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk.

DE EENHEID VAN ACTIE VAN COMMUNISTEN EN SOCIAAL-DEMOCRATEN, VAN ALLE VRIENDEN VAN VREDE EN VOORUITGANG, IS DAARTOE DE ENIGE WEG!

De Hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C. hebben, samen met het Wereldverbond van Vakverenigingen, de eis gesteld, dat aan de vijandelijkheden onmiddellijk een eind moet komen.

Mannen en vrouwen van de vakbeweging, zorgt ervoor, zo deze eis niet zonder uitstel wordt vervuld, **DOOR UW GEMEENSCHAPPELIJKE STRIJD DE KRACHT VAN DE ARBEIDERSKLASSE TE DOEN GELDEN!**

Vormt in alle bedrijven, buurten, dorpen en steden,
COMITE'S VAN ACTIE VOOR DE VREDE:

**voor het onmiddellijk staken der vijandelijkheden,
voor onmiddellijke en directe onderhandelingen met
Sjariffoedin en zijn Republikeinse regering!**

Plaats u ten volle achter het besluit der vak-organisaties van zeelieden en haven-arbeiders der E.V.C. tot de **BOYCOTT VAN ALLE TRANSPORTEN VOOR DE KOLONIALE OORLOG!**
Plaats u achter het besluit van de textiel-arbeiders en andere arbeiders, **OM GEEN MILITAIRE GOEDEREN TE VERWERKEN! STEUNT DE STAKERS!**

Organiseert protest-acties in de bedrijven, betoogt onophoudelijk voor het herstel van de vrede!
Laat de koloniale reactie geen ogenblik met rust!

Bedenk dat het leven van uw kinderen, de vrijheid en het brood van ons volk op het spel staan.
Sluit u in het gehele land aaneen tot een **MACHTIGE VOLKSBEWEGING**, om de regering-Beel door een regering van vrede en vooruitgang te vervangen!

DE WAPENS MOETEN NEER!

Herinnert u de oude leuze van de arbeidersbeweging:

**Heel het raderwerk staat stil
Als uw machtige arm het wil!**

De Communistische Partij van Nederland („De Waarheid”)

District Amsterdam.Afdeling Diemen.Groep Aalsmeer.

COMMANDANT

No. 29/47

Bijlagen: ---

Onderwerp:

Vergadering van de Vereniging Nederland-Indonesië en de C.P.N. te Aalsmeer op 26 Juli 1947.

Weekoverzicht.

Par., H datum 21 Aug 1947

Ondergetekende, Dammes Hendrik Poldervaart, Wachtmeester der Rijkspolitie 1e klasse, behorende tot bovengemelde Groep, heeft de eer U HOOGEDELGESTRENGE hierbij beleefd het navolgende te rapporteren.

"Op Zaterdag, 26 Juli 1947, omstreeks 15.30 uur, bevond ik mij, in opdracht van de Heer Groepscommandant der Rijkspolitie te Aalsmeer, mij, in het gebouw "de Oude Veiling", te Aalsmeer, alwaar op dat tijdstip een vergadering werd gehouden, welke was belegd door de vereniging "Nederland-Indonesië" en de "Communistische Partij Nederland".

Deze vergadering was voor een ieder toegankelijk en diende niet tot gemeenschappelijke beraadslaging.

De vergadering werd geopend door H. van Soest, wonende Helling 26, te Aalsmeer, Communistisch raadslid dier gemeente.

Deze zeide in zijn openingswoord, dat het doel van deze vergadering was, te protesteren tegen de schanddadens, door de Nederlandse Regering in Indonesië bedreven, door het volk van Indonesië met de wapenen te lijf te gaan.

Voorts zeide hij, dat ter toelichting van het conflict Nederland-Indonesië, een tweetal sprekers het woord zouden voeren.

Als le spreker kondigde hij aan: W. Teyn, wonende te Haarlem nader adres onbekend, propagandist van de vereniging "Nederland-Indonesië", lid van de Partij van de Arbeid.

Deze ving zijn rede aan met te verklaren, dat hij een niet politieke rede zou houden, doch dat de politiek, uit de aard van het onderwerp, niet geheel buiten beschouwing kon blijven.

Hij zeide voorts, dat de Nederlandse Regering, door het toepassen van wapengeweld in Indonesië, een nederlaag had geleden en beschuldigde hij de Regering ervan, dat zij steeds had gehandeld in ultimatieve zin en dat het immer het doel der Regering was geweest, haar oude koloniale politiek te herstellen.

Spreker zeide, dat de Regering van Nederland in deze twee dingen had te doen, n.l. a. Stopzetten van wapengeweld en vijandelikheden; b. Aanvaarden van de buitenlandse aanbiedingen van arbitrage.

Voorts citeerde spreker enige buitenlandse bladen, die zich afkeurend over het optreden der Nederlandse Regering hadden uitgelaten, o.a. de News Chronicle, de New-York Herald Tribune en de Washington Post.

AAN
de HEER MAJOOR DISTR. CDT der RIJKSPOLITIE,
te
AMSTERDAM.

Aan---

Aan het einde van zijn rede verklaarde hij, dat het voor de Nederlandse Regering nog mogelijk was een morele overwinning te behalen, door het onmiddellijk aanvaarden van internationale arbitrage, terwijl hij tevens de aanwezigen opwekte lid te worden van de vereniging "Nederland-Indonesië!"

Hierna werd door van Soest, voornoemd, de 2e spreker aangekondigd, te weten: Jan Naken, Communistisch Kamerlid, nadere gegevens onbekend, die zeide, dat de gebeurtenissen in Indonesië het gevolg waren van de activiteit van de vereniging voor Rijkseenhed en dat hij nooit had geloofd, dat het de bedoeling van de Nederlandse Regering was geweest om met de leiders van de Republiek Indonesië op vreedzame wijze tot een oplossing te geraken, doch dat het doel van de Regering was geweest, het herstel van het oude koloniale systeem.

Hij zeide, dat wij thans leefden in het tijdperk van het derde het ijzeren Lingadjatti; het Lingadjatti van wapengeweld en dat het wapengebruik in Indonesië de sfeer van onderlinge verstandhouding niet zou verbeteren, doch verslechteren.

Voorts noemde hij het onmogelijk vreedzaam te onderhandelen met iemand, die men eerst kreupel had geslagen.

Spreker verzocht de hoorders om de parolen die hun door hun vakbondleiders zouden worden gegeven, na te volgen.

Hij roemde het voorbeeld van transportarbeiders en de zeevlieden, die geweigerd hadden materiaal naar Indonesië te transporteren.

Op voorstel van van Soest voornoemd, werd met algemene stemmen besloten een request aan de Regering te richten om de vijandelijkheden in Indonesië te staken en de aangeboden buitenlandse arbitrage te aanvaarden.

Hierna werd gelegenheid gegeven tot het opgeven als lid van de vereniging "Nederland-Indonesië!"

Aan deze vergadering, die ik Wachtmeester, tot aan het einde heb bijgewoond, namen ongeveer vijftig personen deel.

Enige onregelmatigheid heeft zich daarbij niet voorgedaan.

Bij alle sprekers gaf het publiek door een matig applaus van zijn instemming blijk.

Alle sprekers uitten zich in beschaafde woorden en begesterende of opruiende taal werd door hen niet gebruikt.

Omstreeks 17.30 uur van genoemde datum was de vergadering geëindigd.

Aldus naar waarheid opgemaakt, dit rapport te Aalsmeer op 28 Juli 1947 en overgegeven aan de Heer Groepscommandant der Rijkspolitie, te Aalsmeer, ter verzending.

de Wachtmeester le klasse,

D.H.Poldervaart.

EZIEN en DOORGEZONDEN;
de Opperwachtmeester,
Groepscommandant,

G.v.d. Tang.

Aan de bevolking van Aalsmeer en Omgeving.

lyf. 20 197

Waarde Vrienden.

Sinds Zondag j.l. is de Ned. Regèring overgegaan tot militair optreden in Indonesië.

Datgene wat wij allen zo zeer gevreesd hebben is werkelijkheid geworden.

Na vijf jaar oorlogsellende, staan wij opnieuw aan de vooravond van zeer grote ellende en leed voor ons en het volk van Indonesië.

Vele ouders zullen dagelijks in spanning verkeren over hun zonen, velen zullen het leven laten in deze oorlog, terwille van de aandeelhouders der olie en rubber maatschappijen.

Naast deze bloedige gevolgen, zal deze oorlog een enorme schuldenlast voor ons land met zich meebrengen; en dat terwijl reeds nu een zeer groot deel van ons volk leeft aan de rand van 't bestaansminimum.

Werkers van Aalsmeer en omgeving, vooral gij jeugdigen; allen die de vrede willen, allen die met ons van mening zijn dat reeds genoeg bloed gevloeid is, gij mannen en vrouwen die niet werkloos willen toezien, dat Uw zonen op de slagvelden zullen verbloeden.

**komt naar de grote Openbare Vergadering
op Zaterdagmiddag 26 Juli a.s. om 3.30 uur,
in gebouw „De Oude Veiling”.**

Sprekers J. Haken, Lid der Tweede Kamer der C.P.N., een spreker van de Ver. Ned.-Indonesië en een der E.V.C.

Onderwerp: De strijd in Indonesië.

***Strijdt mede voor vrede met 't Indonesische
Volk. Tegen ieder geweld tegen 't Indonesische
Broedervolk.***

COMMISSARIAAT
VAN POLITIE
KERKRADE

Exnummer:	
Datum:	12-8-47.

KERKRADE, den 1947
Telefoon 2345 x 7e Augustus 7.
2328

Vergeet bij beantwoording datum en nummer van dit schrijven aan te halen.

Litt. p.
No. 3246 / 3-19 Geheim.
1. Bijlage(n)

UNBESCHUDDEN B

Volgno.
11 AUG 1947
ACD/20187

Onderwerp: Communistische activiteit.
Verspreiding pamflet "De Wapens neer".

Hierbij heb ik de eer Uedelgrootachtbare/Uedelachtbare/
Uedelgestrenge te doen toekomen een exemplaar van het commu-
nistisch pamflet "De Wapens neer", dat gisteren in deze ge-
meente huis aan huis, door tot nu toe onbekende personen,
werd verspreid.

Ik meende goed te doen U hiermede in kennis te stellen.

De Commissaris van Politie,

A. Geeraerts.

Aan den Heer

- x 1. Procureur-Generaal fgd. Dir. van Politie, Den Bosch, (2 x)
2. Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst, Den Haag.
3. Officier v. Justitie te Maastricht.

De wapens neer!

Aan de arbeidersklasse, aan alle vreedelievende Nederlanders.

Elke dag die voorbijgaat, brengt opnieuw het bewijs, dat er aan de oorlog tegen het Indonesische volk, waarin ons land is gewikkeld, nog geen einde is te zien. Generaal Spoor had beloofd door een „beperkte politie-actie” van ten hoogste veertien dagen de Indonesische Republiek in elkaar te doen storten.

DIT PLAN IS REEDS MISLUKT!

De Indonesiërs, die niet onder het slavenjuk van de koelie-drijvers terug willen, verdedigen hardnekkig hun rechtvaardige zaak.

Steeds meer keert zich de wereld-opinie tegen Nederland, dat voor het herwinnen van zijn eigen zelfstandigheid zo veel aan anderen te danken heeft, doch onder de regering-Beel daarvan misbruik maakt om het Indonesische volk te pogen aan zich te onderwerpen.

Nederland beleeft de schande dat het vóór het front van de Verenigde Naties wordt aangeklaagd, beschuldigd van het in gevaar brengen van de vrede!

Maar ons volk wil deze oorlog niet!

Meer dan ooit staat het vast, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de weg van vreedzame samenwerking met Indonesië wil bewandelen en dat zij de koloniale oorlog verafschuwt, die ons land onteert en in bodemloze ellende dreigt te storten.

De Regering, die op de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid steunt, had zich door de overeenkomst van Linggadjati, niet alleen tegenover het Indonesische, maar ook tegenover het Nederlandse volk verbonden, de weg van de vrede en de samenwerking te gaan.

ZIJ HEEFT OP 20 JULI DEZE VERBINTENIS GESCHONDEN!

Zij heeft de Nederlandse militairen, onder vreedzame voorspiegelingen naar overzee uitgestuurd, bevel gegeven op hun Indonesische broeders te schieten, die slechts vragen in vrijheid te mogen leven en hun land volgens eigen wens te mogen besturen.

Dit zou niet mogelijk zijn geweest, indien de Partij van de Arbeid haar medewerking tot dit on-democratische en onmenselijke bedrijf niet had gegeven!

De P. v. d. A. had haar kiezers en aanhangers steeds verzekerd, dat zij geen geweld in Indonesië zou dulden.

Zo lang de P. v. d. A. in de regering zat, zou er geen oorlog komen!

De Partij-raad van de P. v. d. A. verklaarde terecht, dat een gewapend conflict „heileloos voor beide naties” zou zijn.

EN TOCH hebben de Ministers van de P. v. d. A. mede het bevel tot „heillose” militaire actie gegeven!

EN TOCH heeft op 20 Juli het Partijbestuur van de P. v. d. A. zich volledig achter de militaire overval op de vrijheid van het Indonesische volk gesteld!

Sociaal-democratische vrienden,

De leiders van de P. v. d. A. zeggen u, dat zij niet anders konden handelen, omdat er anders een rechtse regering zou komen. Dat is niet waar!

De reactie bedient zich thans van de P. v. d. A. voor het doorvoeren van haar oorlogs-politiek, omdat zij weet dat een regering van Welter en Gerbrandy dit niet zou kunnen en spoedig door de volkswoede zou worden weggevaagd!

Daarom steunen Schouten en Tilanus, Welter en Gerbrandy, de regering van Beel en Jonkman! Zij gebruiken de leiding van de P. v. d. A. als hun werktuig en deze leent zich daartoe, terwijl zij doorgaat de eenheid van de arbeiders en der krachten van de vooruitgang te verhinderen.

INDIEN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, NAAST DE COMMUNISTISCHE PARTIJ EN DE TALLOZE ANDERE VREDELIEVENDE KRACHTEN, HAAR INVLOED TEN VOLLE INZET EN HAAR MINISTERZETELS IN DE SCHAAL WERPT, KAN DE OORLOG IN INDONESIA GEEN DAG LANGER WORDEN VOORTGEZET!

Werkers van Nederland,

Vanaf de 20ste Juli heeft men gepoogd u gerust te stellen met de bewering, dat het hier slechts een „politieele actie van beperkte omvang en van korte duur” zou betreffen. Men poogt u gerust te stellen door het publiceren van „lage” verlies-cijfers (nog altijd veel te hoog) en „juichende” Indonesiërs.

LAAT U NIET BEDRIEGEN!

Men vreest uw verzet, dat reeds in grote stakingen en betogingen tot uiting is gekomen!

Men wil slechts tijd winnen en de zwendel voortzetten!

Intussen woedt de oorlog verder en begaan de koloniale scherpslijpers elke dag nieuwe gewelddaden.

Intussen vallen de zonen van Nederlandse en Indonesische moeders en wordt de vrucht van vele jaren arbeid verwoest.

Indien de reactie in Indonesië haar doel zou bereiken, zou zij spoedig haar politiek van geweld en onderdrukking ook in Nederland toepassen.

Bindt daarom eensgezind de strijd aan, voor herstel van de vrede op de grondslag van democratie en het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk.

DE EENHEID VAN ACTIE VAN COMMUNISTEN EN SOCIAAL-DEMOCRATEN, VAN ALLE VRIENDEN VAN VREDE EN VOORUITGANG, IS DAARTOE DE ENIGE WEG!

De Hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C. hebben, samen met het Wereldverbond van Vakverenigingen, de eis gesteld, dat aan de vijandelijkheden onmiddellijk een eind moet komen.

Mannen en vrouwen van de vakbeweging, zorgt ervoor, zo deze eis niet zonder uitstel wordt vervuld, **DOOR UW GEMEENSCHAPPELIJKE STRIJD DE KRACHT VAN DE ARBEIDERSKLASSE TE DOEN GELDEN!**

Vormt in alle bedrijven, buurten, dorpen en steden,
COMITE'S VAN ACTIE VOOR DE VREDE:

**voor het onmiddellijk staken der vijandelijkheden,
voor onmiddellijke en directe onderhandelingen met
Sjariffoedin en zijn Republikeinse regering!**

Plaats u ten volle achter het besluit der vak-organisaties van zeelieden en haven-arbeiders der E.V.C. tot de **BOYCOTT VAN ALLE TRANSPORTEN VOOR DE KOLONIALE OORLOG!**
Plaats u achter het besluit van de textiel-arbeiders en andere arbeiders, **OM GEEN MILITAIRE GOEDEREN TE VERWERKEN! STEUNT DE STAKERS!**

Organiseert protest-acties in de bedrijven, betoogt onophoudelijk voor het herstel van de vrede!
Laat de koloniale reactie geen ogenblik met rust!

Bedenk dat het leven van uw kinderen, de vrijheid en het brood van ons volk op het spel staan.
Sluit u in het gehele land aaneen tot een **MACHTIGE VOLKSBEWEGING**, om de regering-Beel door een regering van vrede en vooruitgang te vervangen!

DE WAPENS MOETEN NEER!

Herinnert u de oude leuze van de arbeidersbeweging:

**Heel het raderwerk staat stil
Als uw machtige arm het wil!**

De Communistische Partij van Nederland („De Waarheid”)

OP DE PLAATS...RUST!

14-daags verschijnend orgaan voor de soldaten.

Uitgave A.N.J.V.

CORRESPONDENTIE-ADRES: 'SPUISTRAAT 262, AMSTERDAM-CENTRUM

EXTRA
EDITIE

INDONESIË STAAT IN BRAND!

REGERING BEVEELT STROJKES LAND IN GORIOE

Nu is het dan gebeurd. De koloniale reactie heeft haar doel bereikt;

De koloniale oorlog tegen het zich vrijvuchtende Indonesische volk is Zondagmiddag 5 uur (20 Juli) begonnen.

Vernietiging en dood is er op dit moment in Indonesië, en tienduizenden jonge mensen worden in het vuur gejaagd om het koloniale gezag te helpen herstellen, en de basis te leggen voor een hernieuwde uitbuiting van Indonesië.

Onze gedachten gaan even terug naar de tijd, toen de eerste Nederlandse troepen in Indonesië landden, na de Japanse capitulatie, om de reactie in ons land probeerde om de jonge republiek onmogelijk te maken. Toen beweerden zij: De republiek Indonesië is van "Japanse makelij". Maar de feiten spraken een harde en duidelijke taal en hun argument werd een belachelijke frase.

Inmiddels werd de lichter 1945 opgeroepen en in een spoedopleiding de I-divisie geformeerd. Wij herinneren ons nog goed, want het is nauwelijks een jaar geleden, hoe onze commandant en de Overste beweerden, dat er van uitzending nog geen sprake kon zijn. En wij weten nog heel goed welke inhoud de Maleise lessen" en de lezingen over "land en volkenkunde" hadden. Wij weten ook nog heel goed, dat wij toen al waarschuwden tegen de sluwe pogingen om door middel van de dienst, die eerste jongens te verpesten en hen met koloniale opvattingen vol te pompen. Toen kwamen de tropen-injecties en de groene spullen, en in October kwam de inscheping. Het meest vooruitstrevende deel van onze bevolking protesteerde door middel van een staking. In Amsterdam werd daartegen met wapengeweld opgetreden... En toen wisten wij, welke weg de regering zou ingaan.

De verlaten kazernes waren reeds enkele dagen later bevolkt met de jongens van de Ite divisie en ook zij gingen onze weg richting rimboc. Er werd onderhandeld, en er werd "gepraat", maar nu kunnen wij het uitspreken. Dit alles werd door de koloniale legerleiding slechts gezien als een "tijdwinst", niet als een eerlijke poging om langs de weg van onderhandeling tot een goed resultaat te komen.

Tijd winnen, en zoveel mogelijk troepen, materiaal en steunpunten verzamelen in Indonesië om de voorwaarde voor een oorlog te scheppen. En nu is het dan zover gekomen. Wat denken de heren Hoofdofficieren op zo'n moment? Aan promoties en onderscheidingen. Aan een ster en nog een ster en misschien een balk; misschien zelfs aan lauwerkrans-er? Wie weet het? Maar wij denken aan onze makkers links en rechts van de fronten die door deze onverantwoordelijke landsknechten en oliemagnaten worden vermoord. Wij denken in dit ogenblik aan onze kameraden uit ons peloton of compagnie, aan al deze gewone Hollandse jongens. Naar hun gaan ook de gedachten uit van de ouders, vrouwen en kinderen, die hun jongen of vader in Indonesië hebben en zich nu afvragen: Wat zal er van hem worden.

"Trouw" is nogal overtuigd van de "goede afloop" en heeft de onsterfelijke brutaliteit om weer eens te onpas met de Lieve Heer te schermen, en het begrip "God", dat voor velen heilig en bindend is, voor haar koloniale karretje te spannen. "Ik kan niet anders dan dit zeggen".

Maar nu, met het uitbreken van de oorlog, is er niet onbegrip, maar een stevig en wrede overtuiging. Het is een stevig en wrede overtuiging.

Het A.N.J.V. richt zich in een manifest tot de jeugd in Nederland. Zij doet een beroep op alle vooruitstrevende krachten en protesteert tegen de regeringspolitiek. Tevens heeft zij een oproep gericht tot de 50 miljoen leden tellende Wereldfederatie van Democratische Jeugd, tencinde de jeugd overal ter wereld te laten protesteren tegen het ingrijpen van de Nederlandse regering in Indonesië.

Ook de E.V.C. verheft haar stem tegen het geweld, en doet een nieuw beroep op het N.V.V. tot gemeenschappelijk optreden. Zij roept alle werkers in de bedrijven op, hun stem te verheffen tegen het geweld en voor de vrede.

Het partijbestuur der C.P.N. roept op tot onafgebroken actie voor herstel van de vrede met Indonesië. De regering Beel heeft haar program verloochend, en als eis wordt gesteld, dat de oorlogsregering Beel aftreedt. De P.v.d.A heeft haar woord aan de kiezers gebroken. Het aanblijven van deze regering, en in het bijzonder van deze ministers van de P.v.d.A. is een aanfluiting van de democratie. Er moet een onafgebroken protest klinken in de bedrijven en overal elders tegen de schande, ons volk aangedaan.

De P.v.d.A. ondersteunt de militaire actie tegen de republiek, en "trouwt het onvermijdelijke". Naar aanleiding hiervan heeft Palar zijn lidmaatschap opgezegd en tevens zijn zetel in de Tweede Kamer ter beschikking gesteld. Het Vrije Volk heeft het over "beperkt politioned optreden" en zet haar hetze over de z.g. "misleidende houding" van de EVC door. Het andere orgaan van de P.v.d.A., Het Parool veroordeelt in scherpe bewoordingen de houding van de P.v.d.A. Het blad toont de overeenkomst, die de officiële Nederlandse voorlichting heeft met die der Duitsers toen zij Oostenrijk binnenvielen, en verklaart verder, dat "wie Linggadjadi wil uitvoeren, geen geweld gebruiken kan", "De Welters en Gerbrandy's zien de zegeningen van de oude koloniale dagen weer aan de horizon gloriën".

De LOOP DER GEBEURTENISSEN is momenteel in 13 punten voor te geven:

1. Zaterdag zijn alle betrekkingen tussen Nederland en de Republiek verbroken.
2. De Republiek doet een beroep op Engeland, Australië en de Arabische landen om tussenbeide te komen.
3. Aangezien de vrede in Azië in gevaar is gebracht, doet de republiek een beroep op India, deze kwestie voor de veiligheidsraad te brengen.
4. Nehru verklaart op eigen verantwoordelijkheid dat hij het streven van de Republiek ondersteunt.
5. De Republiek doet een laatste beroep op de Commissie-Generaal.
6. Commissie-Generaal verklaart dat zij machteloos is.
7. Spoor dreigt met aftreden, indien er niet tot militair optreden zal worden overgegaan.
8. Koortsachtige activiteit in Djakarta. Engelse consul verklaart dat hij machteloos is. Chinese consul vertrekt naar Djokja.
9. Minister Beel kondigt voor de Radio de militaire actie aan.
10. Van Mook ondersteunt dit. Overeenkomst van L. is opgezegd.
11. Van Mook verklaart dat Nederland haar vrijheid van handelen heeft benomen om aan de "onhoudbare toestand" een einde te maken.
12. Zondagavond, 5 uur, begin van de militaire acties.
13. Engeland biedt in overleg met Amerika aan beide partijen "zijn goede diensten" aan.

X-X-X-X-X-X
X-X-X-X-X-X

Op 22 Juli demonstreert heel progressief Nederland, tot protest tegen de koloniale oorlog voor vrede met Indonesië. Het A.N.J.V. roept dringend alle jongeren op, aan deze demonstraties deel te nemen. Kameraden, die momenteel in militair dienstverband zijn, geeft aan deze oproep gehoor!!! Wij zullen met onze vlaggen opmarcheren om a l l e n te bewijzen, dat de Nederlandse Jeugd een strijdorganisatie heeft, die nooit en te nimmer veert zal geven aan de plannen en daden der reactionaire oorlogshitsers. We gaan een moeilijke tijd tegemoet, WIJ REKENEN DAARBIJ OP JULIE!!! Ondersteunt de
vrij moed

INLICHTINGEN DIENST
D O R D R E C H T.

BUREAU B

Dordrecht, 9 Augustus

Volano
1947.

No.C.V.38/'47

Nummer:	
Datum:	12/8 1947

11 AUG 1947
ACD/20173.

Hierbij wordt toegezonden:
Een te Dordrecht door de C.P.N. in beperkte oplage
verspreid pamflet inzake Ned. Indië

Inlichtingendienst Dordrecht.

De wapens neer!

Aan de arbeidersklasse, aan alle vreednevende Nederlanders,

Elke dag die voorbijgaat, brengt opnieuw het bewijs, dat er aan de oorlog tegen het Indonesische volk, waarin ons land is gewikkeld, nog geen einde is te zien. Generaal Spoor had beloofd door een „beperkte politie-actie” van ten hoogste veertien dagen de Indonesische Republiek in elkaar te doen storten.

DIT PLAN IS REEDS MISLUKT!

De Indonesiërs, die niet onder het slavenjuk van de koelie-drijvers terug willen, verdedigen hardnekkig hun rechtvaardige zaak.

Steeds meer keert zich de wereld-opinie tegen Nederland, dat voor het herwinnen van zijn eigen zelfstandigheid zo veel aan anderen te danken heeft, doch onder de regering-Beel daarvan misbruik maakt om het Indonesische volk te pogen aan zich te onderwerpen.

Nederland beleeft de schande dat het vóór het front van de Verenigde Naties wordt aangeklaagd, beschuldigd van het in gevaar brengen van de vrede!

Maar ons volk wil deze oorlog niet!

Meer dan ooit staat het vast, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de weg van vreedzame samenwerking met Indonesië wil bewandelen en dat zij de koloniale oorlog verafschuwt, die ons land onteert en in bodenloze ellende dreigt te storten.

De Regering, die op de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid steunt, had zich door de overeenkomst van Linggadjati, niet alleen tegenover het Indonesische, maar ook tegenover het Nederlandse volk verbonden, de weg van de vrede en de samenwerking te gaan.

ZIJ HEEFT OP 20 JULI DEZE VERBINTENIS GESCHONDEN!

Zij heeft de Nederlandse militairen, onder vreedzame voorspiegelingen naar overzee uitgestuurd, bevel gegeven op hun Indonesische broeders te schieten, die slechts vragen in vrijheid te mogen leven en hun land volgens eigen wens te mogen besturen.

Dit zou niet mogelijk zijn geweest, indien de Partij van de Arbeid haar medewerking tot dit on-democratische en onmenselijke bedrijf niet had gegeven!

De P. v. d. A. had haar kiezers en aanhangers steeds verzekerd, dat zij geen geweld in Indonesië zou dulden.

Zo lang de P. v. d. A. in de regering zat, zou er geen oorlog komen!

De Partij-raad van de P. v. d. A. verklaarde terecht, dat een gewapend conflict „heilooos voor beide naties” zou zijn.

EN TOCH hebben de Ministers van de P. v. d. A. mede het bevel tot „heilooze” militaire actie gegeven!

EN TOCH heeft op 20 Juli het Partijbestuur van de P. v. d. A. zich volledig achter de militaire overval op de vrijheid van het Indonesische volk gesteld!

Sociaal-democratische vrienden, -

De leiders van de P. v. d. A. zeggen u, dat zij niet anders konden handelen, omdat er anders een rechtse regering zou komen. Dat is niet waar!

De reactie bedient zich thans van de P. v. d. A. voor het doorvoeren van haar oorlogs-politiek, omdat zij weet dat een regering van Welter en Gerbrandy dit niet zou kunnen en spoedig door de volkswoede zou worden weggevaagd!

Daarom steunen Schouten en Tilanus, Welter en Gerbrandy, de regering van Beel en Jonkman! Zij gebruiken de leiding van de P. v. d. A. als hun werktuig en deze leent zich daartoe, terwijl zij doorgaat de eenheid van de arbeiders en der krachten van de vooruitgang te verhinderen.

INDIEN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, NAAST DE COMMUNISTISCHE PARTIJ EN DE TALLOZE ANDERE VREDELIEVENDE KRACHTEN, HAAR INVLOED TEN VOLLE INZET EN HAAR MINISTERZETELS IN DE SCHAAL WERPT, KAN DE OORLOG IN INDONESIA GEEN DAG LANGER WORDEN VOORTGEZET!

Werkers van Nederland,

Vanaf de 20ste Juli heeft men gepoogd u gerust te stellen met de bewering, dat het hier slechts een „politieele actie van beperkte omvang en van korte duur” zou betreffen. Men poogt u gerust te stellen door het publiceren van „lage” verlies-cijfers (nog altijd veel te hoog) en „juichende” Indonesiërs.

LAAT U NIET BEDRIEGEN!

Men vreest uw verzet, dat reeds in grote stakingen en betogingen tot uiting is gekomen!

Men wil slechts tijd winnen en de zwendel voortzetten!

Intussen woedt de oorlog verder en begaan de koloniale scherpslijpers elke dag nieuwe gewelddaden.

Intussen vallen de zonen van Nederlandse en Indonesische moeders en wordt de vrucht van vele jaren arbeid verwoest.

Indien de reactie in Indonesië haar doel zou bereiken, zou zij spoedig haar politiek van geweld en onderdrukking ook in Nederland toepassen.

Bindt daarom eensgezind de strijd aan, voor herstel van de vrede op de grondslag van democratie en het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk.

DE EENHEID VAN ACTIE VAN COMMUNISTEN EN SOCIAAL-DEMOCRATEN, VAN ALLE VRIENDEN VAN VREDE EN VOORUITGANG, IS DAARTOE DE ENIGE WEG!

De Hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C. hebben, samen met het Wereldverbond van Vakverenigingen, de eis gesteld, dat aan de vijandelijkheden onmiddellijk een eind moet komen.

Mannen en vrouwen van de vakbeweging, zorgt ervoor, zo deze eis niet zonder uitstel wordt vervuld, **DOOR UW GEMEENSCHAPPELIJKE STRJD D.E. KRACHT VAN DE ARBEIDERSKLASSE TE DOEN GELDEN!**

Vormt in alle bedrijven, buurten, dorpen en steden, **COMITÉS VAN ACTIE VOOR DE VREDE:**

**voor het onmiddellijk staken der vijandelijkheden,
voor onmiddellijke en directe onderhandelingen met
Sjariffoedin en zijn Republikeinse regering!**

Plaats u ten volle achter het besluit der vak-organisaties van zeelieden en haven-arbeiders der E.V.C. tot de **BOYCOTT VAN ALLE TRANSPORTEN VOOR DE KOLONIALE OORLOG!** Plaats u achter het besluit van de textiel-arbeiders en andere arbeiders, **OM GEEN MILITAIRE GOEDEREN TE VERWERKEN! STEUNT DE STAKERS!**

Organiseert protest-acties in de bedrijven, betoogt onophoudelijk voor het herstel van de vrede! Laat de koloniale reactie geen ogenblik met rust!

Bedenk dat het leven van uw kinderen, de vrijheid en het brood van ons volk op het spel staan. Sluit u in het gehele land aaneen tot een **MACHTIGE VOLKSBEWEGING**, om de regering-Beel door een regering van vrede en vooruitgang te vervangen!

DE WAPENS MOETEN NEER!

Herinnert u de oude leuze van de arbeidersbeweging:

**Heel het raderwerk staat stil
Als uw machtige arm het wil!**

De Communistische Partij van Nederland („De Waarheid”)

149
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE, 20 Augustus 1947.

No. B.20171

Dict.: III. Typ.: RD.

Onderwerp:

PROTESTVERGADERING C.P.N.

Javestraat 68.

tel. 182730.

BIJZONDER VERBODEN
D E H E I M

Verslag van een op Woensdag 30 Juli 1947 door de afdeling Zutphen van de Communistische Partij Nederland "De Waarheid" in de Casinozaal aan het Oude Wand te Zutphen, gehouden openbare protestvergadering tegen "de oorlog in Indonesië".

Aanwezig waren plm. 110 personen. De toegang tot de zaal was kosteloos.

Als spreker trad op: JOHANNES VLAMELING, geb. te Rijswijk, 7-8-1904, secretaris van het District Gooi der C.P.N. "De Waarheid", wonende te Hilversum.

Omstreeks 20.10 uur werd de vergadering geopend door GERRIT JAN VAN AALDEREN, geboren te Zwolle, 25-10-1903, wonende te Zutphen, die als voorzitter fungeerde. Deze zei o.m.:

"Kameraden: Het kapitalisme heeft de kleuven uitgeslagen naar het Nederlandse volk. Men ziet geen uitweg meer uit de tegenwoordige chaos. De laatste wereldoorlog bracht een vrijheidsstreven. Ook wij staan voor een dergelijk vrijheidsstreven van onze kameraden in Indonesië. Wij staan dan ook naast hen. Hiertegenover staat het Nederlandse kapitalisme, benevens de Partij van de Arbeid. In de strijd tegen het Hitler-fascisme stonden wij samen in één front, doch thans staan wij tegenover een groot gedeelte van ons volk. Degenen, die de mond vol hebben over de collaborateur Soekarno, moeten maar eens zien naar het Driemanschap van tijdens de bezetting. Wat deed dit Driemanschap anders dan Soekarno? Het Driemanschap trachtte ons land en volk te bewegen tot samenwerking met de vijand. Is dit Driemanschap hiervoor gestraft geworden? Aanwezigen, wij zijn voor deze predikers van "de nieuwe orde" niet uit de weg gegaan en zullen thans voor de heren koffieplanters evenmin uit de weg gaan. Wij zijn trots op onze partij en onze krant "de Waarheid"."

Hierop verwelkomde Van Aaldereën de aanwezigen en de spreker "kameraad" Vlameling, die hierop terstond het woord verkreeg. Deze sprak aldus:

"Kameraden. Het Nederlandse koloniale probleem is reeds 300 jaar oud. De Regeringspolitiek werd steeds gesteund door de kapitalistische bourgeoisie. Een politiek van geweld en bloed. Er zijn veel Nederlanders, die heel weinig weten van het Nederlandse koloniale stelsel. Multatuli (Douwes Dekker) deed de vorige eeuw de wereld opschrikken door zijn boek "Max Havelaar", waarin de misstanden in Indonesië op werkelijk literaire wijze, werden belicht. Deze noemt Indonesië zeer terecht: "De gordel van smaragd". Wanneer wij denken aan de tegenwoordige aanhangers der geweld-

VERZONDEN AAN: Z.E. de Min. van Binnenlandse Zaken.

Z.E. de Minister van Justitie.

De Heer Comm. der Koningin in de Prov. Gelderland.

De Heer Hoofd Generale Staf, afd. III B.

De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Den Haag.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Utrecht.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Groningen.

geweldpolitiek, dan verheugt het ons, dat er ook Nederlanders zijn geweest, die hun stem tegen dit stelsel hebben verheven. Deze man heeft de noden van het Indonesische volk leren kennen. De ouderen onder ons weten nog wel, hoe de leden van het koloniale leger in café's, onder een borrel, werden geronseld en herinnerden zich de expedities naar Lombok en Atjeh. Ook ons land heeft haar sporen wel verdiend op koloniaal gebied. Het is niet waar, dat de Indonesische bevolking de Nederlandse troepen welwillend heeft begroet. Zij heeft op alle wijzen getracht onder het Nederlands bewind uit te komen. Wij allen weten, wat het wil zeggen onder bezetting te leven. Het ging er mee als in de 80-jarige oorlog. Zij heeft gevochten voor haar vrijheid en vecht daarvoor nog steeds. Door ontwikkeling en opstand is de groei en saamhorigheid versterkt om op deze wijze de nationalistische beweging te vestigen. Evenals de bezittende klasse in 1918, door vrees gedreven, de arbeidersklasse de mooiste beloften deed, zijn ook aan de Indonesische bevolking allerlei beloften gedaan. Doch evenals in Nederland de arbeiders weer werden onderdrukt, zo ging het ook in Indonesië. Van al de beloften kwam niets terecht. In 1926 kwamen grote delen van Sumatra in opstand in verband met het niet inlossen van deze beloften. Het antwoord hierop was, dat er binnen korte tijd honderden lijken bengelden langs de wegen van Sumatra, terwijl anderen werden opgesloten in het kamp Bovèn Digoel. Hier werd getracht de mensen geruisloos te laten sterven in oorden, waar het voor mensen absoluut onmogelijk was te leven. De kampen van Hitler bestonden toentertijd nog niet, doch dit kamp was niets beter en dan onder leiding van Nederlanders. Thans is er een boek verschenen bij "Elsevier's Uitgeversmaatschappij", dezelfde uitgever van het mooie weekblad, getiteld: "Daar werd iets groots verricht". Hierin zien we allemaal mooie plaatjes en foto's en wordt aangetoond wat er is geschied in de laatste 300 jaar dank zij de kolonisatie van Nederland. Doch uit een rapport van de Commissie voor onderzoek van 1940, net voor het uitbreken van de oorlog, blijkt, dat dank zij deze 300 jaar kolonisatie, 6% van de bevolking van Indonesië kan lezen en schrijven, terwijl de overige 94% deze kunst niet machtig is. Toen de Jappen kwamen, waren 180.000 soldaten voldoende, om het gehele rijk onder de voet te lopen. De komst van de Jappen bracht voor de Indonesiërs grote veranderingen. In dit licht moet worden bezien de rede van H.M. de Koningin in December 1942. De kapitalisten in ons land begrepen best, dat er iets was veranderd in Indonesië. Zij doorzagen zeer goed, welke invloed de Japanse propaganda op de bevolking van Indonesië zou hebben. Doch de beloften, neergelegd in deze rede, waren niet gemeend, hetgeen zeer spoedig zou blijken. Zo kwam de bevrijding in 1945. Ons land is totaal berooid en verarmd uit de oorlog gekomen. Wij hadden geen leger, geen wapens, schepen, fabrieken, niets, waarmee de bezittende klasse in staat was de koloniale politiek weer in het leven te roepen. Intussen was door de Indonesische bevolking de Republiek uitgeroepen. Geen enkele Nederlander, die daartegen iets kon doen. Toen kregen we in April 1946 de conferentie op de Hoge Veluwe. Het begin was zeer hoopvol, doch het resultaat was een luchtspiegeling. De R.K. wilden de erkenning van de Republiek niet aanvaarden. We zaten toen voor de verkiezingen en de Partij van de Arbeid rekende op een coalitie met de R.K. en zwichtte voor de Katholieke reactie.

2 October 1946 Wijziging van art. 192 van de Grondwet in de Kamer. Het voeren overzee van onze troepen was in strijd met dit artikel. Bij de behandeling hiervan hebben de communisten tegen gestemd, doch ondanks dit, werd de wijziging er doorgejaagd met een haast, een betere zaak waardig. Het "Vrije Volk", blad van de

de Partij van de Arbeid, verklaard hierover dat het toch niets had te betekenen, omdat voor de uitzending van troepen toch steeds een nieuwe machtiging nodig was van de Kamer. Ik herhaal hier, dat de troepenuitzending naar Indonesië onwettig is.

29 Maart 1947, behandeling van de Machtigingswet in de Kamer. Deze werd ook weer doorgedreven met medewerking van de P.v. d.A. Volgens het blad van deze partij, was er weer niets aan de hand, doch hier bij deze wet werden de troepenuitzendingen wettig gemaakt. Toen echter deze wet werd aangenomen, bulderden reeds de Nederlandse kanonnen op Modjokerto. Toen kwam Linggadjati tot stand. Hierbij werd toegegeven aan de de facto erkenning van de Republiek. Deze erkenning was een morele overwinning van de Republiek, doch al spoedig bleek en dit blijkt thans zonneklaar, in Nederland wilde men de oorlog. Wij kunnen concluderen, dat de onderhandelingen voorbereiding voor deze oorlog zijn geweest. Toen na de bevrijding de arbeiders gehoor gaven aan de oproep van Min. Schermerhorn om met elkaar de beste krachten in te spannen voor de wederopbouw en de armoede van ons land wildedelen, zagen wij, dat zij, die werkelijk iets hadden te delen, zich gingen verrijken. Ook door de uitzending van onze jongens naar Indonesië ontstond er vertraging in de wederopbouw. Voor de opgevoerde deviezen werden, in plaats van machines, wapens gekocht, terwijl de jongens aan de wederopbouw werden onttrokken. Alles wat door de Regering Beel-Drees tot heden tot stand is gebracht, is roofbouw op de arbeidersklasse. Lege linnenkasten en vertraging van de wederopbouw. Hieruit vloeiden voort, steeds nieuwe eisen aan de Republiek. Deze was op een gegeven ogenblik aan het einde van haar geduld en willigde niet in, de eis van de gemengde gendarmerie. Met het inwilligen van deze eis hadden zij regelrecht de duivel in huis gehaald, want dan was de Indonesische bevolking aan handen en voeten gebonden geweest. Wanneer wij thans de situatie overzien, dan begrijpen wij waarvoor de Regering Beel-Drees, ~~deze eis~~ nodig had. Zij hadden vergunning nodig van Engeland en Bevin. De bevolking moest rustig worden gehouden. Deze Regering heeft zich nu aangepast aan het streven van de wildemannen Welter-Schouten en Gerbrandy. Deze heren spreken over niets anders dan dapperheid van mannen als Jan Pietersz. Coen, Admiraal de Ruyter en Tromp, doch zelf blijven zij thuis en komen niet in de strijd. Voor deze lieden is geen Vaderland. Een arbeider zegt: "Waar mijn brood is, is mijn Vaderland", doch deze heren hebben niets anders dan de Mammoet. Deze vrienden van de onderdrukking van het Indonesische volk zitten onder het plan Marshall. Het spreekt vanzelf, dat de 20e Juli 1947, voor deze heren een feestdag was. Volgens de Groene Amsterdammer" echter was deze dag een donkere bladzijde voor ons volk. Het Comité Handhaving Rijkseenheid heeft zich zelfs achter de Regering Beel-Drees geschaard.

Hierbij willen wij nog even bezien de houding van de Partij van de Arbeid. Het blijkt zonneklaar dat deze partij bestaat uit een samenraapsel van allerlei soort mensen, waarin niets geen lijn zit. De voorzitter van deze Partij, Vorrink, volgt slechts slaafs de voetstappen van Romme, en de reactie. Deze durft zichzelf steeds op de borst te slaan en meent dat aan de Partij van de Arbeid alles is te danken. Wij hebben 6 Ministers in het Kabinet. Zo ook voordat de onderhandelingen begonnen. Bij Linggadjati klonk voor de radio een juichkreet van Vorrink. Dit was het succes van zijn Partij, brulde hij voor de radio, zo zelfs, dat zijn toespraak werd besloten met het "Wilhelmus". Ook de toespraak van Minister Beel werd besloten met het "Wilhelmus". Mochten er op politiek gebied in die dagen enkele dingen niet goed gaan, het accord van Linggadjati maakte alles goed. Volgens mij, had de

de Partij van de Arbeid richtlijnen moeten geven voor het scheppen van betere verhoudingen, doch niets daarvan. Zo gaat het als je in het geheel loopt van de reactie. Toen de onderhandelingen waren mislukt, traden de Ministers van de Partij van de Arbeid niet af, doch bleven in de Regering. Het Partijbestuur keurde de houding van de Regering goed en er werd uitgemaakt, dat de Republiek in deze de schuldige was. Politieel optreden was, volgens dit Bestuur, noodzakelijk. Geen oorlog, doch alleen politieel optreden. Al de 120.000 soldaten krijgen nu een politieuniform aan. Toen hierop de kritiek van de communisten kwam, zeiden zij: "Wij blijven in de Regering, om erger te voorkomen". Om te voorkomen dat deze politieke actie geen oorlog werd. Volgens het "Vrije Volk" is thans Barend Blokzijl, de voorzitter van de E.V.C., de schuldige. Deze heeft de Indonesiërs gesteund in hun progressieve actie en zijn steun toegezegd aan de Republiek. Doch de oppositie in de Partij van de Arbeid is groot. Honderden leden lopen weg. Het "Vrije Volk" spreekt van enkelen, die hebben bedankt, doch heel weinig in verhouding tot het ledental. Toen in Emmer-Compasuum een raai lid wilde bedanken en zijn lidmaatschap-boekje wilde inleveren bij de secretaris, bleek dat deze eveneens wilde bedanken. Later bleek, dat alle bestuursleden reeds hadden bedankt, zodat men maar besloot de boekjes gezamenlijk op te sturen aan het partijbestuur. Hierbij wordt wel de mening van de arbeiders in de partij aangehouden. De misdadige houding van de voorzitter wrekt zich. Men moet deze voorzitter wegjagen en hem brengen daar waar hij behoort, op de mestvaelt. Deze mensen, die niet anders doen dan schelden op de dictatuur en Sowjet-Rusland, deze lieden kunnen niets anders dan het Nederlandse volk verkopen aan het Amerikaanse dollarkapitaal. De oppositie van Ds. Buskes en vele anderen wordt echter steeds sterker en zij eisen thans een andere richting. Nu zeggen de huichelaars, dat er opnieuw moet worden onderhandeld en dat de grenzen zowat zijn bereikt. In wezen is het niets anders dan misdaad. De Republiek moet op de knieën.

Hoe staat het nu met de Vakbeweging, met het N.V.V.?

In deze dagen, toen er nog werd gesproken van fusie van het N.V.V. en de E.V.C. werd besloten, dat men gezamenlijk zou staken bij het uitbreken van een gewapend conflict in Indonesië. Hierop werd het fusie-rapport verworpen, omdat de E.V.C. dictatoriaal was. De leden van het N.V.V. hebben hierover echter nimmer kunnen oordelen, omdat zij het fusie-rapport nooit hebben gezien. De leden der E.V.C. daarentegen hebben ieder voor zich, het rapport in druk toegezonden gekregen. Thans wordt er door het N.V.V. niet gestaakt. Zij richt thans een schrijven aan de Regering, doch dit geschiedt onder aandrang van het Internationaal Vakverbond, waarvan enkele leden in ons land vertoeven. Dit, en de buitenlandse arbeidersklasse wijst het N.V.V. op zijn plicht in deze. Het fascisme is nog lang niet dood en bij de opruiming daarvan zijn er heel wat vergeeten. B.v. de kapitalisten en koloniale reactie die vanuit hun kostelen het fascisme steunden. Reeds vóór de oorlog, nadat hij van zijn reis door Indonesië was teruggekeerd, verklaarde Mussert, dat het nationaal-socialisme daar reeds in toepassing was gebracht. Wanneer men voor de radio de legerberichten hoort, dan kan men er bij denken "das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt" en men heeft de berichten van tijdens de bezetting. De foto's, welke drie dagen na het begin van het politieel optreden reeds werden gepubliceerd in de pers hier te lande, lagen reeds lang klaar. Er zijn er bij, die 1½ à 2 jaar geleden in Australië zijn opgenomen. Wat men ook niet kan ontkennen, is, dat er thans, net als na de bevrijding door de Engelsen, Japanners worden gebruikt in de strijd aan de zijde van de Nederlanders. Slachting op Celebes. Door de Regering is een onderzoek naar deze zaak ingesteld, waarbij bleek dat tussen

tussen de 20.000 en 30.000 Indonesiërs het leven hebben gelaten. Intussen hangend dit onderzoek, is de betrokken officier overgeplaatst naar Batavia en aldaar tot Politie-Commissaris benoemd. Verder hoeft men thans geregeld spreken over de duur van deze strijd. Dit zou een kwestie zijn van drie à vier weken. Dit zal men ook in 1941, aan Duitse zijde, toen Duitsland de Sowjet-Unie aanviel. Ook thans weer de tactiek van de verschroeiende aarde, gelijk als toen. Deze strijd duurt lang en duizenden jongens zullen aldaar hun leven laten. De weerstand neemt steeds in hevigheid toe en de Regering zal dit zelf moeten toegeven. De berichtgeving wordt thans al geregeld vertraagd en waarom? Het zal in deze strijd net gaan als met Hitler, die in zijn eigen nest, Berlijn, werd uitgeroeid, zo zal ook deze strijd in Batavia worden uitgevochten. Dan zal de laatste Nederlander van Java worden geworpen. Agressie wordt bestreden met agressie en haat met haat. Deze is bij de Indonesische bevolking niet minder sterk als bij ons in '40. Een goede verstandhouding met Indonesië is voor beiden van het grootste belang, doch deze is door de thans gevoerde politiek onmogelijk gemaakt. Onze houding is van het begin af duidelijk geweest. Elk gewelddadig optreden is door ons verworpen, aan welk standpunt wij thans nog vasthouden. Ieder volk heeft recht op een eigen regering. Tijdens de bezetting hadden wij een dure eed gezworen om de strijd tegen het fascisme voort te zetten en toen deze ontwikkeling bekend werd, trokken 30.000 mannen naar de Markthallen in Amsterdam, waar wij opnieuw hebben gezworen de strijd niet te staken tot dan het optreden in Indië een einde is gekomen. Wij breken ons woord niet. Onze leden bioscoop-operateurs weigeren films met oorlogshandelingen te draaien. Toen hedenmorgen de "Volendam" zou vertrekken met troepen naar Indonesië, hebben wij gezegd: "Geen jongen meer naar Indonesië" en hierop ging de hele Amsterdamse haven "plat". Onze houding moet zijn, om door politieke stakingen de Regering Beel te dwingen weg te gaan. Wanneer de opmars naar Djokjakarta plaats heeft, moeten alle arbeiders een opmars naar Den Haag beginnen, zeggen wij, opdat onze jongens terug komen. Onze jongens moeten terug, de verliezen zijn groot en worden niet bekend gemaakt. Wij zullen strijden net zolang tot elke jongen weer bij zijn moeder of vrouw is. Wij willen een vrij Indonesië en een vrij Nederland. Begrijp waarom het gaat. De klok voor- of achteruit, of ons land zal blijven een reactieaire uitloek in West-Europa, een stootblok tegen Sowjet-Rusland. Ons land zal moeten kiezen tussen Washington en Moskou. Washington, het teken van het ondergaande kapitalisme en Moskou vernieuwing der wereld en heerschappij der arbeidersklasse. Niemand van ons wenst oorlog. Wij verzetten ons tegen de plannen der wereldreactie. Wij zeggen niet, dat oorlog onontkoombaar is, integendeel. Wij beseffen dat het zo goed als Stalin, toen in de strijd tegen het Hitlerfascisme, Stalingrad was gevallen, Leningrad omsingeld en Moskou in het gezicht van de moffen was gelegen, hij ondanks dat, de strijd voortzette. Churchill zond toen aan Roosevelt een telegram dat deze geen materiaal meer hoefde te sturen naar Rusland, omdat daar de strijd was afgelopen. Toen sprak Stalin van volhouden en dat de kracht van de Duitse legers afnam. Toen kwam de oorlogsindustrie in Rusland goed op gang en hij, Stalin, verklaarde verder, dat het bruine monster vanuit Rusland zou worden verdreven. Dit was een woord uit een communistische overtuiging. Dit was inzicht van maatschappelijke ontwikkeling. De arbeiders liggen onaf in de kapitalistische wereld. Zij mogen werken zolang er aan wordt verdiend. De arbeidersklasse is echter sterker dan de reactie ondanks hun uniformen van vergane glorie. Het kapitalisme gaat haar macht verliezen. Vroeger was dit een droom, doch het voorbeeld

voorbeeld hebben wij, nadat in 1917, de arbeidersklasse in Rusland het Tsarisme wegjoeg en de Unie van Sowjet-Republieken stichtte. Het dollarkapitalisme moge machtig schijnen met hun atoombommen en grote vloten, doch zij steunt daarbij alleen op de macht van de arbeidersklasse, zolang deze zich van die macht niet bewust is. Dit bewustzijn moet worden versterkt. Wij weten dat wij vandaag nog in het defensief zijn, doch morgen kunnen wij in de aanval zijn. Zelfs de meest progressieve bladen zijn thans spreekbuizen van de koloniale reactie, alleen de pers, welke in handen is van de arbeidersklasse brengt over de strijd in Indonesië de juiste berichten. Ook hier is het "De Waarheid", die de waarheid brengt. De bourgeoisie beschikt over veel grotere pers, radio, terwijl zij zelfs de kansel misbruikt om de arbeiders niet tot dit bewustzijn te laten komen. Zij, die als sympathiserenden naast ons staan, moeten thans bewust gaan meewerken in de C.P.N. Dan pas zal de eenheid worden gesmeed in de arbeidersklasse en zullen wij in staat zijn de dood te brengen aan de oorlogsdrijvers en uitbuiters der kapitalistische wereld. Dan zullen wij Nederland brengen, met de andere bewustgeworden naties, aan de zijde van het arbeidersproletariaat. "

Nadat spreker zijn rede had beëindigd, werd door de voorzitter gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen, waarvan echter door niemand gebruik werd gemaakt.

Hierop werd door de voorzitter een motie, gericht tot de Minister-President, Dr. Beel, voorgelezen, van de volgende inhoud:

" Werkers van hoofd en hand in protestvergadering bijeen op 30 Juli 1947 in de Casinozaal te Zutphen, brengt het volgende te Uwer kennis en verzoekt U te willen bevorderen:

1. Terugtrekking troepen.
2. Staking oorlogshandelingen.
3. Hervatting onderhandelingen. "

Hierop werd de vergadering door de voorzitter gesloten te omstreeks 21.45 uur.

C.V.D.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 12 Augustus 1947.

Javastraat 68.

Tel.: 182730.

B.20065.

Dict.: III. Typ.: TZ.

Onderwerp: **Protestvergadering tegen het gebruik van geweld in Indië.**

GEHEIM.

Kort verslag van de openbare protestvergadering, gehouden door "de Nederlandse Vrouwenbeweging", in samenwerking met "de Vereniging "Nederland - Indonesië"" en "de Algemene Nederlandse Vredesactie" (A.N.V.A.) op Dinsdag, 29 Juli 1947 in het gebouw "De Vereniging" aan de Willemstraat te 's-Gravenhage.

In de omgeving van het gebouw werd door leden van de R.C.P. (Tribune), het A.N.J.V., "de Nederlandse Vrouwenbeweging" en de P.I. gecolporteed. Verder werden steunbonnen aangeboden voor Nederlandse militairen, die de dienst in Indië hebben geweigerd en daardoor thans in moeilijkheden verkeren.

Er waren circa 700 personen aanwezig, waaronder een groot aantal Indonesiërs. Nadat de vergadering was geopend door: Mr. Madeleine Vilma Margaretha Aurelia VOITUS VAN HAMME, geboren te Wenen, 16 Augustus 1915, wonende te 's-Gravenhage, verkreeg PALAR het woord. Hij werd met een langdurig applaus ontvangen, waarop hij antwoordde met: "Ik zal U begroeten met de oude groet van de S.D.A.P., maar dan vertaalt in het Maleis: "Merdeka". Hierbij hief hij de rechterhand met gebalde vuist op. Een der aanwezigen riep: "Indonesië moet vrij", waarna een sprekkor van jongelui "Merdeka" driemaal herhaalde:

Palar besprak de politieke actie in Indië en de omstandigheden, die hiertoe hebben geleid. Volgens hem hebben beide partijen zich gesteld op het standpunt van het accoord van Linggajati, doch beiden zouden het anders hebben geïnterpreteerd. Nederland ging uit van de historische rechten, terwijl de Republiek uitging van het zelfbeschikkingsrecht. Hij besprak de verschillende bestandsschendingen aan weerszijden, van Indonesische zijde een duizendtal- en van Nederlandse zijde enkele tientallen gevallen. "Aan de republikeinse zijde heeft geen gebiedsuitbreiding plaatsgevonden en van Nederlandse zijde wel. Onder druk van buitenlandse mogendheden heeft de republiek vrijwel alle eisen ingewilligd". Verder weidde hij uit over het verloop van de onderhandelingen, waarna hij een uitspraak van SJARIFOEDIN: "Liever dood dan slaaf" aanhaalde.

"Nederland zegt", aldus spreker, "dat in Indonesië een onhoudbare toestand bestaat en dat daarom de Nederlandse troepen zijn opgetreden, doch in Nederland bestaat een onhoudbare toestand, daar het militair optreden elke dag 3 miljoen gulden kost en Nederland dit niet langer kan volhouden.

Het

Verzonden aan:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken,

Z.E. de Minister van Justitie,

De Heer Hoofd der Afd. III B van de Generale Staf,

De Heer Hoofd Sectie III, M.I.D., Marinestaf,

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam,

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam,

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Utrecht,

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Groningen.

Het grootste struikelblok, dat nu verhindert om tot redelijke verhoudingen te komen is de aanwezigheid van de militaire macht, welke aanvankelijk bedoeld was als beschermingswapen, doch nu een aanvalswapen is geworden. Wij willen thans niet onderhandelen met het pistool op de borst. Dat kan alleen als "Dr. VAN MOOK van het geweld" de troepen terugroept en de toestand wordt hersteld, zoals die was tijdens de afgelopen periode der onderhandelingen".

Palar ontving aan het einde van zijn rede een stormachtig applaus.

Hierna wekte een bestuurslid, een meisje (naam onbekend) namens het A.N.J.V. de Nederlandse jeugd op om samen met de Indonesische jeugd te strijden tegen het voeren van "de koloniale oorlog".

Vervolgens sprak: Gerard NABRINK, geboren te 's-Gravenhage, 1 November 1903, wonende te Lochem, namens de "Algemene Nederlandse Vredesactie". Hij zeide zich te schamen deel uit te maken van het Nederlandse volk, dat na vijf jaar dictatuur en na kennis te hebben gemaakt met concentratiekampen, het aandurft thans in Indonesië een oorlog te ontketenen. "Wij moeten alles doen om aan dit gebeuren een halt toe te roepen. Deze oorlog is alleen begonnen om Nederland weer in het genot van de economische voordelen te stellen. Deze oorlog kan een zeer lange duur hebben en wanneer onze moeders kinderen baren, is dat voor de oorlog en wanneer onderwijzers kinderen opvoeden in de allerchristelijkste plichten, dan staat deze opvoeding toch in het teken van de oorlog. Het einde aan deze oorlog kan alleen door Uw houding worden gemaakt. De grote algemene werkstaking is uitgebleven en zelfs de partiële werkstakingen hadden geen effect. Wij moeten onze totale persoonlijkheid inzetten om een einde te maken aan deze totale koloniale oorlog".

Na de pauze sprak Mevrouw Anna Aleida ALMA - HEYNEN, geb. te Emmen, 8-1-1909, won. te Amsterdam.

Zij verklaarde, dat de volksvertegenwoordiging niet representatief meer is. "Dit blijkt uit de algemene stemming ten aanzien van het optreden van de Nederlandse troepen in Indonesië, alsmede uit mensen uit Protestants-Christelijke kringen en uit de houding van de Zendingen. Wij moeten de moed hebben op onze eigen mening af te gaan. Het gaat niet uitsluitend om kennis van zaken, doch om het hebben van inzicht in de gebeurtenissen van deze dagen. We kunnen spreken van een ontwaakt Oosten en dit betreft dus niet alleen Indonesië.

Men spreekt nu van "Politiëel optreden" en zelfs van "Geweldtoepassing van eigen soort". HITLER is op dezelfde wijze begonnen. We moeten de feiten simpel zien. Er wordt nu weer gesproken over de mogelijkheid, dat binnenkort de onderhandelingen weer zullen worden heropend, doch is dat mogelijk na deze twee weken. In onze democratische samenleving is alles vastgelopen en nu moeten wij een oplossing zoeken. We moeten een regering hebben, die werkelijk ons volk vertegenwoordigt. Het nieuwe elan van het vrijheidstreven in Indonesië moet ons de kracht geven om te bereiken, dat Indonesië werkelijk vrij wordt".

Hierna verkreeg Mevrouw Mr. Petronella Everdina ELDERING, geb. te Rotterdam, 6-10-1909, won. te Amsterdam, het woord.

Zij beweerde met ontroering kennis te hebben genomen, dat de Nederlandse Regering niet in staat is geweest, het conflict in Indonesië zonder wapengeweld op te lossen. Zij besprak het gebeuren in Zuid Celebes, waar duizenden voor de ogen van hun vrouwen en kinderen door onze soldaten werden doodgeschoten. "Het is juist, wat Prof.ROMIJN in "Vrij Nederland" schrijft, dat niet wij het zijn, die het onrecht ondergaan, doch het zelf doen uitvoeren. Over dit alles hebben wij ons diep te schamen en dit schaamtegevoel moet in daden worden omgezet". Verder behandelde zij de valse voorlichting van onze militairen in Indië, zowel door de R.V.D., als door hun superieuren, "door wie onze jongens tegen de Indonesiërs worden opgehitst". "Deze schande kan alleen uitgewist worden, wanneer wij bewijzen, dat wij waard waren in Mei 1945 bevrijd te worden". Zij deed een beroep op "ons verstand en onze gevoelens, opdat alleen die ene kreet gehoord zal worden "staakt het vuren". "Geen oorlog, doch terugkeren tot onderhandelen". Voorts maakte zij een vergelijking tussen Indië en Spanje en de vrijheidsstrijd, die nu nog wordt gevoerd. Hierbij haalde zij de woorden aan "Beter staande te sterven, dan knielend te leven". Na gememoreerd te hebben, dat tijdens de betoging tegenover Franco-Spanje op 18 Juli 1947 op de Dam te Amsterdam, niet over Indië gesproken mocht worden, hekeldde zij de Nederlandse democratie. "De Indonesiërs zullen hun rechten zolang opeisen, tot zij de vrijheid hebben. Wij hebben de plicht om de volken, die nog onderdrukt worden, te helpen en onze stem zal gehoord worden. Indië was meer geholpen met de 3 miljoen, die dagelijks voor ons leger in Indië wordt uitgegeven", aldus spreekster.

Verder deed zij een beroep op alle vrouwen om intensief mede te leven. "De moeders moeten het als eerste plicht voelen zich niet alleen te wijden aan de levens van onze kinderen, doch ook aan die van de Indonesische. Onze taak is een einde te maken aan de oorlog in Indonesië". Zij eindigde haar toespraak met de opwekking overal protest te laten horen, zowel in protestvergaderingen, als bij de Regering.

Mej. Voitus van Hamme las daarna een resolutie voor, welke aan de Regering zou worden verzonden. In deze resolutie werd de teleurstelling uitgesproken over het feit, dat de Regering tot het aanwenden van geweld is overgegaan en het geschil niet op vreedzame wijze heeft kunnen oplossen en eindigde met een verzoek deze heilloze weg te verlaten en de oplossing op vreedzame wijze door arbitrage te zoeken.

Er ontstond rumoer en uit de zaal werd geroepen "Eisen". Na kort overleg werd medegedeeld, dat het laatste in de resolutie niet verzoekt, maar geëist zal worden.

De vergadering werd te 22.30 uur gesloten. De collecte voor de bestrijding van de onkosten bracht f.97.97 op.

C.V.D.

Coll.:Z/D.

UITGEGEVEN

*panflet in 08 720
zelfde exempl. bij
20036
1947*

COMMISSARIAAT VAN
POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN, den 4 Augustus

1947

LITT.: G.no.161/47.

Aan
het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
's-GRAVENHAGE.

Hierbij moge ik U een oproep van de Nederlandse Vrouwenbeweging doen toekomen,
welke hier ter plaatse werd verspreid.

o/b.

De Commissaris van Politie

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	6 AUG 1947

[Handwritten signature]

Volgno.
6 AUG 1947
ACD/20.055

OPROEP

VROUWEN EN MANNEN VAN NEDERLAND

DE OORLOG IS EEN FEIT GEWORDEN

Schande is over ons volk gebracht, dat in de donkere tijden der bezetting, 5 jaren lang, de vaan van de **VRIJHEID** heeft hoog gehouden.

De oorlog, die duizenden mensenlevens aan beide zijden zal kosten, is begonnen.

Een oorlog, die velen voor hun leven ongelukkig zal maken, anderen van alles zal beroven wat hun dierbaar is en onnoemelijke schade aan vele mensenzielen zal berokkenen.

Haat wordt gezaaid tussen naar vrede verlangende volkeren. Haat, die zich zal uiten in wandaden, zoals dit op Zuid-Celebes reeds is gebeurd. Wij weten uit eigen ervaring, dat oorlog niet te beperken is tot plaatselijke acties. De bittere werkelijkheid heeft geleerd, dat deze maar al te gemakkelijk uit kunnen groeien tot een wereldbrand.

De Indonesische moeder zal haar zonen met een bloedend hart zien vertrekken om de strijd aan te binden met hun belagers, zoals **WIJ** dit deden in de oorlog met Duitsland.

Het Indonesische volk echter, dat zijn vrijheid lief heeft evenals wij, zal deze vrijheid verdedigen tot het uiterste.

Een volk dat voor zijn vrijheid strijdt is onoverwinnelijk.

Het Indonesische volk wenst niets liever dan in **VREDE** met ons te leven, maar in volle vrijheid.

Kunt U dit kwalijk nemen?

60 miljoen mensen wensen over zichzelf te beschikken.

Kunt gij daartegen zijn?

60 miljoen mensen wensen in vrijheid aan de opbouw van hun land te werken.

Kunt gij daartegen zijn?

60 miljoen mensen wensen zelf een democratische staat op te bouwen.

Kunt gij daartegen zijn?

Nee, dat kunt ge niet. Het zijn immers de idealen, waarvan wij zelf gedroomd hebben: „Een wereld zonder vrees en nood”, toen wij leefden onder vreemde druk.

Van Nederlandse zijde is het militair optreden begonnen, of zoals het heet: „de vrijheid van handelen hernomen”.

Van **NEDERLANDSE ZIJDE** zal dus aan deze oorlog een einde gemaakt moeten worden.

Wel is waar bestempelt de Nederlandse regering deze actie als politieel optreden, maar het is moeilijk het gebruiken van kanonnen, mortieren en bommen en het inzetten van leger, vloot en luchtmacht als zodanig te aanvaarden.

Vrouwen en mannen van Nederland.

Deze oorlog mag geen dag langer duren.

Protesteert tegen deze oorlog.

Eist onmiddellijke stopzetting der vijandelijkheden.

Denkt om Uw mannen, zonen en verloofden.

Beseft, dat iedere oorlog geestelijke ontwrichting met zich brengt.

Doet een beroep op Uw organisatie om gezamenlijk op te treden tegen deze schending van de vrede.

Alléén de Vrede zal Nederland en Indonesië tot elkaar kunnen brengen.

COMMISSARIAAT
VAN POLITIE
KERKRADE

~~WILDE~~
KERKRADE, den 4e Augustus 1947.
Telefoon 2345
2328

Litt. P.
No. 3246 / 3-18. Geheim.
1. Bijlage(n)

Onderwerp: G.P.N. pamflet.

BUREAU B

Nummer:	
Datum:	6.6 AUG 1947

Verzoeken bij beantwoording datum en nummer van dit schrijven aan te halen.

Volgno.
6 AUG 1947
ACD/20.041.

Nevensgaand heb ik de eer Uedelgrootachtbare/
Uedelachtbare/Uedelgestrengte te doen toekomen een pam-
flet "Bent U voor VREDE met INDONESIE?" van de G.P.N.,
dat op 2 Augustus 1947 in deze gemeente huis aan huis
werd verspreid door de communist,

van de B e r g, Jacob,

geboren te Hoogeveen, 28 December 1880, Nederlander,
invalide, wonende in deze gemeente aan de Lodewijkstraat
no. 31.

De Commissaris van Politie,

A. Geeraedts.

Aan den Heeren: 1. Procureur-Generaal fgd. Directeur v. Politie, Den Bosch
2. Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst, Den Haag.
3. Officier v. Justitie te Maastricht.

Bent U voor VREDE met INDONESIË ?

AFSCHRIJF.

- U VOELT, dat het gepraat over "polititionele actie" een poging is om de feiten te veldraaien.
- U VOELT, dat er iets mis is, wanneer U leest, dat er gebombardeerd en gemitrilleerd wordt.
- U VOELT, dat er iets niet klopt, wanneer het woord "terrorist" meer en meer in de kranten opduikt.
- U VOELT, dat onze soldaten voor een onwaardige zaak worden gebruikt.
- U VOELT, dat de stemming in het Parlement over de Communistische motie tot herstel van de vrede niet de stemming in het land weergeeft.
- U VOELT, dat er iets niet in de haak is in ons dierbaar vaderland.

Maar U kan het niet onder woorden brengen.....

DE WAARHEID IS ER, OM U DAARBIJ TE HELPEN !

U bent er voor, dat Indonesië voor ons als vriend en bondgenoot blijft behouden !

U begrijpt dat de thans woedende oorlog een haat in de harten der Indonesiërs zaait, die slechts door een radicale wending in onze politiek weer kan verdwijnen.

U wil dat Uw zoon, Uw broer, Uw verloofde gespaard wordt.

OM DAT ALLES TE BEREIKEN, MOET U ZICH THANS SCHAREN AAN DE ZIJDE VAN DE GROTE GROEP LANDGENOTEN DIE DE WAARHEID LEZEN.

U wil de waarheid weten over de verdere ontwikkeling van de oorlogsverrichtingen in Indonesië!

U hebt een afschuw aan de koppen, die U zo bekend voorkomen uit de eerste jaren van de bezetting.

U vertrouwt hen niet, die U wijs willen maken, dat het hier slechts een "militaire wandeling" betreft.

U gelooft hen niet, die U vertellen: "Wij winnen op alle Fronten".

Dan is er maar één middel:

Abonneert U op de Waarheid, het enige blad dat consequent de waarachtige belangen van Nederland-in Indonesië verdedigt!

Maar bedenkt vooral: Hoe meer landgenoten zich thans op het blad abonneren, dat de waarheid durft te zeggen, hoe eerder zal een einde komen aan het catastrophale avontuur, dat volgens een woord van het Kamerlid Nederhorst door de regering is ontKetend en waarvan de gevolgen voor ons volk niet zijn te overzien!

WILT U VREDE, ABONNEERT U DAN OP- D E -W A A R H E I D.

DE WAARHEID, voor wie het juiste weten wil.

Geef U op als abonné aan een der onderstaande adressen:

AMSTERDAM, N.Z.Voorburgwal 230-232

DEN HAAG, Prinsegracht 60

MEPPEL, 2e Hoofdstraat 10

ROTTERDAM, Heemraadsingel 185

Typ.: RD. Coll.: dR.

DE WAPEN

A F S C H A F T.

~~INGEROZELD~~

Aan de arbeidersklasse, aan alle vredelievende Nederlanders.

Elke dag die voorbijgaat, brengt opnieuw het bewijs, dat er aan de oorlog tegen het Indonesische volk, waarin ons land is gewikkeld, nog geen einde is te zien. Generaal Spoor had beloofd door een "beperkte politie-actie" van ten hoogste veertien dagen de Indonesische Republiek in elkaar te doen storten.

DIT PLAN IS REEDS MISLUKT !

De Indonesiërs, die niet onder het slavenjuk van de koeliedrijvers terug willen, verdedigen hardnekkig hun rechtvaardige zaak.

Steeds meer keert zich de wereld-opnie tegen Nederland, dat voor het herwinnen van zijn eigen zelfstandigheid zo veel aan anderen te danken heeft, doch onder de regering-Beel daarvan misbruik maakt om het Indonesische volk te pogen aan zich te onderwerpen.

Nederland beleeft de schande dat het vóór het front van de Verenigde Naties wordt aangeklaagd, beschuldigd van het in gevaar brengen van de vrede!

MAAR ONS VOLK WIL DEZE OORLOG NIET !

Meer dan ooit staat het vast, dat de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk de weg van vreedzame samenwerking met Indonesië wil bewandelen en dat zij de koloniale oorlog verafschuwt, die ons land onteert en in bodemloze ellende dreigt te storten.

De Regering, die op de Katholieke Volkspartij en de Partij van de Arbeid steunt, had zich door de overeenkomst van Linggadjati, niet alleen tegenover het Indonesische, maar ook tegenover het Nederlandse volk verbonden, de weg van de vrede en de samenwerking te gaan.

ZIJ HEEFT OP 20 JULI DEZE VERBINTENIS GESCHONDEN!

Zij heeft de Nederlandse militairen, onder vreedzame voorspiegelingen naar overzee uitgestuurd, bevel gegeven op hun Indonesische broeders te schieten, die slechts vragen in vrijheid te mogen leven en hun land volgens eigen wens te mogen besturen.

Dit zou niet mogelijk zijn geweest, indien de Partij van de Arbeid haar medewerking tot dit ondemocratische en onmenselijke bedrijf niet had gegeven!

De P.v.d.A. had haar kiezers en aanhangers steeds verzekerd, dat zij geen geweld in Indonesië zou dulden. Zo lang de P.v.d.A. in de regering zat, zou er geen oorlog komen!

De Partij-raad van de P.v.d.A. verklaarde terecht, dat een gewapend conflict "heileloos voor beide naties" zou zijn. -2-

EN TOCH hebben de Ministers van de P.v.d.A. mede het bevel tot "heillose" militaire actie gegeven!
EN TOCH heeft op 20 Juli het Partijbestuur van de P.v.d.A. zich volledig achter de militaire overval op de vrijheid van het Indonesische volk gesteld!

Sociaal-democratische vrienden,

De leiders van de P.v.d.A. zeggen u, dat zij niet anders konden handelen, omdat er anders een rechtse regering zou komen. Dat is niet waar!

De reactie bedient zich thans van de P.v.d.A. voor het doorvoeren van haar oorlogs-politiek, omdat zij weet dat een regering van Welter en Gerbrandy dit niet zou kunnen en spoedig door de volkswoede zou worden weggevaagd!

Daarom steunen Schouten en Tilanus, ^{Welter} en Gerbrandy, de regering van Beel en Jonkman! Zij gebruiken de leiding van de P.v.d.A. als hun werktuig en deze leent zich daartoe, terwijl zij doorgaat de eenheid van de arbeiders en der krachten van de vooruitgang te verhinderen.

INDIEN DE PARTIJ VAN DE ARBEID, NAAST DE COMMUNISTISCHE PARTIJ EN DE TALLOZE ANDERE VREDELIEVENDE KRACHTEN, HAAR INVLOED TEN VOLLE INZET EN HAAR MINISTERZETELS IN DE SCHAAL WERPT, KAN DE OORLOG IN INDONESIE GEEN DAG LANGER WORDEN VOORTGEZET!

Werkers van Nederland,
Vanaf de 20ste Juli heeft men gepoogd u gerust te stellen met de bewering, dat het hier slechts een "politieele actie van beperkte omvang en van korte duur" zou betreffen. Men poogt u gerust te stellen door het publiceren van "lage" verlies-cijfers (nog altijd veel te hoog) en "juichende" Indonesiërs.

LAAT U NIET BEDRIEGEN !

Men vreest uw verzet, dat reeds in grote stakingen en betogingen tot uiting is gekomen !

Men wil slechts tijd winnen en de zwendel voortzetten!
Intussen woedt de oorlog verder en begaan de koloniale scherp-slijpers elke dag nieuwe gewelddaden.
Intussen vallen de zonen van Nederlandse en Indonesische moeders en wordt de vrucht van vele jaren arbeid verwoest.
Indien de reactie in Indonesië haar doel zou bereiken, zou zij spoedig haar politiek van geweld en onderdrukking ook in Nederland toepassen.
Bindt daarom eensgezind de strijd aan, voor herstel van de vrede op de grondslag van democratie en het zelfbeschikkingsrecht van het Indonesische volk.

DE EENHEID VAN ACTIE VAN COMMUNISTEN EN SOCIAAL-DEMOCRATEN, VAN ALLE VRIENDEN VAN VREDE EN VOORUITGANG, IS DAARTOE DE ENIGE WEG !

De Hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C. hebben samen met het Wereldverbond van Vakverenigingen, de eis gesteld, dat aan de vijandelijkheden onmiddellijk een eind moet komen.

MANNEN EN VROUWEN VAN DE VAKBEWEGING, ZORGT ERVOOR, ZO DEZE EIS NIET ZONDER UITSTEL WORDT VERVULD, DOOR UW GEMEENSCHAPPELIJKE STRIJD DE K R A C H T VAN DE ARBEIDERSKLASSE TE DOEN GELDEN!

Vormt in alle bedrijven, buurten, dorpen en steden,
COMITE 'S VAN ACTIE VOOR DE VREDE:

voor het onmiddellijk staken der vijandelijkheden, voor onmiddellijke en directe onderhandelingen met Sjariffoedin en zijn Republikeinse regering !

Plaats u ten volle achter het besluit der vak-organisaties van zeelieden en haven-arbeiders der E.V.C. tot **BOYCOTT VAN ALLE TRANSPORTEN VOOR DE KOLONIALE OORLOG !** Plaats u achter het besluit van de textiel-arbeiders en andere arbeiders, **OM GEEN MILITAIRE GOEDEREN TE VERWERKEN ! STEUNT DE STAKERS !**

Organiseert protest-acties in de bedrijven, betoogt onophoudelijk voor het herstel van de vrede !

Laat de koloniale reactie geen ogenblik met rust!

Bedenk dat het leven van uw kinderen, de vrijheid en het brood van ons volk op het spel staan.

Sluit u in het gehele land aaneen tot een **MACHTIGE VOLKSBEWEGING**, om de regering-Beel door een regering van vrede en vooruitgang te vervangen!

DE WAPENS MOETEN NEER!

Herinnert u de oude leuze van de arbeidersbeweging:

**HEEL HET RADERWERK STAAT STIL
ALS UW MACHTIGE ARM HET WIL!**

De Communistische Partij van Nederland ("De Waarheid").

typ.: SvD.
Coll.: dr.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 18 Aug. 1947.
Javastraat 68
tel.: 182730.

No.B.19960.

Dict. V. typ.: SvD.

Onderwerp: Vergadering E.V.C.

G E H E I M.

Kort verslag van de openbare protest-vergadering, gehouden door de Eenheids-Vak-Centrale, bedrijfsgroep "Transport", op Woensdag 30 Juli 1947, te 10 uur, in de openlucht aan de Maas-haven te Rotterdam.

Aanwezig slechts circa 600 à 700 personen. (Allen haven-arbeiders).

Anton van den Berg, geboren 23.3.1903 te Rotterdam, voorzitter der Plaatselijke E.V.C., wonende te Rotterdam, zei dat, nu op dit ogenblik het hoofdbestuur van het Wereld-Verbond van Vakverenigingen te Amsterdam vergadert met de hoofdbesturen van het N.V.V. en de E.V.C., het spannende uren zijn voor de arbeidersklasse. Spreker kwam via zijn bekende betoog over de horden-king van de eerste vrije-Statenvergadering en de Indonesische kwestie op het a.s. vertrek van het troepen transportschip "Volendam" en zei, dat dit een schande is voor de Rotterdamse arbeidersklasse, doch dat de schuld hier niet berust bij de havenarbeiders, doch bij de arbeiders in de overige bedrijven, die andermaal weer getoond hebben, dat zij nog niet voldoende solidariteitsgevoel hebben.

In een zeer omslachtig betoog zei spreker, dat niet alleen wordt geprotesteerd tegen de oorlog in Indonesië, doch dat er tevens wordt geprotesteerd tegen de nood van de arbeidersklasse, daarbij uitvoerig ingaande op de loon-en prijspolitiek, terwijl als vergelijkend voorbeeld de militaire uitgaven door spreker worden gesteld.

Tenslotte bracht spreker, na de gebruikelijke kritiek op de Scheepvaart-Vereniging Zuid, het vraagstuk van de Antwerpse havenstaking ter sprake. Hij betoogde, dat de schepen met "besmette" lading niet gelost mogen worden en dat schepen, waarom-trent twijfel bestaat, wat de ladinginhoud betreft, eveneens niet gelost mogen worden.

Spreker betreurde, dat niet meer arbeiders aan de oproep tot deze protestvergadering gehoor hebben gegeven en zei, dat deze vergadering uitsluitend als protest is bedoeld en als morele steun voor de in Amsterdam plaats hebbende besprekingen met het bestuur van het Wereld Verbond van Vakverenigingen.

AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van Justitie

De Heer Hoofd Afd. IIIB van de Generale Staf

De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

Tenslotte gaf hij het advies om 'smiddags het werk normaal te hervatten.

Wietse Smid, geboren 9.4.1887 te de Leek, wonende te Rotterdam, secretaris der plaatselijke E.V.C., onderstreepte de woorden van A. van den Berg en zei, dat het solidariteitsgevoel steeds groter wordt onder de arbeiders, dat de invloed van de E.V.C. steeds toeneemt vooral in de overheidsbedrijven. Spreker hoopte, dat in de toekomst de ambtenaren in overheidsdienst hun stem zullen verheffen als teken van protest tegen het oorlogsgeweld in Indonesië

Jan Bestman, geboren 10.5.1918 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, secretaris van de bedrijfsgroep "Transport" legde weer de nadruk op de woorden van A. van den Berg en W. Smid en zei, dat Woensdagmiddag (30 Juli 1947) het werk hervat kon worden. Spreker vroeg door middel van handopsteking wie het met dit voorstel van het bestuur niet eens was, waarbij bleek, dat het grootste gedeelte der toehoorders het werk niet wilde hervatten.

J. Bestman, kennelijk van zijn stuk gebracht door deze, voor hem blijkbaar onverwachte uitslag, trachtte tot drie keer toe de vereiste meerderheid te krijgen, doch telkens zonder succes.

A. van den Berg, hernam hierna het woord, gaf in een vloedgolf van woorden te kennen, dat men vertrouwen moest hebben in het bestuur, zei, dat hij gezien had hoe circa 1000 arbeiders na het eindigen van zijn rede het veld hadden verlaten en dus accoord gingen met zijn advies om hedenmiddag het werk te hervatten en dat blijkbaar de radicalen hier achter zijn gebleven. Spreker verzocht tenslotte nogmaals stemming d.m.v. handopsteking, waarbij het aantal voor- en tegenstanders ongeveer gelijk was. Spreker zei, dat uit deze uitslag overduidelijk bleek, dat het merendeel het advies van het bestuur opvolgde en sloot daarna de vergadering.

De vergadering was per strooibiljet aangekondigd, waarvan een exemplaar wordt aangehecht.

Het werk in de haven werd door deze protest-vergadering niet gestagneerd.

C.V.D.

Coll. : dR.

A f s c h r i f t .

E. V. C. B E D R I J F S G R O E P T R A N S P O R T .

Aan de Havenarbeiders en Zeelieden.

Kameraden,

Wij roepen U op om heden, Woensdagmorgen, geen werk te
aanvaarden, maar om 10 uur aanwezig te zijn op een grote

P R O T E S T V E R G A D E R I N G

achter het aanneemlokaal aan de Maashaven. Het gaat tegen de
arrogante houding van de S.V.Z., die Uw bestuur niet te woord
wilde staan over Antwerpen en tegen het vervoer van troepen
en moordtuig naar Indonesië.

Aanvaardt geen werk !! Komt allen ter vergadering !!

HET BESTUUR.

UITGEBODEN

1720. - origineel in
26 Augustus 08 342
7.

B.19954.

182730.

een.

II.

RD.3.

GEHEIM.

Bedrijfskrant C.P.N.

Te Uwer informatie moge ik U berichten, dat op Vrijdag 25 Juli 1947 te Doesburg door onbekenden in de blikfabriek aldaar een bedrijfskrant der C.P.N. werd aangeplakt, waarvan ik U hierbij een afschrift doe toekomen.

De redactie en administratie dezer bedrijfskrant is gevestigd aan het adres Klarendalseweg 91 te Uwent.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST

Namens deze:

BA

Aan de Heer Hoofddcommissaris
van Politie,

N H E M.

J.G.Crabbendam.

Coll.: *MP*

AFSCHRIJF.

ALGEMEEN BEDRIJFSKRANT.

Uitgave C.P.N. (De Waarheid)

Redactie en administratie:
Klarendelseweg 91, Arnhem.

EXTRA EDITIE.

GROOTSE MEETING IN AMSTERDAM.

Paul de Groot roept op tot herstel van de Vrede.

In een massavergadering met dramatische hoogtepunten heeft de militante arbeidersklasse van Amsterdam ten getale van dertigduizend mannen en vrouwen, in het R.A.I.-gebouw bijeen, gedemonstreerd tegen de koloniale oorlog van de regering-Beel.

De rede van H. Dano, waarin hij het besluit van de Zeelieden en Transportarbeidersbond, aangesloten bij de E.V.C. mededeelde:

"Boycot van alle oorlogstransporten naar Indonesië"

werd met stormachtig gejuich begroet. Op de vraag: "Wat staat ons te doen?", antwoordde Paul de Groot: "Indien de transportarbeiders en de zeelieden ons roepen, zullen de mannen en vrouwen van Nederland, de arbeiders in de bedrijven, de landarbeiders, de intellectuelen en de jeugd antwoorden met de algemene werkstaking.

Op deze woorden volgde een langdurige ovatie, die overging in een bewogen internationale. Vervolgens deelde Paul de Groot het besluit mede, DAT HEDEN IN EEN GROOT AANTAL BEDRIJVEN, VOOR ZOVER DE AARD VAN HET BEDRIJF HET TOELAAT, TUSSEN 11 en 12 UUR EEN SIT-DOWNSTAKING-ZAL WORDEN GEHOUDEN. (Ook dit besluit werd met een stormachtig applaus begroet).

Rede van PAUL DE GROOT.

De 19de Juli, aldus begon P. de Groot zijn herhaaldelijk met stormachtig applaus onderbroken rede, de 19de Juli is als een schok over het Nederlandse Volk gekomen, slechts te vergelijken met Mei 1940. Nadat men met alle middelen van propaganda het Volk had trachten wijs te maken dat de onderhandelingen met de Republiek een gunstiger keer zouden nemen is de oorlog gekomen.

Hij kwam; zoals altijd, als een dief in de nacht.

Men heeft gezegd dat de Republiek Indonesië onhandelbaar zou zijn gebleken.

Voor het front van het Nederlandse volk hebben wij in de Tweede Kamer aan den Minister van "Kolonien" Jonkman gevraagd: "Leg bewijzen op tafel".

"Bewijs dat Indonesië Linggadjati heeft overtreden." Hij is in gebreke gebleven. Alleen om het Nederlandse volk een rad voor de ogen te draaien, zegt men dat er geen oorlog, maar "slechts" een positionele actie is. Maar de eerste feiten slaan de leugenaars in het gezicht.

Bommenwerpers vallen open steden aan, treinen worden beschoten, Het Ned. leger valt aan met mortieren en kanonnen.

Men zegt: Dit is geen oorlog; maar "geweldtoepassing van eigen soort" (hoongelach in de zaal). Fel keert Paul de Groot zich tegen de voorlichting van het Ned. Volk. "De grootste leugenaar was Goebbels. Laten de leerlingen van Goebbels beseffen, dat zij hun meester niet kunnen verbeteren". (Applaus).

Paul de Groot wijst er vervolgens op, dat de wereld-pers het optreden van de Ned. Regering algemeen veroordeelt. Met klem verklaart hij: Maar wat hier gebeurt heeft niets te maken, met de wil van het Ned. Volk. (Applaus).

De Regering heeft het besluit tot oorlog genomen zonder de Volksvertegenwoordiging te raadplegen. Laten wij daarbij niet vergeten, dat de ~~meerderheid~~ meerderheid van de kamerleden gekozen is op een program van vreedzaam overleg met de

met de Republiek. Wij Communisten zullen de verantwoording voor de oorlog van de hand wijzen, wat ook het standpunt van de anderen moge zijn. Maar wat is dit standpunt? De P.v.d.A.leiding heeft haar kiezers het woord gegeven, dat zij door dik en dun voor de vrede pal zou staan.

"Als wij deel uitmaken van de regering", zo zeide de P.v.d.A.leiding, "komt er geen oorlog". De arbeiders moesten de loon-stop maar nemen, de ouden van dagen hun kerig pensioen, de verzetmensen hun fooi en de "barmhartigheid" voor de oorlogsmisdadigers, omdat in "elk geval de P.v.d.A. de vrede zou bewaren!" En thans zegt men, als wij het niet doen, dan ~~kan~~ komt er een rechtse regering, die de oorlog voert. Dit karakterloze gezegde hebben wij in de oorlog zo vaak gehoord. Het is hetzelfde praatje als van hen die zeiden: "Wanneer ik niet blijf zitten en de bevelen van Seys Inquart uitvoer, dan komen er N.S.B.'ers op mijn plaats en dan wordt het nog erger."

MAAR IEDEREEN WEET DAT MEN IN NEDERLAND NIET KAN REGEREN ZONDER DE P.v.d.A. EN IEDER WEET, DAT ALS DE P.v.d.A. MINISTERS HUN TOESTEMMING TOT DE OORLOG NIET HADDEN GEGEVEN, ER GEEN OORLOG GEKOMEN ZOU ZIJN.

Thans laat de personalistisch-socialistische minister, kam Jonkman op de socialistische min. Sjariffoedin schieten. Maar de geschiedenis gaat snel in deze dagen. Het karaktervolle optreden van de heren Paler en Slotemaker de Bruine bewijst, dat het niet de plicht van een socialist is om teksten uit te leggen maar om zijn eenmaal gegeven woorden aan zijn volgelingen gestand te doen. Het voorbeeld van hen zal morgen en overmorgen door anderen gevolgd worden.

De Communisten staan niet alleen. In Het Vrije Volk kon men de oproep lezen van Koos Vorrink, maar men las er niet in, dat de grote meerderheid van de partijraad der P.v.d.A. tegen de oorlog was. Slechts onder de dreiging, dat Koos Vorrink en de overige bestuurders hun portefeuille ter beschikking zoude stellen, zijn zij gewicht.

Hetzelfde is gebeurd in de vergadering van hoofdbesturen van het N.V.V., waar men zich in meerderheid fel tegen de regerings-politiek keerde. Spreker wijst op de verklaring van Kerk en Vrede, ondertekend door Prof. Hering en Ds. Buskes (Applaus). Tevens op de oproep van de Katholieke jeugd, "De Toerts". Men vraagt wat wij doen moeten. Dat wijst zich van zelf. Onze eerste plicht is solidariteit met de Republiek. Wij zullen vrijheid en recht voor Indonesië en voor en zelf verdedigen. Toen er gestaakt werd tegen uitzending van de 1e divisie, dat ten velen nog, dat wij overdreven. Men geloofde immers in het woord van Jhr. Van der Goes van Naters, die gezegd heeft: "Wij staan er garant voor, dat de troepen niet voor geweld zullen worden gebruikt." Thans staan wij voor een langdurige strijd. De Republiek kan niet vernietigd worden. Wij zullen al onze kracht inspannen voor de staking van de vijandelijkheden. **VANAVOND HEEFT HOLLANDS GLORIE, DE ZEBELIEDEN, HET VERLOSSENDE WOORD GESPROKEN. GEEN MAN MEER NAAR HET FRONT, GEEN KOGEL MEER VOOR DE OORLOGSVORING; DE JONGENS, DIE NOG IN NEDERLAND ZIJN ZULLEN HIER BLIJVEN (Langdurig applaus).**

Als Hollands Glorie roept, dan zullen allen, de mannen en vrouwen van Nederland, onze jeugd, de arbeiders in de steden, de landarbeiders, de boeren en de middenstanders, de intellectuelen, hun woord volgen. Zij zullen zich dan gereed moeten maken voor een algemene werkstaking.

-----

1 AUG 1947

ACD/19894

UITGEBOKT

2.8.47

9D 1702

Door de Directie van de Mij. "DE SCHELDE" te Dordrecht werd op Woensdag 30 Juli 1947 medegedeeld, dat één der werknemers, Kornelis STEK, geboren te Beerta, 16 Mei 1915, wonende te Dordrecht, Glazenstraat 85, heeft getracht het personeel der fabriek aan te zetten om uit naam van het gehele personeel der fabriek een telegram aan de Regering te zenden als protest tegen de gevechtshandelingen in Indonesië.

Hij trachtte dit te bewerken bij twee pbegen. Door de eerste ploeg werd hiertegen heftig geprotesteerd. Hierna stelde hij voor een telegram te zenden uit naam van een groot deel van het personeel. Ook hiertegen werd geprotesteerd en geantwoord, dat hij zulks dan maar moest doen, met de leden van zijn partij (E.V.C.). Door de tweede ploeg werd hem geen antwoord gegeven en gingen zij zonder enig resultaat uiteen.

Bij onderzoek is niet kunnen blijken of wel of niet een telegram door STEK is verzonden.

Genoemde STEK is voorzitter van de bedrijfsgroep Metaal van de E.V.C. en lid van de Gemeenteraad (C.P.N.) te Dordrecht.

Dordrecht, 31 Juli 1947.

Verzonden aan:
de heren
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68 te 's-Gravenhage
Procureur-Generaal bij het Gerechtshof
Raamweg 14 te 's-Gravenhage
Hoofd van de Intelligentedienst der
Kon.Marine-Westplein 12-Rotterdam
Burgemeester van Dordrecht.

Volgno.

31 JULI 1947

ACD/9870

GEMEENTE-POLITIE LEERDAM

BUREAU B

Nummer:

Datum:

1-8-47

GELIEVE BIJ DE BEANTWOORDING
DATUM EN NO. VAN DIT SCHRIJVEN
TE VERMELDEN.

No. 1662.

BERICHT OP BRIEF VAN

BETREFFENDE openlucht samenkomst van de
afdeling Leerdam van de C.P.N. LEERDAM, 28 Juli 1947.

TYP. V.

Nadat op 24 Juli 1947 bij de bewoners van Leerdam, door de leden van de afdeling Leerdam van de C.P.N. pamfletten huis aan huis waren bezorgd (een exemplaar van deze pamfletten voeg ik hier bij), werd op 25 Juli 1947, te 7.30 uur namiddag, op een terrein gelegen achter het hotel "Kemp" aan het Dr Voogdplein te Leerdam, een openlucht samenkomst gehouden waarvoor door de Burgemeester der gemeente Leerdam toestemming was verleend.

Als spreker trad daarbij op Bertus van der Ham, districtsecretaris van de C.P.N. te Rotterdam.

Aan het spreekgestoelte waren een vlag en verschillende spandoeken gehangen, waarop allerlei leuzen stonden.

Voorts was op het terrein aanwezig een auto van het dagblad "De Waarheid" waarin zich een luidsprekersinstallatie bevond.

Door enkele leden van de C.P.N. werd geveut met "De Waarheid" en "De Hutter", van dit laatste blad wordt hierbij eveneens een exemplaar overgelegd.

Op het terrein waren circa 150 personen aanwezig.

De samenkomst werd geopend door L. van Maatten, voorzitter van de afdeling Leerdam van de E.V.G. wonende te Leerdam, Maantje van Iperen 24. Het spreekt hem dat de belangstelling voor deze zoo belangrijke vergadering niet groter was. Daarna schetste hij in het kort de situatie in Indië en herdacht hij de gevallen.

Hierna verkreeg B. v. d. Ham het woord. Deze begon met te zeggen dat kort geleden in de gemeente Leerdam een oude man met een grote snor had gesproken over Indië en die meende dat er in Indië op los geslagen moest worden. Hij laakte dit ten eerste. Voorts memoreerde hij in kort de bezettingstijd die wij hier hadden mee gemaakt en waarin zoveel illegale strijders voor de vrijheid waren gevallen. Dat het Indonesische volk precies eender snakte naar de vrijheid als wij in die tijd. Verder dat onze zuipende regering met de snorrebaard aan het hoofd van uit Londen allerlei mooie beloften had gedaan, maar dat van al die beloften niets was terecht gekomen.

Naar zijn zeggen had het Indonesische volk met haar regering alles gedaan om met Nederland tot een accord te komen en zich aan het verdrag van Liggadjatie gehouden, terwijl dit verdrag door Nederland was geschonden, van de Nederlandse zijde niets was gedaan om een goede verstandhouding te bewerkstelligen.

AAN

het Hoofd van het Bureau
Centrale Veiligheidsdienst
te
s-GRAVENAGE (Javastraat 68).

Hij

Hij eiste daarom in naam van de Nederlandse jeugd voor wier belangen hij op kwam, de onmiddellijke terug trekking van de Nederlandse troepen, opdat onze jongens aan den opbouw van ons land konden helpen. Voort gaande zeide hij dat de snorrebaard Gerbrandy en Marie Jozef Beel dezen oorlog hebben gewild en dat zij was ontstaan door de influistering van Amerike, Engeland en Griekenland, er aan toevoegende: "Dit is de Truman doctrine".

Voorts hekelde hij de P.v.d.A. als zodanig, doch juichte het toe dat voor aanstaande leden uit deze partij haar thans de rug toekeerde. Naar hij vernomen had was dit ook het geval met het gemeenteraadslid der gemeente Leerdam de heer Mans die had bedankt hij noemde het geheel een anti-communistische hetze.

Toch zou de C.P.N. haar standpunt zelf bepalen en zich niet laten verleiden tot het proclameren van een algemene staking, daar dit de Nederlandse zaak zou schaden. Om een einde te maken aan dit bloedbad wees hij als middel aan, het zenden van telegrammen aan de regering waarin men het beleid der regering inzake Indië zou afkeuren.

Ten slotte verklaarde hij dat ook de afdeling Leerdam van de C.P.N. een telegram van uit deze samenkomst zou zenden aan de regering, waarin de arbeiders van Leerdam hun afkeuring over het beleid der regering in Indië kenbaar maakte. Hij verzocht toen allen die daarmee accoord gingen op te staan.

Door circa 30 personen werd daaraan gevolg gegeven.

Hierna sloot Van Maften voornoemd te 21 uur de samenkomst.

Bij het verlaten van het terrein werd op een plaatje de Internationale gedraaid.

het geheel had een rustig verloop.

De Inspecteur van Politie.

(A.v.d. Boomgaard).

Bijl. 1987

LANDGENOTEN I

De teerling is geworpen! Nadat door de verregaande tegemoetkomendheid van de regering van de Indonesische Republiek overeenstemming over de uitvoering van het accoord van Linggadjati nabij scheen, is met ruwe hand in de loop der gebeurtenissen ingegrepen. De regering heeft thans besloten de wapens te laten spreken. Zij wenst niet af te laten van haar doel: de militaire bezetting van de Republiek met Nederlandse troepen als steunpilaren van het herstel van het koloniale terreurbewind, zoals dat reeds in Zuid-Celebes is gebleken.

De minister-president heeft in zijn rede van Zondagavond vergeefs gepoogd deze eis te rechtvaardigen. Het feit is niet uit de wereld te helpen, dat de Nederlandse regering met haar ultimata Linggadjati heeft verlaten.

Thans is het accoord van Linggadjati geheel verscheurd. De regering-Beel heeft haar program, waarmee zij zich aan het land heeft voorgesteld, verloochend; zij heeft de politiek van vredelievendheid ten opzichte van het Indonesische volk, die in de Koninklijke rede van 7 December 1942 was neergelegd, de rug toegekeerd.

Hiermede heeft zich het noodlot voltrokken en is thans definitief de band tussen Nederland en Indonesië doorgesneden.

De oorlogsverklaring aan het Indonesische volk kan geen ander gevolg hebben dan dat:

Indonesië thans voorgoed voor Nederland is verloren.

Dat het zover is gekomen, daarvoor draagt mede de leiding van de P. v. d. A. verantwoordelijkheid.

Zij heeft haar toestemming tot de vorming van een koloniale militaire macht in Indonesië gegeven, terwijl zij zich er voor garant stelde, dat deze niet voor gewelddadig optreden tegen het Indonesische volk zou worden gebruikt.

De P. v. d. A. heeft haar aan de kiezers gegeven woord gebroken.

Minister Jonkman legt thans de politiek ten uitvoer van Gerbrandy en Welter.

Het aanblijven van deze regering, in het bijzonder het aanblijven van de ministers van de P. v. d. A., is een aanfluiting van de democratie.

Het besluit van de regering voert ons land naar de catastrofe. Het heeft een broederoorlog ontketend, die zowel Nederland als Indonesië bloedige offers kost. Het besluit der regering stort ons land in een avontuur, dat voor ons volk slechts toenemende lasten en verarming kan betekenen.

Wij zijn er van overtuigd, dat zij die deze ramp over ons land brengen, hun doel niet zullen bereiken.

Wij roepen alle vredelievende en democratische Nederlanders op, zich thans aaneen te sluiten. Geen enkele steun aan de regeringspolitiek, onafgebroken actie tegen de koloniale oorlog, tot de vrede in Indonesië zal zijn hersteld!

Onafgebroken protest tegen de schande, ons volk aangedaan, moet in de bedrijven en overal elders weerklinken. De oorlogsregering-Beel moet vervangen worden door een vredesregering, die onmiddellijk een einde maakt aan de vijandelijkheden.

NEDERLANDSE MANNEN EN VROUWEN I

Weest eendrachtig en vastberaden! In deze dagen wordt niet alleen beslist over het lot van onze kinderen, over de eer van onze natie, maar ook over de toekomst van Nederland. De vaan van vrijheid en menselijkheid, in de bezettingsjaren zo hooggehouden, zal ook over haar nieuwe belagers zegevieren.

HET PARTIJBESTUUR VAN DE C. P. N. (DE WAARHEID)

LEERDAMMERS!

**Bezoekt allen de openluchtvergadering op
Vrijdagavond 25 Juli a.s. in de tuin
van Café Kemp. Aanvang 7.30 uur**

Spreker: Bertus van den Ham

Distr. Secr. van Rotterdam.

INLICHTINGENDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 6930-4-47.

Uw brief: ---

Onderwerp: Filmjournaals.

Bijlagen: --

GEHEIM.

Amsterdam, 29 Jul
UITGEBOKT

Volgno.

31 JULI 1947

AEDP-19843.

BUREAU D	
	1-8-47

Naar aanleiding van onderstaand bericht, voorkomende in "De Waarheid" van 26 Juli 1947, wordt bericht, dat bij onderzoek is gebleken, dat te Amsterdam tot heden toe in geen enkele bioscoop door de filmoperateurs gehoor aan de desbetreffende opdracht is gegeven. De verwachting van de bioscoop-directies is, dat dit ook in de toekomst over het algemeen het geval zal zijn. Overigens is men van mening, dat met het oog op de orde en rust in de filmjournaals niet veel nieuws betreffende de oorlogshandelingen in Indie zal worden gegeven.

"Geen oorlogsjournaals in de bioscopen.
Operateurs mogen ze niet draaien.

Het hoofdbestuur der Bedrijfsgroep "Bioscoop en Theater" van de E.V.C. heeft de bij haar aangesloten filmoperateurs opdracht gegeven alle passages in films, die direct de oorlog in Indonesie ondersteunen, als uitbeeldingen van troepentransporten, oorlogshandelingen, enz., uit de journaals te weren en niet te draaien. Het bestuur meent, dat gezien de houding der Regering, die lijnrecht tegen de gevoelens van alle vredelievende Nederlanders is, alle passages die eenzijdige voorlichting geven verwijderd moeten worden. Het besluit is ter kennis gebracht van de Nederlandse Bioscoopbond, de Indonesische Vakbeweging en het Wereldvakverbond."

L-2.

Aan Hfd C.V.D.,
Den Haag.

AMSTERDAM.

INLICHTINGSDIENST.

No. 6930-'47

UITGEBODEN

Nummers:

Amsterdam 28 Juli

Volgno.

1947.

30 JUL 1947

ACD/9823

Datum:

30-7-47

Verslag van de openbare protestvergadering, tegen het geweld in Indonesië, onder auspiciën van de vereniging Nederland-Indonesië en de vereniging Nederlandse Vrouwenbeweging, gehouden te Amsterdam, op Zaterdag 26 Juli 1947, te 20 uur, in de Apollohal.

Deze vergadering was aangekondigd door middel van aanplakbiljetten en was toegankelijk op vertoon van een toegangsbevijs, á f 0.25.

De leiding berustte bij: Trees HEYLIJGERS, e/v Soenito, geboren te Zwolle 18 October 1915, wonende Gerrit van der Veenstraat 51, te Amsterdam. (Bestuurslid van de Ned. Vrouwenbeweging).

Sprekers waren:

1/ Elisabeth FINTELMAN, geboren te Echtveld 11 December 1892, e/v. v.d. Sluis, wonende Dijk 153, te Amsterdam. (Gemeenteraadslid voor de P.v.d. Arb. en bekend strijdster voor de vredesgedachte).

2/ Hendrik Mattheus van RANDWIJK, geboren te Gorinchem 9 November 1909, onderwijzer, wonende Stadionkade 88, te Amsterdam. (Hoofdredacteur "Vrij Nederland" en bestuurslid van de vereniging "Nederland-Indonesië").

3/ Lambertus Nicodemus PALAR, geboren te Roeroekan (Menado) 5 Juni 1900, wonende Uiterwaerdenstraat 54, te Amsterdam. (Hij bedankte als lid van de P.v.d. Arb., inverband militaire actie in Indonesië en zal zijn Kamerzetel ter beschikking stellen).

4/ Johannes Jacobus BUSKES, geboren te Utrecht 16 September 1899, wonende Pinterettostraat 29, te Amsterdam. (Hij behoort tot één der zeven Hervormde predikanten, die zich bij de S.D.A.F. hadden aangesloten).

Voor het gebouw en in de zaal werd gecolporteed met verschillende tijdschriften o.a. "De Vlam", "Eén", "Vrij Nederland", "Werkend Nederland" en "het Socialisme". In het gebouw werden steunbonnen verkocht voor de dienstweigeraars. De zaal, waarin zitplaatsen waren aangebracht, had een capaciteit voor ongeveer 6000 personen. Aanwezig waren circa 4000 bezoekers, waaronder een 30 militairen en 50 Indonesiërs. Achter het podium was een doek gespannen met het opschrift "Spaar onze jongens".

Te 20 uur marcheerde een groep van de A.N.J.V. het gebouw binnen met vlaggen, waaronder 4 vlaggen der Sowjet-Unie, gedragen door militairen, en opschriften als "Staakt de oorlog" "Vrede met Indonesië", en dergelijke. Deze groep stelde zich op aan weerszijden van het podium. Tijdens het opstellen werd staande "De Internationale", gezongen.

Te 20.15 uur werd de bijeenkomst geopend door Mevr. Mr. Soenito. Heyligers. In haar openingswoord verwelkomde zij de sprekers en de aanwezigen. Zij sprak over de oorlog in Indonesië, die door de Nederlanders ontketend was en wees er op dat deze oorlog niet noodzakelijk en onvermijdelijk was. Zij sprak over de grote groepen der Nederlandse bevolking, die deze oorlog niet wilden en riep een diep medelijden uit tot de vrouwen, wier mannen, zonen en verloofden, thans in de strijd

Weekoverzicht.

Par. H. 30 JUL 1947

... 2 ...
werden gebracht in Indonesië. In deze protestvergadering, aldus spreekster, zal een actie worden gevoerd, tot opheffing van de oorlog. Hierna gaf zij het woord aan Mevr. v. d. Sluis.

beraad
Deze ~~spreekster~~ ^{beraad} ~~bogen over~~ de politieke actie, die door de Nederlandse Regering is ingezet in Indonesië. Dit wordt genoemd een politieke actie, maar wij weten allen, aldus spreekster, dat dit oorlog betekent. Zij wijdde uit over de verschrikkingen van een oorlog, die wij allen zo van nabij hebben gezien en mede gemaakt. De oorlog in Indonesië is geen opgedrongen oorlog, maar dit is een oorlog, die wij zelf hebben ontke- tend. En vanavond spreken wij uit met grote bezorgdheid "Waar leidt dit heen?" Er is bij ons pijn om de morele en gestelijke verwording, die ook deze oorlog brengt. Spreekster memoreerde dat wij een grote schuld hebben aan Indonesië door de "300 jaar koloniale overheersing". Ik weet het, aldus spreekster, wij hebben ook wel iets goeds gedaan in Indië, maar het verkeerde, door de koloniale overheersing, overtreft verre het goede. En nu zullen wij het de Indonesiërs laten weten dat er in Nederland honderd duizenden zijn die deze oorlog niet willen. Wij zullen het onze Regering duidelijk maken dat wij deze broeder- moord niet dulden. Wij zullen onze stem doen horen aan Gerbrandy en zijn aanhangers. Spreekster zette nog uiteen het doel van het socialisme ^{en heeft} streven naar vrijheid en recht en eindigde met een oproep tot de aanwezigen om te strijden, met alle hun ten dienste staande middelen, voor de vrede tussen Nederland en Indonesië.

Hierna werd het woord gevoerd door ~~de heer~~ Randwijk.

De De geschiedenis van de afgelopen twee jaren, aldus ~~deze spreker~~, tussen de jonge staat Indonesië en Nederland, is een aan- eenschakeling van aarzelingen, prijsgeven en hernomen stand- punten en verwarring, waarin tenslotte een duizendmaal doelbe- wuster en wilskrachtiger oppositie haar zin gekregen heeft. En nu, op het moment waarop de kanonnen spreken, wil men ons, Nederlands volk, in slaap sussen met een politieke actie, geen oorlog, een beperkt doel, geen volledige bezetting van de Republiek, wapengeweld ter uitvoering van het vriendschaps- aaccoord enz. De oppositie heeft gewonnen in dubbele zin, omdat het gelukt is progressief Nederland als haar uitvoerders te charteren.

de Vervolgens ^{de} ~~sprak hij over het~~ ^{ingew} schenden van de demarcatielijn. De Minister-President heeft gesproken over het duizendenmaal schenden van de demarcatielijn door de Indonesiërs en onze mi- litairen hebben deze lijn niet, of nagenoeg niet geschonden. Hierop las spreker een citaat voor uit een in Batavia ver- schijnend blad genaamd "In het Vizier", welk blad onder de militairen aldaar wordt verspreid en waarin het navolgende stond vermeld: "De Nederlandse militairen zijn wel in het be- zit van een schietwapen maar niet van kogels. Dit was, volgens de schrijver in genoemd blad, geen bezwaar, want dan gebruiken zij maar hun blank stuk staal waarmee zij de tegenstanders aan de grond vast konden priemen. (geroep: "Schande" en een fluitconcert was hierop het gevolg.)

De Dit blad, aldus spreker, moet Minister Beel bekend zijn, ter- wijl hij met de inhoud hiervan op de hoogte moet zijn, of in- dien zulks niet het geval is dan dient het toch op de werktaf- fel van Minister Jonkman voor te komen.

Hierna sprak hij over de terreur die, volgens hem, in Batavia bestond. Mevrouw Schermerhorn had hem persoonlijk medegedeeld dat zij, indien zij Nederlandse militairen in de hospitalen

bezoekt, zij haar naam niet durfde te noemen, dit uit vrees voor molest van de zijde der militairen.

U Door in Indonesië een koloniale oorlog te ontketenen, begaat Nederland een zedelijk kwaad en een politieke dwaasheid. Nederland heeft het overleg en de arbitrage, als middel ter beslechting van geschillen aanvaard en daarom heeft Nederland geen recht de wapens op te nemen, zolang deze arbitrage niet is ingeroepen. Hij eindigde met het voorlezen van een gedeelte uit het Indonesische volkslied.

Na de pauze werd het woord gegeven aan ~~de heer Palar~~. Bij het verschijnen van deze spreker op het podium, werd er daverend geapplaudisseerd en werd door de aanwezigen staande, waarvan de meeste met gebalde vuist, de "Internationale" gezongen. Spreker dankte voor deze ontvangst. "Dit lied, aldus spreker, herinnert mij aan mijn oude partij, de S.D.A.P., waar ik nu met heimwee aan denk." Hij sprak over het standpunt van de P.v.d.Arb., betreffende Nederlandse Indonesische kwestie, welk standpunt hij niet deelde en ~~waarvoor~~ deze partij had ~~verlaten~~.

Spreker stond uitvoerig stil bij het accoord van Linggadjati en hoe dat is bereikt namelijk door de Nederlanders via hun historische rechten en door de Republiek via haar zelfbeschikkingsrecht. Daarna sprak hij over de argumenten door de Nederlandse Regering aangevoerd ter ontketenen van de oorlog, n.l. dat de Republiek de grondgedachte van Linggadjati verwerpt en de onhoudbare toestand in Indonesië. "Zou deze onhoudbare toestand, aldus spreker, geen betrekking hebben op de enorme militaire uitgaven voor Nederland?"

Vervolgens sprak hij over het beroep dat Dr. v. Mook heeft gedaan op de vooraanstaande Indonesische leiders. "Met Dr. v. Mook onderhandelen en de troepen terug naar hun uitgangspunt dan zeg ik: "Van harte graag!". Maar met Dr. v. Mook en het geweld dan zeg ik: "Merdeka"."

Ds. Buskes het woord verkregen hebbende, begon te spreken over de historische roeping van de Nederlanders tegenover Indonesië. "In de vervulling van deze historische roeping faalde onze Regering. Het is onze diepe overtuiging, waaraan wij met diepe weemoed denken, dat onze Regering tekort is geschoten. (Gefluit en geschreeuw in de zaal). Wij zijn het met de Regering eens dat er een onhoudbare toestand in Indonesië heerste. Wij ontkennen evenmin dat zij geen lankmoedigheid aan de dag heeft gelegd. Maar op de tweesprong gekomen, koos de Regering het politieke optreden, dat is de oorlog. Waarom heeft de Regering niet de weg van arbitrage en bemiddeling ingeslagen? Dit was haar roeping. Door inzetten van het militaire apparaat ontstaat de verwijdering tussen Nederland en Indonesië.

Over de Regeringspersonen, ~~aldus Ds. Buskes~~, zal ik niet spreken. Ik ben er van overtuigd dat zij eerlijk zijn geweest in hun Christelijke en Sociale opvattingen. (Geschreeuw uit de zaal: "Kom er maar eerlijk vooruit, niets verbergen, durf je het niet te zeggen enz.). Ds. Buskes herhaalde hierna nogmaals de door hem uitgesproken overtuiging omtrent de Regeringspersonen. Wij moeten thans deze Regering het halt toeroepen terwille van Indonesië, terwille van het socialisme, terwille van het Christendom. De Regering moet de bemiddeling aanvaarden, opdat in de kortst mogelijke tijd een einde aan de oorlog komt."

Nadat nog een resolutie werd voorgelezen die aan de Regering zou worden opgezonden, waarbij de vergadering haar diepe teleurstelling

uitspraak over het optreden in Indonesië; de erkenning dat door beide partijen fouten zijn gemaakt; terwijl er met de meeste nadruk bij de Regering opaan wordt gedrongen door arbitrage en bemiddeling een einde aan de oorlog te maken, werd de vergadering te 22.45 uur gesloten.

*Communistisch
heich gesin-
heid*

Opmerking: Nog meer worden opgemerkt, dat de
~~De vergadering stond op een heel laag peil. Van de aanwezigen waren ongeveer 90 % communisten, hetgeen bleek door hun interrupties, het reageren op het gesprokene en het opstaan met gebalde vuist. In het bijzonder werd Ds. Buskes vaak geïnterrupeerd, daar deze spreker nog al vaak het geloof naar voren bracht en blijkbaar in zijn uitlatingen niet fel genoeg was, naar de mening van de aanwezigen. De interrupties maakten op Ds. Buskes kennelijk nog al veel indruk daar hij, emotievol uitriep dat, wilde men met hem in debat gaan, zij dit op straat konden doen. Blijkbaar heeft Ds. Buskes zijn rede niet geheel uitgesproken.~~

Winnend
.....

~~Verzenden aan: Hfd. C.V.D. Haag
B.M. A.dam.
P.G. A.dam.
H.C. A.dam.~~

J. B. 5.

UITGEBOEKT

535

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST 's-Gravenhage, 1 Augustus 1947.
Javastraat 68.
No.: B.19823. tel.: 182730.
Dict.VIII. typ.: SvD.11.

Onderwerp: Protestvergadering
tegen het Regeringsbeleid
t.o.v. Indië.

G E H E I M.

Verslag van de openbare "Protestvergadering, tegen het geweld in Indonesië", onder auspiciën van de vereniging Nederland-Indonesië en de vereniging Nederlandse Vrouwenbeweging, gehouden te Amsterdam, op Zaterdag 26 Juli 1947, te 20 uur, in de Apollohal.

Deze vergadering was aangekondigd door middel van aanplakbiljetten en was toegankelijk op vertoon van een toegangsbewijs à f.0,25.

✓ De leiding berustte bij: Trees HEYLIGERS, e/v Soenito, geb. te Zwolle 18 October 1915, won. Gerrit van der Veenstraat 51 te Amsterdam. (Bestuurslid van de Ned.Vrouwenbeweging).

Sprekers waren:

- ✓ 1) Elisabeth FINTEIMAN, geb. te Echtveld 11 December 1892, e/v v.d.Sluis, won. te Amsterdam. (Gemeenteraadslid voor de P.v.d. Arbeid en bekend strijdster voor de vredesgedachte),
- ✓ 2) Hendrik Mattheus van RANDWIJK, geb. te Gorinchem, 9 November 1909, onderwijzer, won. te Amsterdam. (Hoofdredacteur "Vrij Nederland" en bestuurslid van de vereniging "Nederland-Indonesië").
- 3) Lambertus Nicodenus PALAR, geb. te Roeroekan (Manado) 5 Juni 1900, won. te Amsterdam. (Hij bedankte als lid van de P.v.d. Arbeid, in verband met militaire actie in Indonesië en zal zijn Kamerzetel ter beschikking stellen).
- ✓ 4) Johannes Jacobus BUSKES, geb. te Utrecht 16 September 1899, won. te Amsterdam. (Hij behoort tot één der zeventien Hervormde predikanten, die zich bij de S.D.A.P. hadden aangesloten).

p D 4 2-200
/met

Voor het gebouw en in de zaal werd gecolporteed met verschillende tijdschriften o.a. "De Vlam", "Eén", "Vrij Nederland", "Werkend Nederland" en "het Socialisme". In het gebouw werden

- AAN:
- Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken
  - Z.E. de Minister van Justitie
  - Z.E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen
  - dHr. Commissaris der Koningin in de Prov. Noord Holland
  - dHr. Hoofd afdeling IIB van de Generale Staf.
  - dHr. Hoofd Sectie III, M.I.D., Marinestaf
  - dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Rotterdam
  - dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag
  - dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht
  - dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

worden steunbennen verkeerd voor de dienstweigeraars. De zaal, waarin zitplaatsen waren aangebracht, had een capaciteit voor ongeveer 6000 personen. Aanwezig waren circa 4000 bezoekers, waaronder een 30 militairen en 50 Indonesiërs. Achter het podium was een doek gespannen met het opschrift "Spaar onze jongens".

Te 20 uur marcheerde een groep van de A.N.J.V. het gebouw binnen met vlaggen, waaronder 4 vlaggen der Sowjet-Unie, gedragen door militairen en opschriften als "Staakt de oorlog", "Vrede met Indonesië" en dergelijke. Deze groep stelde zich op aan weerszijden van het podium. Tijdens het opstellen werd staande "De Internationale", gezongen.

Te 20,15 uur werd de bijeenkomst geopend door Mevrouw Mr. Soenito-Heyligers. In haar opningswoord verwelkomde zij de sprekers en de aanwezigen. Zij sprak over de oorlog in Indonesië, die door de Nederlanders ontketend was en wees er op, dat deze oorlog niet noodzakelijk en onvermijdelijk was. Zij sprak over de grote groepen der Nederlandse bevolking, die deze oorlog niet wilden en riepen diep medelijden uit tot de vrouwen, wier mannen, zonen en verloofden, thans in de strijd werden gebracht in Indonesië. "In deze protestvergadering", aldus sprekerster, "zal een actie worden gevoerd tot opheffing van de oorlog". Hierna gaf zij het woord aan Mevrouw v.d. Sluis.

Deze besprak de politieke actie, die door de Nederlandse Regering is ingezet in Indonesië. "Dit wordt genoemd een politieke actie, maar wij weten allen, dat dit oorlog betekent". Zij wijddde uit over de verschrikkingen van een oorlog, die allen zo van nabij hebben gezien en mede gemaakt. "De oorlog in Indonesië is geen opgedrongen oorlog, maar dit is een oorlog, die wij zelf hebben ontketend. En vanavond spreken wij uit met grote bezorgdheid: "Waar leidt dit heen?" "Er is bij ons pijn om de morele en geestelijke verwording, die ook deze oorlog brengt". Zij memoreerde dat Nederland een grote schuld heeft aan Indonesië door de "300 jaar koloniale overheersing". "Ik weet het wij hebben ook wel iets goeds gedaan in Indië, maar het verkeerde, door de koloniale overheersing, overtreft verre het goede. En nu zullen wij het de Indonesiërs laten weten dat er in Nederland honderd duizenden zijn die deze oorlog niet willen. Wij zullen het onze Regering duidelijk maken dat wij deze broedermoord niet dulden. Wij zullen onze stem doen horen aan Gerbrandy en zijn aanhangers". Sprekerster zette nog het doel van het socialisme uiteen zomede het streven naar vrijheid en recht en eindigde met een oproep tot de aanwezigen om te strijden, met alle hun ten dienste staande middelen, voor de vrede tussen Nederland en Indonesië.

Hierna werd het woord gevoerd door Randwijk.

"De geschiedenis van de afgelopen twee jaren, tussen de jonge staat Indonesië en Nederland, is een aaneenschakeling van aarzelingen, prijsgeven en hernomen standpunten en verwarring, waarin tenslotte een duizendmaal doelbewuster en wilskrachtiger oppositie haar zin gekregen heeft. En nu, op het moment waarop de kanonnen spreken, wil men ons, Nederlands volk, in slaap suspen met een politieke actie, geen oorlog, een beperkt doel, geen volledige bezetting van de Republiek, wapengeweld ter uitvoering van het vriendschapsovereenkomst enz. De oppositie heeft gewonnen in dubbele zin, omdat het gelukt is progressief Nederland als haar

uitvoerders te charteren.

Vervolgens besprak hij de schendingen van de demarcatieline. "De Minister-President heeft gesproken over het duizendmaal schenden van de demarcatieline door de Indonésiërs en onze militairen hebben deze lijn niet, of nagenoeg niet geschonden". Hierop las spreker een citaat voor uit een in Batavia verschijnend blad genaamd "In het Vizier", welk blad onder de militairen aldaar wordt verspreid en waarin het navolgende stond vermeld: "De Nederlandse militairen zijn wel in het bezit van een schietwepens maar niet van kogels. Dit was, volgens de schrijver in genoemd blad, geen bezwaar, want dan gebruiken zij maar hun blank stuk staal waarmee zij de tegenstanders aan de grond vast konden priemen. (geroep: "Schande" en een fluitconcert was hierop het gevolg). "Dit blad, aldus spreker, moet Minister Beel bekend zijn, terwijl hij met de inhoud hiervan op de hoogte moet zijn, of indien zulks niet het geval is dan dient het toch op de werktafel van Minister Jonkman voor te komen".

Hierna sprak hij over de terreur die, volgens hem, in Batavia bestaat. Mevrouw Schermerhorn had hem persoonlijk medegedeeld dat zij, indien zij Nederlandse militairen in de hospitalen bezocht, haar naam niet durfde te noemen, uit vrees voor molest van de zijde der militairen. "Door in Indonesië een koloniale oorlog te ontketenen, begaat Nederland een zedelijk kwaad en een politieke dwaasheid. Nederland heeft het overleg en de arbitrage, als middel ter beslechting van geschillen aanvaard en daarom heeft Nederland geen recht de wapens op te nemen, zolang deze arbitrage niet is ingeroepen". Hij eindigde met het voorlezen van een gedeelte uit het Indonesische volkslied.

Na de pauze werd het woord gegeven aan Palar. Bij het verschijnen van deze spreker op het podium, werd er daverend geapplaudisseerd en werd door de aanwezigen staande, waarvan de meesten met gebalde vuist, de "Internationale" gezongen. Spreker dankte voor deze ontvangst. "Dit lied, aldus spreker, herinnert mij aan mijn oude partij, de S.D.A.P., waar ik nu met heimwee aan denk". Hij sprak over het standpunt van de P.v.d.Arbeid, betreffende Nederlands-Indonesische kwestie, welk standpunt hij niet deelde en waardoor hij deze partij had moeten verlaten.

Spreker stond uitvoerig stil bij het accoord van Linggadjati en hoe dat is bereikt namelijk door de Nederlanders via hun historische rechten en door de Republiek via haar zelfbeschikkingrecht. Daarna sprak hij over de argumenten door de Nederlandse Regering aangevoerd ter ontkenning van de oorlog, n.l. dat de Republiek de grondgedachte van Linggadjati verwerpt en de onhoudbare toestand in Indonesië. "Zou deze onhoudbare toestand, aldus spreker, geen betrekking hebben op de enorme militaire uitgaven voor Nederland"?

Vervolgens sprak hij over het beroep dat Dr. v. Mook heeft gedaan op de vooraanstaande Indonesische leiders. "Met Dr. v. Mook onderhandelen en de troepen terug naar hun uitgangspunt dan zeg ik: "Van harte graag!". Maar met Dr. v. Mook en het geweld dan zeg ik: "Merdeka".

Ds. Buskes het woord verkregen hebbende, begon te spreken over de historische roeping van de Nederlanders tegenover Indonesië. "In de vervulling van deze historische roeping faalde onze Regering. Het is onze diepe overtuiging, waaraan wij met diepe weemoed denken, dat onze Regering tekort is geschoten. (Gefluit en geschreeuw in de zaal). Wij zijn het met de Regering eens dat er een onhoudbare toestand in Indonesië heerste. Wij ontkennen evenmin dat zij geen lankmoedigheid aan de dag heeft gelegd. Maar op de tweesprong gekomen, koos de Regering het politieel optreden, dat is de oorlog. Waarom heeft de Regering niet de weg van arbitrage en bemiddeling ingeslagen? Dit was haar roeping. Door inzetten van het militaire apparaat ontstaat de verwijdering tussen Nederland en Indonesië.

Over de Regeringspersonen zal ik niet spreken. Ik ben er van overtuigd, dat zij eerlijk zijn geweest in hun Christelijke en Sociale opvattingen. (Geschreeuw uit de zaal: "Kom er maar eerlijk vooruit, niets verbergen, durf je het niet te zeggen enz.") Ds. Buskes herhaalde hierna nogmaals de door hem uitgesproken overtuiging omtrent de Regeringspersonen. Wij moeten thans deze Regering het halt toeroepen terwille van Indonesië, terwille van het socialisme, terwille van het Christendom. De Regering moet de bemiddeling aanvaarden, opdat in de kortst mogelijke tijd een einde aan de oorlog komt".

Nadat nog een resolutie werd voorgelezen die aan de Regering zou worden gezonden, waarbij de vergadering haar diepe teleurstelling uitsprak over het optreden in Indonesië, de erkenning dat door beide partijen fouten zijn gemaakt; terwijl er met de meeste nadruk bij de Regering opaan werd gedrongen door arbitrage en bemiddeling een einde aan de oorlog te maken, werd de vergadering te 22.45 uur gesloten.

Nog moge worden opgemerkt, dat van de aanwezigen ongeveer 90% communistisch georiënteerd was, hetgeen bleek door hun interrupties, het reageren op het gesprokene en het opstaan met gebalde vuist. In het bijzonder werd Ds. Buskes vaak geïnterrumped, daar deze spreker nog al vaak het geloof naar voren bracht en blijkbaar in zijn uitlatingen niet fel genoeg was, naar de mening van de aanwezigen. De interrupties maakten op Ds. Buskes kennelijk nog al veel indruk daar hij, emotievol uitriep, dat wilde men met hem in debat gaan, zij dit op straat konden doen. Vermoedelijk heeft Ds. Buskes zijn rede niet geheel uitgesproken.

C.V.D.

I.D.
DEN HAAG.

Doss. 6/521.

plw
B

BUREAU L	
Nummer:	
G E H E I M. <i>30-7-47</i>	

Volgno.
29 JULI 1947
ACD/19/47

Tijdens het afleggen van de regeringsverklaring in de 2e. Kamer der Staten-Generaal op 23 Juli 1947 om 15.15 uur verspreidden de twee hieronder vermelde mannen gratis exemplaren van het dagblad "De Waarheid" (extra editie) onder het publiek.

1. Johannes Jacobus VAN DIJK, geboren te 's-Gravenhage, 2 Januari 1904, van beroep kok, wonende Van der Gaagstraat 36 te 's-Gravenhage (Loosduinen);
2. Adrianus Jan MOZIJN, geboren te Schiedam, 8 December 1920, van beroep chauffeur, wonende Burgemeester Françoisplein 22 te 's-Gravenhage (Loosduinen).

Mozijn is een actief lid van de Communistische Partij Nederland (C.P.N.). Hij maakt eveneens deel uit van het bestuur van de Bedrijfsgroep Transport van de E.V.C., afd. Den Haag.

Omtrent hem werd gerapporteerd bij dezerzijds schrijven No. 7/382 d.d. 29 Mei 1947, waarin hij Merijn werd genoemd. Zijn volledige personalia konden toen niet worden verkregen.

Overigens wordt verwezen naar dezerzijdse brieven, Agenda 337/46 d.d. 30 November 1946 en 7 Februari 1947 (Uw brieven resp. genummerd Bureau B.1813/I '46 M.N. d.d. 11 Juni 1946 en B.8009 d.d. 16 December 1946.

Verzonden op 26 Juli 1947

aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

16727
VD 244
10692
1856
bevestig

Doss.25/23.

Z E E R
G E H E I M.

UITGEBE

Volgno.

29 JULI 1947

ACD/19792

Betreft:

Reactie bevolking
op Politieel
optreden in Indo-
nesië.

De radiorede van de Minister-President, ~~Dr. DEER~~
d.d. Zondag 20 Juli 1947, waaruit bleek, dat door de
Regering aan Dr. VAN MOOK de nodige bevoegdheden zijn
verleend om over te gaan tot politieel optreden in
Indonesië, werd door de bevolking van 's-Gravenhage in
het algemeen kalm opgevat.

Op Maandag, 21 Juli 1947, werd in openbare- en
particuliere bedrijven het werk normaal opgenomen. Het
dagblad "De Waarheid" verscheen/headline "Beel - Jonk-
man tegen bevel tot koloniale oorlog". De voorpagina
van het blad, geheel gewijd aan de Indonesische kwes-
tie, bevat o.m. een oproep van het Partijbestuur van
de C.P.N. tot onafgebroken actie tegen de "oorlogsre-
gering Beel". Op de Riviervismarkt (bij het gebouw van
de voorm.Residentie-bode, waar "De Waarheid" wordt ge-
drukt) en in de nabijheid van het partijgebouw van de
C.P.N. aan de Frinsegracht alhier, werd door groepen
personen gedebatteerd, waarbij merendeel stemmen ge-
hoord werd/vóór het besluit van de Regering.

Ook Dinsdag, 22 Juli 1947, werd in kantoren en be-
drijven normaal gewerkt en bleef iedere actie, om tot
staking over te gaan, achterwege.

In de avonduren evenwel ontvingen een aantal le-
den van de C.P.N. de mededeling zich de volgende mor-
gen (23 Juli 1947) te + 4.30 uur te melden op bepaal-
de punten, met het doel in groepen naar de remises van
de H.T.M. en naar andere bedrijven te trekken, teneinde
het personeel te bewegen het werk neer te leggen. Dit
kwam ter kennis van bestuursleden van de R.C.P. alhier,
die daarop de actie van de C.P.N. daadwerkelijk onder-
steunden.

Op Woensdag, 23 Juli 1947, werden te + 5 uur groe-
pen personen waargenomen, o.m. op de Slachthuisgade
(+ 20 personen), Fruitweg (+ 25 personen), tramremise
Harstenhoekplein (+ 40 personen), tramremise Frans
Halsstraat (+ 75 personen). De houding van de communis-
ten gaf in het algemeen geen aanleiding tot optreden
van de zijde der Politie, uitgezonderd bij de remise
Lijsterbesplein, waar agressief werd opgetreden tegen
het "uitrijdend" personeel.

Toen de stakingsactie bij de tramremises geen suc-
ces bleek te zijn, begaven de communisten zich naar an-
dere bedrijven, o.m. : Gasfabriek, WALDORP, ESSCHER,
ENKES (Voorburg), BOES, Slachthuis. Meerdere bedrijven
werden door de C.P.N.-bedrijfskern zelf "bewerkt".

Noch met de acties van buiten, noch met die van
binnen de bedrijven uit, werden resultaten geboekt.
Reeds te 8 uur v.m. was het om en in de bedrijven vol-
komen rustig. De onder het personeel van de bedrijven
verspreide biljetten, werden veelal terstond verscheurd.
Opvallend is, dat het districtsbestuur van de C.P.N.
voor het personeel van de H.T.M. en de overige bedrij-
ven (zowel particuliere als publieke) twee soorten
strooibiljetten liet drukken (zie bijlage I en II).
Het personeel van de H.T.M. werd gevraagd 24 uur te
staken, terwijl op de arbeiders van de overige bedrij-
ven - "Haagse bedrijfsarbeiders" - een beroep werd ge-
daan het werk van 12 - 2 uur neer te leggen.

De tekst van beide biljetten behelst niet alleen
een protest tegen de in Indonesië begonnen "oorlog",
-doch-

/met de

Handwritten notes in a box:
- "30-7-47"
- "Bureau"
- "Commissie"
- "Deel"

-en

doch ook tegen de loonpolitiek van de regering: een tip voor de arbeiders, dat het een met het ander ten nauwste samenhangt.

De vermelding in beide biljetten, dat de Tweede Kamer om 1 uur op het Binnenhof vergadert om een verklaring van de Minister-President aan te horen, is niet vreemd aan het feit, dat aldaar een groot aantal leden van de C.P.N. en R.C.P. tijdens de zitting van de Tweede Kamer in groepen bijeenstonden. In de omgeving van het Binnenhof werden biljetten verspreid, waarop vermeld: "Tegen de koloniale oorlog". "Hedenavond spreekt Paul DE GROOT in de Houtrusthallen C.P.N. (De Waarheid) (zie bijlage III).

70 2053 (✓) De leiding van de stakingsactie berustte bij het C.P.N.-lid, H. HOVENS, voorzitter van de Plaatselijke Raad van de E.V.C.

Hoewel het initiatief tot de actie uitging van de C.P.N., verleende de R.C.P. daarbij actief haar medewerking. De strijdbijl was tijdelijk begraven. Te 20 uur (23 Juli 1947) werd in de Houtrusthallen een in "De Waarheid" en op genoemde strooibiljetten aangekondigde vergadering van de C.P.N. geopend. Naar schatting van deskundigen waren slechts + 2000 personen opgekomen. Verwezen wordt naar bijgaand verslag (bijlage IV).

Te + 22.15 werd de bijeenkomst ontbonden en gingen men rustig huiswaarts.

In uiterst links georiënteerde kringen was men zich er van bewust, dat de stakingsactie een volkomen mislukking is geworden, hoewel in de R.C.P. alhier, verwondering heerst, dat de C.P.N., district Den Haag, zich zo krachtig liet gelden.

De editie van "De Waarheid" d.d. Woensdag 23 Juli 1947 zegt onder het hoofd: "Ook in Den Haag protesten tegen de koloniale oorlog" het volgende:

Hedenmorgen is op een aantal bouwwerken in Den Haag het werk voor 24 uur neergelegd als protest tegen de oorlogspolitiek der regering, Beel in Indonesië. Bij de K.L.M. nieuwbouw werd het werk gestaakt, evenals bij de Rijksgebouwendienst aan de Boorlaan. Bij de Habo aan de Renbaan staakte bijna het gehele personeel, terwijl bij VAN AARDESENS grondwerken aan de Renbaan alle arbeiders het werk neerlegden.

Te Delft legde een deel van de ochtendploeg bij CALVÉ het werk neer.

Bij de Blikfabrieken te Delft staakte de helft van het aantal arbeiders het werk.

's-Morgens vroeg verzamelden zich vele mannen en vrouwen bij de remises van de HTM in Den Haag en tevens bij een reeks van bedrijven, tensinde met de arbeiders de stand van zaken te bespreken. Tot een protestactie kwam het bij de HTM nog niet. De extra editie van onze krant vond wederom grote aftrek en voor ons gebouw bespraken velen de nieuwsberichten van de dag.

Hierbij gaat tevens een opgave van de bedrijven, waar d.d. 23 Juli 1947 werd gestaakt (bijlagen V).

Aan het Hoofd van de C.V.D., alhier
Verzonden op 25 Juli 1947.

Aan de Haagse *lijst aep 19792* **I**
Bedrijfs-arbeiders

UITG

De oorlog in Indonesië is een feit geworden.

Nederlandse jongens zijn een heilloos avontuur in gedreven door de oorlogsregering Beel, die de volle verantwoordelijkheid voor het vloeien van Nederlands en Indonesisch bloed draagt.

De P.v.d.A. ministers Drees, Mansholt, Vos, Neher, Jonkman en Lieftinck zijn hiervan niet uitgezonderd.

In de P.v.d.A. zijn er velen, die het niet eens zijn met de oorlogs-koers van hun ministers. Het Tweede-Kamerlid van de P. v. d. A. PALAR bedankte als partijlid. En niet alleen bij de P. v. d. A.-leden, ook bij de Katholieke en Protestants Christelijke arbeiders bestaat een afschuw tegen nieuwe ellende in hun gezinnen en in hun land.

Hedenmiddag om 1 uur vergadert de Tweede Kamer op het Binnenhof, teneinde, nu de oorlog reeds begonnen is in volle omvang een verklaring van Beel aan te horen.

Maar vandaag moet de stem van de werkers, die de oorlog na 5 jaar meer terreur moe zijn, luid klinken in den Haag.

Wij roepen u op om van 12 uur tot 2 uur het werk neer te leggen als protest tegen de begonnen oorlog, als protest tegen uw eigen lage lonen, die NIET VERHOOGD kunnen worden - naar men zegt - omdat er geen geld is. Er is echter wel geld voor het leger, wel geld om een opmars naar Djokjakarta te beginnen !

Toont dat ge U niet wilt vereenzelvigen met de zulken, die ter wille van dividenden en tantièmes onze Nederlandse jongens opofferen en een ander volk onder de voet lopen.

Van 12 tot 2 uur de bedrijven stil !

Eist VREDE en nog eens VREDE. - Eist welvaart en vreedzame opbouw van ons eigen land.

Geen oorlog meer !

*Het districts-bestuur van de C.P.N. (De Waarheid)
Den Haag.*

H.T.M.'ers,

bijl II
dec 1949

15/12/49

De inkomstenbelasting stuurde velen van U onlangs een navordering thuis, die zelfs bij sommigen op liep tot 100 gld. en meer.

Uw lonen zijn nog steeds niet verhoogd!

Intussen voert de regering thans oorlog in Indonesië. Uw kinderen, Uw familie, Uw broer, vallen wellicht op dit ogenblik in een onrechtvaardige, door onze regering begonnen oorlog.

Uw geld gebruikt men om er bommen en granaten voor te kopen!

Daartegen zult ge Uw stem verheffen!

Vandaag vergadert de Tweede Kamer op het Binnenhof. De zitting begint om 1 uur.

Legt vandaag bij de aanvang van de arbeid als protest tegen de oorlog, als protest tegen de loonpolitiek van deze regering ook, het werk neer!

Staakt gedurende 24 uur. Doet het onmiddellijk.

Ondersteunt daardoor de stem van diegenen, die vanmiddag in het parlement tegen de oorlog zullen optreden.

Andere bedrijven volgen Uw voorbeeld.

Vrede, vrede en nog eens vrede is Uw leuze!

CPN (De Waarheid)
District Den Haag

TEGEN

*bijl. III
AED. 1979*

de koloniale oorlog

**Hedenavond spreekt PAUL DE GROOT
in de HOUTRUSTHALLEN.**

CPN (DE WAARHEID)

**AANVANG 8 UUR
KAARTEN AAN DE ZAAL
8000 ZITPLAATSEN**

besluit als bijl. acco. 19792

IV

GEHEIM

KORT VERSLAG van de openbare vergadering van de C.P.N., afdeling Den Haag, gehouden op 23 Juli 1947 in de Houtrust-hallen alhier.

Aanwezig waren + 2000 personen. Omstreeks 20.30 uur opende de voorzitter van de afdeling Den Haag: Petrus Paulus Jacobus METSCHER, geboren te Velsen, 28 Juni 1903, wonende te 's-Gravenhage, de vergadering. Hij deelde mede, dat de aangekondigde spreker voor die avond, Paul DE GROOT, niet in de gelegenheid was de vergadering toe te spreken, aangezien zijn tegenwoordigheid was vereist op de zitting van de 2e.Kamer. In zijn plaats zou partijgenoot:

Gerard Gilles GEELHOED, geboren te Haastrecht, 4 Augustus 1920, wonende te 's-Gravenhage, het woord voeren. Een Indonesische vrouw (gegevens onbekend) werd in de gelegenheid gesteld om een kort woord tot de aanwezigen te richten. Zij deed hierbij een beroep op het Nederlandse volk om de Indonesiërs in de strijd om hun vrijheid te ondersteunen.

Vervolgens werd het woord verleend aan G.G. Geelhoed. Spreker bracht in herinnering de strijd, welke het Nederlandse volk tegen de Duitsers had gevoerd, teneinde haar vrijheid te herkrijgen. Dezelfde methodes, welke wij in die tijd verafschuwden, worden thans in Indonesië toegepast. Spreker noemde daarbij het verschrikkelijke drama, dat zich in Putten had voltrokken. Thans worden door de Nederlanders op Zuid-Celebes dezelfde geweldplegingen op de bevolking toegepast. Men heeft in de dagbladen kunnen lezen van de moord op 20.000 weerloze burgers, waarvoor een zekere kapitein WESTERLING, thans hoofdcommissaris van Politie te Batavia, verantwoordelijk is.

De regering heeft thans het besluit genomen om over te gaan tot politionele maatregelen. In feite echter is het oorlog voeren. In het vervolg zullen er slechts politie-berichten verschijnen, in plaats van oorlogscommuniqué's. Spreker oefende feele critiek uit op de Partij van de Arbeid. De grote meerderheid van die partij is, volgens Geelhoed, tegen de oorlog, zelfs zodanig, dat Koos VORRINK en de overige bestuurders hun portefeuille ter beschikking zouden stellen, hetgeen door de communisten niet anders dan toegejuicht zou kunnen worden. Spreker huldigde het standpunt van mannen als PALAR, SLOTEMAKER DE BRUINE, die met de huidige gang van zaken niet accoord gaan. Zelfs in Katholieke kringen, met name "De Toortsgroep" heeft men een vlammend protest laten horen tegen de regeringsverklaring van Dr. BEEL. Hieruit is gebleken, dat de communisten niet alleen staan in deze strijd. Ook in Christelijke kringen heeft de huidige gang van zaken verontwaardiging gewekt, hetgeen tot uitdrukking komt in het weekblad "Kerk en Vrede", waarin een verklaring voorkomt, ondertekend door Prof. HARING en Dr. BUSKES.

Omstreeks 21.30 uur werd de rede van Geelhoed onderbroken door de aankomst van Paul de Groot. Laatstgenoemde werd door de vergadering met gejuich ontvangen en hem werd direct het woord verleend. Hij verontschuldigde zich voor zijn late komst, omdat zijn aanwezigheid in de 2e.Kamer werd vereist. Spreker wees er op, dat het de Communisten zijn geweest, die steeds hun protest hadden laten horen -tegen-

Weekoverzicht.
Par., H datum 23 AUG 1947

tegen het uitzenden van troepen naar Indonesië. DE GOES
VAN NATERS had steeds verklaard, dat de uitgezonden troe-
pen nimmer tegen de Indonesiërs zouden strijden, doch nu
is gebleken, dat deze troepen zijn gebruikt om kracht bij
te zetten aan de eisen door Nederland bij het accoord van
Linggadjatti gesteld. Een eerste en tweede Divisie zijn
naar Indonesië vertrokken, doch een derde Divisie zal nim-
mer naar Indonesië vertrekken, zo verklaarde, volgens
spreker de hoofdbestuurder van de Zeeliedenbond, H. DANE,
in de te Amsterdam in het R.A.I.-gebouw gehouden meeting.
Volgens spreker stond Dane tijdens de oorlog aan de goede
kant. Toen het de belangen van ons volk betrof, voer hij
in convooi naar Moermansk, doch thans zal hij zich aan de
goede kant scharen, door geen man en geen kogel naar Indo-
nesië te vervoeren.

Hierna deelde spreker mede, dat in Amsterdam een sit-
down staking was afgekondigd, waaraan zelfs in de gemeente-
bedrijven gehoor was gegeven. Alhoewel de toestand in Den
Haag geheel anders is, dan in Amsterdam, deed spreker een
beroep op de arbeiders om zich achter de partij te scha-
ren.

Spreker besloot zijn rede met er op te wijzen, dat
men thans nog niet tot een algemene staking was overgegaan,
omdat het thans nuttiger is om in de bedrijven te agiteren.
Omstreeks 21.45 uur ging de vergadering rustig uiteen.

Verzonden op 25 Juli 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier
de Heer Procureur-Generaal, alhier.

Print QED/19792

BEDRIJF	AANTAL PERS.	AANTAL E.V.C.- leden	STAKERS
<u>H.T.M.</u>	2200	?	5
<u>Aann.MIJ.v/h firma</u>			
<u>BOERSMA (BouwWerk KLM)</u>	± 180	± 30	43
<u>ESSCHER's Constructie</u>	250	5	5
<u>Werkplaats PANDER</u>	500	?	1
			(met toestemming directie)
<u>H.A.B.O.</u>	260	1/3 van pers.	64 (60 onder in vloed personeel Aardse + 4 betonw vlechters, brug Leen Copes van Catt)
<u>A.AARDSE (grondw. en drainage)</u>	40	minstend 15 (allen d.d.23 Ju- li '47, werkzaam aan Waterleiding Renbaan alhier)	15 (zie derde kolom)
<u>Aann.Bedrijf LIESHOUT</u>			
(bouww.Harstenhoekplein	21	?	9 (E.V.C.-led.)
<u>Ing.Bureau</u>			
<u>Bouwnijverh.te Oegstgeest</u>			
(bouww.Boorlaan, alhier	± 100	?	25 (Grotendeels E.V.C.-led.)
<u>Holl.Beton Mij.</u>			
(Stadhuisbouw	100	± 30	1

UITTREKSEL

Voor OD 720 Naam EVC en CPN Acties i.z. Indonesie
Origineel in OD 905 Naam Gegevens CPN Utrecht
Volg nr. Ag, nr. 19789 Aard van het stuk verslag
Afz. ID Utrecht A1/742'47 Datum 26-7-47

Op 25 Juli werden door leden van de CPN Utrecht stroobiljetten verspreid houdende een oproep tot het bijwonen van een vergadering van de vereniging Nederland-Indonesie afd. Utrecht op 28 Juli 1947.

Een exemplaar van dit stroobiljet gaat hier nevens.

Uitgetrokken door Cs Afd./Sectie Datum 16-3-48

200/19709

Ver. Nederland-Indonesië

Afdeling Utrecht

GROTE OPENBARE

vergadering

Op Maandag 28 Juli 1947
in het N. V. Huis, Oudegracht

Sprekers:

Mr. J.H. v. Heuven Goedhart,
Hoofdredacteur „Het Parool”

C.N. Palar,
ex lid der Tweede Kamer

Dr. J. Verkuyl,
Geref. Zendings-Predikant

Dr. Ben Polak,
Wethouder van Amsterdam

Toegang 25 cent

KAARTEN AAN DE ZAAL VERKRIJGBAAR

Aanvang 8 uur - Zaal open 7.30 uur

I.D.
D E N H A A G .

Doss. 7/429.

B spoed

G E H E I M .

UITGEBOEKT

Volgno.

29 JULI 1947

ACD/19781

EENHEIDSVAKCENTRALE (E.V.C.), Afd. Den Haag.

Door de Plaatselijke Centrale der E.V.C., afdeling Den Haag, was op 23 Juli 1947 om 20 uur een spoed kadervergadering voor alle kaderleden en overige functionarissen der E.V.C. uigeschreven in het E.V.C.-gebouw, Koningstraat 42 alhier.

Op deze vergadering, die goed bezocht was, werd het woord gevoerd door de Hoofdbestuurder:

Pieter WIEGMAN, geboren te Amsterdam, 7 October 1903, wonende Nickeriestraat 29 II te Amsterdam, die een uiteenzetting gaf van de situatie in Indonesië en de reacties daarop hier te lande. Als kern van zijn rede kwam naar voren, dat de E.V.C.-leiding had bemerkt, geen kans te zien om een algemene werkstaking te doen uitbreken en derhalve de taktiek zou toepassen van de vitale bedrijven (hoogovens, havens, transport) bedrijf voor bedrijf "plat te leggen". Om tot dat doel te geraken drong hij aan op de uiterste activiteit van de kaderleden en functionarissen der E.V.C.

Vervolgens werd een voorstel aangenomen, om contact op te nemen met alle groeperingen, die zich tegen de gang van zaken in Indonesië in "woord en geschrift" verzetten. (C.P.N., R.C.P., de Vlamgroepen, Spartacus, de Vrije Socialisten Vereniging (V.S.V.), de Nederlandse Bond van Vrije Socialisten (N.B.V.S.) en de bladen "Het Parool" en "Vrij Nederland") teneinde in deze kwestie, een zo groot mogelijk aantal personen te betrekken, hetwelk aan uit te voeren acties ten goede zou komen.

Verzonden op 26 Juli 1947

aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU B	
30-7-47	

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 4 Augustus 1947.
Javastraat 68.
tel.182730.

No.: B.19780.

Dict. V. typ.: SvD.13.

Onderwerp: Vergadering E.V.C.

G E H E I M.

Verslag van de op Donderdag 24 Juli 1947 te 's-Gravenhage gehouden openbare vergadering van de E.V.C., "Bedrijfsgroep Bouwnijverheid".

Aanwezig waren plm.150 personen, in hoofdzaak arbeiders van het bouwwerk aan de Boorlaan te 's-Gravenhage, waar plm. 100 arbeiders werkzaam zijn, die vrijwel allen hebben gestaakt, om de vergadering bij te wonen. Het werk wordt uitgevoerd door het Ingenieursbureau Bouwnijverheid te Oegstgeest.

Van de 100 man, die werkzaam zijn bij de stadhuisbouw te 's-Gravenhage (Hollandse Beton Mij.) staakten 3 man voor het bijwonen der vergadering en bij de Habo, die verschillende werken in uitvoering heeft, één man.

Tot de staking was opgewekt door middel van pamfletten. Als spreker trad op:

Hubertus Nicolaas Wilhelmus HOVENS, geb. te Venlo, 3 Juli 1898, won te 's-Gravenhage, die er zijn misnoegen over uitsprak, dat de opkomst zo slecht was. Het grootste gedeelte van zijn toespraak ging over de positie-verbetering van de bouwvakarbeiders, in het bijzonder over de vacantie-regeling en vacantie-toeslag. Spreker bracht naar voren, dat door de E.V.C. zal worden getracht te komen tot 14 dagen aaneengesloten vacantie met vol loon plus 50% toeslag.

Spreker verklaarde, dat de E.V.C. niet accoord kan gaan met de thans geldende collectieve overeenkomst en deelde mede, dat de E.V.C. een ontwerp voor een nieuwe C.A.O. had samengesteld.

Na nog te hebben gesproken over de regelingen betreffende regen- en vorst verzuim, verklaarde de spreker, dat het een misdaad zou zijn, om deze bijeenkomst te besluiten, zonder te hebben gesproken over de kwestie in Indonesië.

"De Regering BEEL", zo vervolgde spreker, "is begonnen met de politieële actie (oorlog mogen we het niet noemen) in Indonesië, waar het bloed van onze Indonesische broeders en van onze jongens zal gaan vloeien. Wij dienen ons daar tegen met kracht te verzetten.

AAN:

Ik

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken
Z.E. de Minister van Justitie
dHr. Hoofd der afdeling IIIB van de Generale Staf
dHr. Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf
dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam.
dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Rotterdam.
dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht.
dHr. Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

Ik roep de arbeiders op, om overal, waar dit mogelijk is, tegen deze oorlog te ageren".

Spreker vroeg zich af hoe lang deze oorlog wel zou duren en hoewel hij het mogelijk achtte, dat verschillende steden zouden worden bezet, betwiftelde hij, of daarmee de oorlog wel zou zijn beëindigd, daar hij er van overtuigd was, dat de Indoneziërs zouden overgaan tot de guerillastrijd, waarmee zij waarschijnlijk beter op de hoogte zijn, dan het Nederlandse leger.

"Er is weinig verschil tussen CHRISTIANSEN, die ons land binnenviel en pamfletten uitstrooide en de "politie" Generaal SPOOR, die hetzelfde doet".

Spreker deelde mede, dat de E.V.C. de havenarbeiders en zeevarenden heeft opgeroepen, om niet hun medewerking te verlenen bij de transporten van troepen en goederen, bestemd voor de oorlogvoering in Indonesië.

Dit is ook doorgegeven aan het Wereld Vakverbond.

Hoewel verwacht werd, dat de E.V.C. een algemene staking zou proclameren, is dit niet geschied.

"Het is onze mening, dat wij beter 24 weken onrust kunnen verwekken in de bedrijven, dan een proteststaking van 24 uur uit te schrijven en dan weer gewoon voort te gaan".

Nadat de aanwezigen zich accoord hadden verklaard met het zenden van twee moties aan de Regering, houdende protest tegen de oorlogvoering en verzoek om verbetering van de vakantie-regeling, werd de vergadering te 15,45 uur gesloten.

C.V.D.

UITGEBOL
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

's-GRAVENHAGE, 16 Augustus '47.
Javastreet 68.
Tel. 182730.

No. B.19779.
Dict.: V. Typ.: RD.
Onderwerp: Protestvergadering

G E H E I M.

100261
A.C.D.
Werkgr. Vern

Kort verslag van de openbare vergadering, georganiseerd door de vereniging "Kerk en Indonesië"; "Nederland-Indonesië" en de "Eenheds-Vak-Centrale", gehouden op Vrijdag, 25 Juli 1947, te 20 uur, in de grote zaal van gebouw "Odeon", Gouvernestraat 50-72 te Rotterdam.

Aanwezig waren circa 850 personen, merendeels arbeiders. Voorts waren circa 10 Indonesiërs en één West-Indiër aanwezig. (Zaalcapaciteit 900 zitplaatsen).

PD
TWS
2785
-- WIETSE SMID, geboren 9-4-1887 te De Leek, wonende te Rotterdam, secretaris der plaatselijke afdeling der E.V.C., opende namens de drie organisaties en verzocht goede nota te nemen van het feit dat niet, zoals in de aankondigingen stond vermeld, de vereniging "Kerk en Vrede", doch de vereniging "Kerk en Indonesië" aan deze avond haar medewerking verleende.

Spreeker leverde kritiek op het besluit van de Burgemeester om de openluchtvergadering te verbieden, doch hoopte, dat in de toekomst de basis kan worden verbreed, waarop deze avond is opgezet, om zodoende de Burgemeester te dwingen zijn standpunt te wijzigen.

2) 4230
L.N. PALAR, geboren 5-6-1900, wonende te Amsterdam, Uiterwaardenstraat 54 hs., ving zijn rede aan met erop te wijzen, dat hij als oud S.D.A.P. er de overtuiging huldigt en steeds gestreden heeft voor de vrijheid. "Ik mag U thans begroeten met de Indonesische vertaling van dit woord "Merdeka"."

In een zwak betoog gaf hij een overzicht van de ontwikkeling van de huidige situatie in Indonesië. Hetgeen thans in Indonesië plaats vindt, noemde hij beschamend. "Het is een conflict tussen het geweten en het moeten, wat ook de Partij van de Arbeid heeft moeten aanvaarden, zelfs ondanks het feit, dat met hem velen in deze partij daartegen hebben geworsteld en gestreden."

Uitvoerig besprak hij vervolgens het tot stand komen van de overeenkomst van Linggadjati, waarbij hij er herhaaldelijk op wees, dat "de partijen elkander niet begrepen hebben". "Men kan dit noemen kwader trouw, doch ook goeder trouw." Hij was de mening toegedaan, dat bij beide partijen goede trouw heeft voorgezeten.

Hij wees op de chaos van de huidige berichtgeving, waardoor het voor een gewoon mens niet meer mogelijk is om zich een zuiver beeld van de huidige situatie te vormen. Hij verzocht de

VERZONDEN AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.
Z.E. de Minister van Justitie.
Z.E. de Minister van Overzeese Gebiedsdelen.
De Heer Hoofd Sectie III B, Generale Staf.
De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.
De Heer Hoofde commissaris van Politie te Amsterdam.
De Heer Hoofde commissaris van Politie te Den Haag.
De Heer Hoofde commissaris van Politie te Utrecht.
De Heer Hoofde commissaris van Politie te Groningen.

Hij verzocht de oorlogsberichtgeving niet te vertrouwen. Als voorbeeld noemde hij de Nederlandse radioberichten van die morgen, waarin werd gezegd, dat er geen belangrijk nieuws was, terwijl even later de Engelse radio wel belangrijk nieuws over Indonesië zou hebben doorgegeven.

Hierop besprak hij de oorzaken, die volgens hem hebben geleid tot dit gewapend optreden van de Nederlandse troepen. Hierbij merkte hij op, dat Nederland zich op het standpunt stelt dat de Republiek de grondgedachte van de overeenkomst van Linggadjeti verwierpt en b.v. zich niet wenst te houden aan het staken van het vuuren. Hij echter was de mening toegedaan, dat bij de totstandkoming van de overeenkomst van Linggadjeti, Nederland te veel was uitgegaan van de historische gedachten van bezitsrechten op Indië en zij is blijven vasthouden aan de erkenning "de jure" van de Nederlandse souvereiniteit gedurende het overgangstijdperk, terwijl de Republiek is uitgegaan van de gedachte van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren en de erkenning "de facto".

Naar zijn mening zijn de onderhandelingen op volkomen gelijkwaardige voet geyoerd, doch de mogelijkheden ontstaan door de interpretatie zoals deze door de Nederlandse Regering werd gegeven in December 1946.

Doordat de Republiek zich op het standpunt stelde, dat zij met deze interpretatie niets van doen had, kwam de Commissie-Generaal in grote moeilijkheden. De Nederlandse Regering, aldus vervolgde spreker, zegt thans, dat de Republiek de grondgedachten van Linggadjeti niet nakomt, wat hij ontkende en daarbij wees op het inwilligen, zij het mede onder dwang van Amerika-Engeland-China en Frankrijk, van 4 van de 5 door Nederland gestelde eisen. Naar zijn mening was het voor de Republiek niet mogelijk om de 5e eis der gemengde gendarmerie in te willigen.

Hierover heeft hij in de Kamer gezegd: "dat de Republiek hiervoor liever wilde bersten".

Na het inwilligen van deze eisen kwam de Nederlandse Regering weer met 8 nieuwe eisen. Ook thans probeerde Sjarifoedin, mede onder de internationale druk, welke hierbij op hem werd uitgeoefend, om deze 8 nieuwe eisen in Djokja ingewilligd te krijgen, doch in Djokja voelde men hier niets voor.

"Evenals in het Parlement heb ik ook hier laten zien, hoe ik de Indonesische kwestie bekijk. Men heeft mij daar een fatsoenlijke kerel genoemd, maar ik nam dit alles niet. Met vele anderen in de Partij van de Arbeid heb ik geworsteld om uit dit alles te komen, doch het is hun niet gelukt en men heeft mij tenslotte alleen laten staan."

Hij besloot zijn betoog met zijn dank uit te spreken aan de organisaties, die hem in de gelegenheid hebben gesteld zijn mening over dit vraagstuk uit te spreken en spoorde de aanwezigen aan om lid te worden van de vereniging "Nederland-Indonesië", opdat het streven van deze vereniging, het verkrijgen van vrede met Indonesië verwezenlijkt zal kunnen worden.

7D
3672
--ANTON van den BERG, geboren 23-3-1903 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, voorzitter der plaatselijke E.V.C., verwees naar de dagbladen van 21-7-1947 en zei hoe groot de tegenstellingen toch wel zijn, "want enerzijds wordt hierin beschreven de herdenking van de eerste vrije Statenvergadering te Dordrecht, terwijl men anderzijds de oeflog in Indonesië beschrijft, waar wij bezig zijn een breedervolk te onderdrukken. De Spaanse tyrannie dacht, dat zij in Nederland een missie te vervullen had, doch ik ben ervan overtuigd, dat in de eerste vrije Statenvergadering geen debat zal zijn geweest over het al of niet toelaten van Spaanse politie-

politie-agenten in onze steden. Ook Beel was op deze herdenking aanwezig, nam deel aan het dankgebed, dat werd uitgesproken voor onze herkregeen vrijheden om echter de andere dag de rol van Philips II te gaan spelen." Spreker zei, dat hij reeds diverse keren heeft betoogd, dat wel Jozef Goebbels verslagen is, doch dat de bedekte leugen hiervoor in de plaats is gekomen.

"Alles wat wij tot op heden hebben gehoord is phraseologie en de gebeurtenissen hebben mij in het gelijk gesteld, want thans spreken de kanonnen. Het past ons slechts één woord n.l. "schuldig" voor de Regering, die met steun van politieke partijen, uitgezonderd de C.P.N., tot deze daad kwam.

Wij hebben 5 jaar onderdrukking aan denlijve meegemaakt, dachten na de oorlog, dat alle mensen, waar ter wereld ook, in vrijheid konden leven, doch zien, dat nu, 2 jaar na de oorlog, we niet anders doen dan een vrij Indonesisch volk onderdrukken en onze wil aan dit volk opleggen."

Spreker critiseerde de afwijzing van de openluchtvergadering door de Burgemeester en zei, dat het arbeidersvolk eens bewust zal worden van de klassedaad en door haar machtige arm een einde zal maken aan alle oorlogen.

Spreker ging uitvoerig in op de Spaanse kwestie, z.i. zijn zowel de strijd in Spanje, Griekenland als Indonesië nauwverwant met de strijd van de arbeidersklasse in Nederland, die gebukt gaat onder zware lasten. "De miljoenen, die nodig zijn om de nood van de arbeidersklasse te verlichten, gebruikt men voor de aankoop van moordwerktuigen in Amerika. Deze koloniale oorlog zal ons land doen leegblóden. Ik ken volledig de woorden van Sam Wolf onderschrijven n.l. dat de partij, die deze oorlog heeft goedgekeurd, haar socialisme heeft verloochend.

De E.V.C. kent slechts één daad in deze kwestie, n.l. zich stellen tegenover het koloniale reactionaire kapitaal en hoewel ze weer alleen staat in deze strijd, daar het N.V.V. de samenwerking heeft geweigerd, heeft zij vandaag het parool uitgegeven, dat de boycot zal worden verscherpt en dat vanaf dit ogenblik geen colli goed meer zal worden verladen voor Indonesië. Duizenden arbeiders uit het N.V.V. zullen onze daad steunen, zodat we toch niet alleen zullen staan, terwijl bovendien een beroep is gedaan op het Wereld Verbond van Vakverenigingen, zodat dit parool in de gehele wereld zal worden opgevolgd. Ik waarschuw U, dat de Indonesische kwestie niet in één week opgelost zal zijn, dat hier een langdurige strijd kan worden verwacht, doch dat het nog altijd beter is, staande te sterven dan geknield te leven."

Spreker wees nogmaals op de Spaanse Burgeroorlog en zei tenslotte, dat men er voor moest zorgen, dat Nederland onbetrouwbaar wordt voor het militaire machtsapparaat, en dat men in de bedrijven propaganda moest maken voor vrijheid en welvaart voor een ieder, die leeft op deze wereld.

PD 2760
Ds. HENDRIK JAN MISPELLOM BEIJER, geboren 27-4-1896 te Arnhem, Rem. Predikant, wonende te Rotterdam, zei: "Wij kunnen 5 groepen onderscheiden in Nederland, waarvan de eerste groep de slappen en onverschilligen zijn. Het is de grote grauwe massa, die maar belangstelling heeft voor b.v. "een vierdaagse" dan voor de grote politieke gebeurtenissen.

Tot de tweede groep reken ik "Trouw" en "Rijkseenheid", voor wie het een opluchting moet zijn, dat zij nu vrij baan hebben voor hun zorgvuldig voorbereide doelstellingen.

De derde groep bestaat uit de Regering en de partijen, die deze Regering vormen. Alleen mensen, die alleen maar "ja" kunnen knikken en napraten. Er zitten zeer zeker goede elementen in deze groep, doch zij zijn gezwicht voor de overtuiging dat het niet

niet anders kan. Ik ben van oordeel, dat deze groep een waardig woordvoerder heeft gevonden in de figuur van Logemann, die tenminste erkent, dat we een morele nederlaag hebben geleden. Ik vind het unfair, dat de schuld uitsluitend aan de Republiek wordt gegeven en als het waar is, dat eigen roem stinkt, stinkt het in ons land als de pest. Het Indonesische volk is veel te lankmoedig geweest en al spreekt men nu wel van duizend en meer schendingen van het bestand, men moet niet vergeten, dat hier de T.R.I. stond tegenover blanke troepen, die in hun land niets te maken hadden."

Spreker kritiseerde de voorlichting omtrent de gehele Indonesische kwestie en wees nogmaals op de z.i. ware woorden van Logemann, dat "we hier een morele nederlaag hebben geleden."

"De vierde groep is de groep der resolute mensen, die vanaf 20 Juli neen en nog eens neen hebben gezegd en zagen, dat dit politieel optreden slechts camouflage was van een koloniale oorlog. Geweld kan nimmer leiden tot een rechtsorde, hoogstens tot een machtsorde en zij is in strijd met alle beginselen van Christendom en socialisme. Het oude heersersbloed is weer naar boven gekomen en deze vierde groep keurt dit alles ten zeerste af, stelt er zich tegen te weer en is er van overtuigd, dat dit alleen maar een noodlottige uitwerking kan hebben op onze internationale betrekkingen.

De vijfde groep zijn de mensen, die nog niet weten hoe hun houding in dit conflict moet zijn, het zijn de mensen, die nadenken en die thans voor moeilijke problemen staan. Wanneer zij op het oordeel der politieke partijen afgaan, dan komen zij, mits ze geen communist zijn, er beduvel, bekaaid af.

Wat zal de houding der Kerk in dit conflict zijn? Ik zie twee mogelijkheden n.l.

1e. een welwillende neutraliteit in de vorm van een gebed voor het welzijn van onze jongens van leger, vloot en luchtmacht;

2e. een gebed tot de krijgsgod, n.l. tot God - Nederland en Oranje, (waarbij spreker schamper opmerkte, dat men blijkbaar in Nederland een God voor zichzelf heeft). Ik vind het walgelijk, dat men de Voorzienigheid gebruikt voor eigen menselijke bezigheden. Het Evangelie is een boodschap van vrijwillig dienstbetoon van mens tot mens en moet niet misbruikt worden voor eigen aardse kleinzieligheden. Trouw aan het Evangelie, betekent het spreken van ons geweten en dit geweten spreekt, want het komt op voor de vrijheid van het Indonesische volk."

WIETSE SMID las hierna een telegram voor, ondertekend door enkele leden van de Partij van de Arbeid, luidende: "De wapens neer", welk telegram in de loop van de avond was binnengekomen. Hij dankte de sprekers voor de gegeven uiteenzettingen, wekte op voor het lidmaatschap van de Vereniging "Nederland-Indonesië", wees er op, dat door de acties van nu en in de toekomst de hier aanwezige Indonesiërs in grote moeilijkheden kunnen komen en dat reeds nu gezorgd moet worden, dat deze mensen eventueel bij de burgerij kunnen worden ondergebracht en verzocht tenslotte de collecte te gedenken, welke aan de uitgang zal worden gehouden voor de bestrijding van de onkosten van de avond, waarna hij te 22.30 uur de vergadering sloot.

Gecolporteed werd met "De Vlam" en "De Tribune", voorts de bekende brochure van de Vereniging "Nederland-Indonesië"; Drie punten van Linggadjati.

De vergadering was per strooibiljet en per advertentie in enkele dagbladen aangekondigd.

Nog moge worden opgemerkt, dat door de E.V.C. vergunning was gevraagd deze avond in de open lucht te houden, doch dat door de Burgemeester van Rotterdam hierop afwijzend was beschikt.

C.V.D.

Coll.: dR.

12 Augustus

B.19931.

~~182730~~
182730.

OPGELEGD

VIII. TZ.3. GEHEIM.

Vereniging "Kerk en Indonesië".

20
int 00261
A.C.D.
Werkgr. Vern

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat te Rotterdam op 25 Juli 1947 een protestvergadering werd gehouden, welke was belegd door de K.V.C., de Vereniging Nederland-Indonesië en de Vereniging Kerk en Indonesië.

Van laatstgenoemde vereniging zou - volgens de I.D. Rotterdam - secretaresse zijn, Mevrouw KROON - van BILK, wonende te Amsterdam - Z., Stadionweg 133, echtgenote van Ds. Kroon, Ned. Herv. predikant te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent het doel enz. van de Vereniging Kerk en Indonesië, alsmede omtrent de namen, personalia en politieke oriëntering van de bestuursleden.

Tevens moge ik U verwijzen naar mijn brief B.No.20006 d.d. heden betreffende Ds. Kroon.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
AMSTERDAM.

Coll.: *7/10*

INLICHTINGENDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. No.684.

GEHEIM.

ind 00261

A.C.D.
Werkgr. Vern

Volgno OPGELEGD

2 AUG 1947

ACD/19931

Rotterdam, 1 Augustus 1947.

BUREAU B

Num:

Deur:

4 AUG 1947

Dezerzijds wordt bericht dat op Vrijdag, 25 Juli 1947 alhier een openbare vergadering werd gehouden als protest tegen de gang van zaken in Indonesië (Zie omtrent het verslag: I.D. Rotterdam, No.684, d.d. 26-7-1947).

Deze vergadering werd belegd onder auspiciën van de Benheids Vak Centrale, de vereniging Nederland-Indonesië; en de vereniging Kerk en Vrede.

Bij de opening van de vergadering werd, bij monde van de voorzitter, medegedeeld dat abusievelijk de naam Kerk en Vrede was gebruikt als mede-organiserende vereniging voor deze avond.

Niet de vereniging Kerk en Vrede, doch de vereniging Kerk en Indonesië had haar medewerking aan deze avond verleend.

Van de vereniging Kerk en Indonesië is te Rotterdam geen plaatselijke afdeling bekend. Voor zover hier bekend berust het secretariaat van de vereniging Kerk en Indonesië bij:

KNV. Mevrouw Kroon- van Dijk, wonende te Amsterdam-Zuid, Stadionweg 133 tel.98656.

Zij is de echtgenote van Ds. Kroon, Ned.Herv.predikant te Amsterdam.

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst, Javastraat 68 te 's-Gravenhage.

INLICHTINGENDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. No. 684.

GEHEIM.

*De vergadering is
afgebroken door de
aanwezigheid van de
A.C.D.*

26
B. Spiers
ind 0026,
A.C.D.
Werkgr. Vern.

UITGEBOKT

Volgen.
29 JULI 1947
ACD/19779

Rotterdam, 26 Juli 1947.
L. naam:
L. nom: 30-7-47

Kort verslag van de openbare vergadering, georganiseerd door de vereniging "Kerk -en Indonesië"; "Nederland - Indonesië" en de "Eenheids-Vak-Centrale", gehouden op Vrijdag, 25 Juli 1947, te 20 uur, in de grote zaal van gebouw "Odeon", Gouvernestraat 50-72 te Rotterdam.

Aanwezig ^{was} circa 85 0 personen, merendeels ~~bestaande uit~~ arbeiders. Voorts waren circa 10 Indonesiërs en één West-Indiër aanwezig. (Zaalcapaciteit 900 zitplaatsen).

afdeling
Smid, Wietse, geboren 9-4-1887 te De Leek, wonende te Rotterdam, ~~Snellinkstraat No. 40b~~, secretaris der plaatselijke E.V.C., opende namens de drie organisatie's en verzocht goede nota te nemen van het feit dat niet, zoals in de aankondiging stond vermeld, de vereniging "Kerk en Vrede", doch de vereniging "Kerk en Indonesië" aan deze avond haar medewerking verleende.

Spr. leverde ^{voor} critiek op het besluit van de Burgemeester om de openluchtvergadering te verbieden, doch hoopt, dat in de toekomst de basis kan worden verbreed, waarop deze avond is opgezet, om zodoende de Burgemeester te dwingen zijn standpunt te wijzigen.

Palar L.N., geboren 5-6-1900, wonende te Amsterdam, Uiterwaardenstraat 54 hs, ving zijn rede aan met erop te wijzen, dat hij als oud S.D.A.P. er de overtuiging huldigt en steeds gestreden heeft voor de vrijheid. "Ik mag U thans begroeten met de Indonesische vertaling van dit woord "Merdeka".

In een ~~met~~ betoog gaf hij een overzicht van de ontwikkeling van de huidige situatie in Indonesië. Hetgeen thans in Indonesië plaats vindt, noemde hij beschamend. "Het is een conflict tussen het geweten en het moeten, wat ook de Partij van de Arbeid heeft moeten aanvaarden, zelfs ondanks het feit, dat men hem valen in deze partij daartegen hebben geworsteld en gestreden."

Uitvoerig besprak hij vervolgens het tot stand komen van de overeenkomst van Linggadjati, waarbij hij er herhaaldelijk op wees, "dat de partijen elkander niet begrepen hebben."

"Men kan dit noemen ~~aldus spr~~ kwader trouw, doch ook goeder trouw." Hij ~~was~~ de mening toegedaan, dat hij beide partij en goede trouw heeft voorgezeten.

Hij wees op de chaos van de huidige berichtgeving, waar door het voor een gewoon mens niet meer mogelijk is om zich een zuiver beeld van de huidige situatie te vormen. Hij verzocht de oorlogsberichtgeving niet te vertrouwen. Als voorbeeld noemde hij de Nederlandse radioberichten van dien morgen, waarin werd gezegd, dat er geen belangrijk nieuws was, terwijl even later de Engelse radio wel belangrijk nieuws over Indonesië zou hebben doorgegeven.

Hierop besprak hij de oorzaken, die volgens hem hebben geleid tot dit gewapend optreden van de Nederlandse troepen.

Hierbij

Weekoverzicht.

Par., H. ^{at} 2/11/1947

zich

hierbij merkte hij op, dat Nederland op het standpunt stelt dat de Republiek de grondgedachte van de overeenkomst van Linggadjati verwerpt en b.v. zich niet wenst te houden aan het staken van het vuren. Hij echter was de mening toegedaan, dat bij de totstandkoming van de overeenkomst van Linggadjati, Nederland te veel was uitgegaan van de historische gedachten van bezitsrechten op Indonesië en zij is blijven vasthouden aan de erkenning "de jure van de Nederlandse souvereiniteit gedurende het overgangstijdperk, terwijl de Republiek is uitgegaan van de gedachte van het zelfbeschikkingsrecht der volkeren en de erkenning " de facto ".

Naar zijn mening zijn de onderhandelingen op volkomen gelijkwaardige voet gevoerd, doch de mogelijkheden ontstaan door de interpretatie zoals deze door de Nederlandse regering werd gegeven in December 1946.

Doordat de Republiek zich op het standpunt stelde, dat zij met deze interpretatie niets van doen had, kwam de Commissie Generaal in grote moeilijkheden. De Nederlandse regering, ~~aldus~~ ~~vervolgde spr.~~, zegt thans, dat de Republiek de grondgedachten van Linggadjati niet nakomt, wat hij ontkende en daarbij wees op het inwilligen, zij het mede onder dwang van Amerika-Engeland-China en Frankrijk, van 4 van de 5 door Nederland gestelde eisen. Naar zijn mening was het voor de Republiek niet mogelijk om de 5e eis der gemengde gendarmerie in te willigen.

Hierover heeft hij in de kamer gezegd: "dat de republiek hiervoor liever wilde barsten".

Na het inwilligen van deze eisen kwam de Nederlandse regering weer met 8 nieuwe eisen. Ook thans probeerde Sjarifoedin, mede onder de internationale druk die hierbij op hem werd uitgeoefend, om deze 8 nieuwe eisen in Djokja ingewilligd te krijgen, doch in Djokja voelde men hier niets voor.

Evenals in het Parlement heb ik ook hier laten zien, hoe ik de Indonesische kwestie bekijk. Men heeft mij daar een fatsoenlijke kerel genoemd, maar hij nam dit alles niet. Met vele andere in de Partij van de Arbeid heb ik geworsteld om uit dit alles te komen, doch het is hun niet gelukt en men heeft mij tenslotte alleen laten staan."

Hij besloot zijn betoog met zijn dank uit te spreken aan de organisatie's, die hem in de gelegenheid hebben gesteld zijn mening over dit vraagstuk uit te spreken en spoorde de aanwezigen aan om lid te worden van de vereniging "Nederland - Indonesië", opdat het streven van deze vereniging, tot het verkrijgen van een vreedzame vrede met Indonesië verwezelijkt zal worden.

van den Berg, Anton, geboren 23-3-1903 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Huijgensstraat No. 135, voorzitter der plaatselijke M.V.C., verwijst naar de dagbladen van 21-7-1947 en zegt hoe groot de tegenstellingen toch wel zijn, want enerzijds wordt hierin beschreven de herdenking van de eerste vrije Statenvergadering te Dordrecht, terwijl men anderzijds de oorlog in Indonesië beschrijft waar wij bezig zijn een broedervolk te onderdrukken. De Spaanse tyrannie dacht, dat zij in Nederland een missie te vervullen had, doch spr. is ervan overtuigd, dat in de eerste vrije Statenvergadering geen debat zal zijn geweest over het al of niet toelaten van Spaanse politie-agenten in onze steden. Ook Beel was op deze herdenking aanwezig, nam deel aan het dankgebed, dat werd uitgesproken voor onze herkrege vrijheden om echter de andere dag de rol van Philips II te gaan spelen. Spr. zegt, dat hij reeds diverse keren heeft betoogd, dat wel Jozef Goebbels verslagen is, doch dat de ~~huiden~~ bedekte leugen hiervoor in de plaats is gekomen.

"Alles wat wij tot op heden hebben gehoord is phraseologie zegt spr en de gebeurtenissen hebben mij in het gelijk gesteld,

want

- 3 -

want ^{thans} ~~thans~~ spreken de kanonnen. Het past ons slechts één woord n.l. "schuldig" voor de ~~hegering~~ regering, die met steun van politieke partijen, uitgezonderd de C.P.N., tot deze daad kwam.

Wij hebben 5 jaar onderdrukking aan de lijve medegemaakt, ~~zegt spr.~~ dachten na de oorlog, dat alle mensen, waar ter wereld ook, in vrijheid konden leven, doch zien, dat nu 2 jaar na de oorlog, we niet anders doen dan een vrij Indonesisch volk ~~gaan~~ onderdrukken en onze wil aan dit volk ~~gaan~~ opleggen."

Spr. ~~bespreekte~~ ~~de afwijzing~~ ~~van de Burgemeester~~ van de openluchtmeeting, ~~de~~ ~~zegt~~ ~~dat~~ het ~~de~~ arbeidersvolk eens bewust zal worden van de klassedaad en door haar machtige arm een einde zal maken aan alle oorlogen.

Spr. ~~gaf~~ uitvoerig in op de Spaanse kwestie ~~en~~ ~~zegt~~, ^{h. v. v. v.} dat zowel de strijd in Spanje, Griekenland als Indonesië nauwverwant zijn met ~~de~~ strijd van de arbeidersklasse in Nederland, die gebukt gaat onder zware lasten, ~~doch dat men~~ de millioenen, die nodig zijn om de nood van de arbeidersklasse te verlichten, gebruikt voor de aankoop van moordwerktuigen in Amerika. Deze koloniale oorlog zal ons land doen leegbloeden. ~~en~~ ~~spr.~~ kan volledig de woorden van Sam Wolf onderschrijven n.l. dat de partij, die deze oorlog heeft goedgekeurd, haar socialisme heeft verloochend.

De E.V.C. kent slechts één daad in deze kwestie, n.l. zich stellen tegenover het koloniale reactionnaire kapitaal en hoewel ze weer alleen staat in deze strijd, daar het N.V.V. de samenwerking heeft geweigerd, heeft zij vandaag het parool uitgegeven, dat de boycot zal worden verscherpt en dat vanaf dit ogenblik geen celli goed meer zal worden verladen voor Indonesië. Duizenden arbeiders uit het N.V.V. zullen onze daad steunen, ~~zegt spr.~~, zodat we toch niet alleen zullen staan, terwijl bovendien een beroep is gedaan op het Wereld Verbond van Vakverenigingen, zodat dit parool in de gehele wereld zal worden opgevolgd. Spr. ^{waar} ~~schuwt~~ dat de Indonesische kwestie niet in één week opgelost zal zijn, dat hier een langdurige strijd kan worden verwacht, doch dat het nog altijd beter is, staande te sterven dan geknield te leven. Spr. ^{wijst} ~~wijst~~ nogmaals op de Spaanse burgeroorlog en zegt tenslotte, dat ~~we~~ ^{men} er voor moeten zorgen, dat ~~ons~~ ^{het} land onbetrouwbaar wordt voor het militaire machtsapparaat, en dat men in de bedrijven propaganda moet maken voor vrijheid en welvaart voor een ieder die leeft op deze wereld.

Mispelblom Beijer, Hendrik Jan, geboren 27-4-1896 te Arnhem, Rem. Predikant, wonende te Rotterdam, van Slingelandtlaan No. 27, ~~zegt~~; dat ^{Wij} 5 groepen kunnen onderscheiden in Nederland, waarvan de eerste groep de slapen en onverschilligen zijn.

Het is de grote grauwe massa, die meer belangstelling heeft voor b.v. "een vierdaagse" dan voor de grote politieke gebeurtenissen.

Tot de tweede groep rekent ^{de} ~~spr.~~ "Trouw" en "Rijkseenheid", voor wie het een opluchting moet zijn, dat zij nu vrij baan hebben voor hun zorgvuldig voorbereide doelstellingen.

De derde groep bestaat uit de ~~hegering~~ regering en de partijen, die deze regering ~~vormen~~ vormen. ~~Allen~~ mensen, ~~zegt spr.~~ die alleen maar "ja" kunnen knikken en napraten. Er zitten zeer zeker goede elementen in deze groep, doch zij zijn gewicht voor de overtuiging dat het niet anders kan. ~~spr.~~ is van oordeel, dat deze groep een waardig woordvoerder heeft gevonden in de figuur van Logemann, die tenminste erkent, dat we een morele nederlaag hebben geleden. Spr. ^{vindt} ~~vindt~~ het unfair, dat de schuld uitsluitend aan de Republiek wordt gegeven, en ~~zegt dat~~, als het waar is, dat eigen roem stinkt ~~het~~ in ons land ~~(stinkt)~~ als de pest. ~~Het~~ Indonesische volk is veel te lankmoedig geweest en al spreekt men nu wel van duizend en meer schendingen van ~~het~~ bestand, men moet niet vergeten, dat

hier

hier de T.R.I. stond tegenover blanke troepen, die in hun land niets te maken hadden." Spr. ~~hecritiseerde~~ de voorlichting omtrent de gehele Indonesische kwestie en wijs, nogmaals op de z.i. ware woorden van Logemann, dat "we hier een morele nederlaag hebben geleden."

De vierde groep is de groep der resolute mensen, die vanaf 20 Juli neen en nogeens neen hebben gezegd en zagen, dat dit politieel optreden slechts camouflage was van een koloniale oorlog. Geweld kan nimmer leiden tot een rechtsorde, hoogstens tot een machtsorde en zij is in strijd met alle beginselen van Christendom en Socialisme. Het oude heersersbloed is weer naar boven gekomen en deze vierde groep keurt dit alles ten zeerste af, stelt er zich tegen te weer en is er van overtuigd, dat dit alleen maar een noodlottige uitwerking kan hebben op onze internationale betrekkingen.

De vijfde groep zijn de mensen, die nog niet weten hoe hun houding in dit conflict moet zijn, het zijn de mensen, die nadenken en die thans voor moeilijke problemen staan. Wanneer zij op het oordeel der politieke partijen afgaan, dan komen zij, mits ze geen communist zijn, er beduvel, bekaaid af.

Wat zal de houding der Kerk in dit conflict zijn? ~~vraagt spreker zich af, en ziet twee mogelijkheden n.l.~~

1e. een welwillende neutraliteit in de vorm van een gebed voor het welzijn van onze jongens van leger, vloot en luchtmacht;

2e. een gebed tot de krijgsgod, n.l. tot God - Nederland en Oranje, (waarbij spreker schamper opmerkt, dat men blijkbaar in Nederland een God voor zich zelf heeft.) Spr. vind het ~~onchristelijk~~ walgelijk, dat men de Voorzienigheid gebruikt voor eigen menselijke bezigheden. Het Evangelie is een boodschap van vrijwillig dienstbetoon van mens tot mens en moet niet misbruikt worden voor eigen aardse kleinzieligheden. Trouw aan het Evangelie, betekent het spreken van ons geweten en dit ~~ge-~~weten spreekt, want het komt op voor de vrijheid van het Indonesische volk."

Smid, Wietse, geboren 9-4-1887 te De Leek, voornoemd, ~~leest~~ hierna een telegram voor ondertekend door enkele leden van de Partij van de Arbeid. luidende: "De wapens neer", welk telegram in de loop van de avond ~~was~~ binnengekomen, dankt de sprekers voor de gegeven uiteenzettingen, wekt op voor het lidmaatschap van de Vereniging "Nederland-Indonesië", wijs er op, dat door de actie's van nu en in de toekomst de hiervaanwezige Indonesiërs in grote moeilijkheden kunnen komen en dat reeds nu gezorgd moet worden, dat deze mensen eventueel bij de burgerij kunnen worden ondergebracht, en verzoekt tenslotte de collecte te gedenken, welke aan de uitgang zal worden gehouden voor de bestrijding van de onkosten van deze avond, ~~en start~~ te 22.30 uur de vergadering, ~~die~~ daarna rustig uiteengaet.

Gecolporteed werd met "De Vlam" en "De Tribune", voorts de bekende brochure van de Vereniging "Nederland-Indonesië: Drie punten van Linggadjati.

De vergadering was per stroobiljet en per advertentie in enkele dagbladen aangekondigd.

Nog moge worden ~~Dezarijds wordt~~ opgemerkt, dat door de E.V.C. vergunning was gevraagd deze avond te houden in de open lucht, doch dat door de Burgemeester van Rotterdam hierop afwijzend was beslist.

VERZONDEN AAN: HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68 te 's- GRAVENHAGE
PROCUREUR-GENERAAL te 's- GRAVENHAGE.

220/19779.

De Indonesische kwestie!

De Burgemeester van Rotterdam weigerde toestemming voor het houden van een Openluchtbijeenkomst op het Afrikaanderplein.

Wij roepen hierbij de Rotterdamse bevolking op tot bijwoning van de

OPENBARE VERGADERING
in de grote zaal van gebouw „ODEON” aan
de Gouvernestraat

op **VRIJDAG 25 JULI**
des avonds om 8 uur   zaal open 7.30 uur

SPREKERS:

MISPELBLOM-BEYER - Voor Kerk en Vrede
PALAR - Ver. Ned.-Indonesië
(Ex 2e Kamerlid P. v. d. Arb.)
A. VAN DEN BERG - Voorz. E.V.C. Afd. R'dam

Vrouwen, Mannen, op naar deze bijeenkomst!

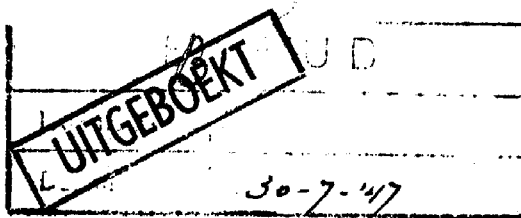
ENTREE VRIJ!

Doorgeven S.v.p.

De Besturen van
Kerk en Vrede
Ned. Indonesië
E.V.C. Afd. R'dam

No. 358/1947.

Byl.1.

Volgno.
29 JULI 1947
ACD/9760

Op Woensdag, 23 Juli 1947, des ochtends te 5.00 uur werd door een 40 tal aanhangers der Communistische Partij Nederland, afdeling LEIDEN, bij de tramremise van de H.T.M. in deze gemeente getracht onder het personeel een staking uit te lokken.

Betrokkenen verspreidden hiertoe pamfletten, waarvan één exemplaar als bijlage hierbij wordt gevoegd.

Aan de oproep tot staking werd door het H.T.M. personeel geen gevolg gegeven.

De tramdiensten vonden normaal voortgang. Wanordelijkheden deden zich niet voor .

i.d. Wassenaar.

A handwritten signature or initials, possibly "L.S.", written in dark ink.

H.T.M.'ers,

20/19/60

De inkomstenbelasting stuurde velen van U onlangs een navordering thuis, die zelfs bij sommigen op liep tot 100 gld. en meer.

Uw lonen zijn nog steeds niet verhoogd!

Intussen voert de regering thans oorlog in Indonesië. Uw kinderen, Uw familie, Uw broer, vallen wellicht op dit ogenblik in een onrechtvaardige, door onze regering begonnen oorlog.

Uw geld gebruikt men om er bommen en granaten voor te kopen!

Daartegen zult ge Uw stem verheffen!

Vandaag vergadert de Tweede Kamer op het Binnenhof. De zitting begint om 1 uur.

Legt vandaag bij de aanvang van de arbeid als protest tegen de oorlog, als protest tegen de loonpolitiek van deze regering ook, het werk neer!

Staakt gedurende 24 uur. Doet het onmiddellijk.

Ondersteunt daardoor de stem van diegenen, die vanmiddag in het parlement tegen de oorlog zullen optreden.

Andere bedrijven volgen Uw voorbeeld.

Vrede, vrede en nog eens vrede is Uw leuze!

CPN (De Waarheid)

District Den Haag

org. in CD 261

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 5 Augustus 1947.
Javastraat 68
tel.: 182730.

No.: 19696.

typ.: SvD.13.
Dict.: V.

Onderwerp: Vergadering E.V.C.

G E H E I M.

Kort verslag van de openbare vergadering, uitgeschreven door het Hoofdbestuur der Landelijke Bedrijfsgroep "Bouwnijverheid" der Eenheids-Vak-Centrale, gehouden in de grote zaal van "Odeon" te Rotterdam, op Donderdag 24 Juli 1947 te 14,30 uur.

Aanwezig waren: 125 personen.
Zaalcapaciteit: 950 zitplaatsen.

Cornelis Oosterwijk, geb. 6.11.1906 te Rotterdam, won. te Rotterdam, voorzitter van de bedrijfsgroep "Bouwvakken" der E.V.C. te Rotterdam, opende te circa 15 uur de vergadering en betuigde zijn teleurstelling over de slechte opkomst. Hij zei evenwel, dat dit geen juist beeld gaf van de ware toestand in de bedrijven, daar er ongetwijfeld velen een "vacantiemiddag van genomen hebben". "Het was de bedoeling, dat de arbeiders in grote getale voor hun rechtvaardige strijd zouden demonstreren naar dit centrale punt", aldus spreker, "doch de andere organisaties zijn er in geslaagd hun invloed te doen gelden".

Spreker behandelde voorts de maatregel van Minister Drees, wat betreft de vacantielonen en de 2% toeslag en zei, dat "de arbeiders zich door deze aalmoes laten afkopen". "De actie bij "Havenherstel" was goed", meende hij, "doch nu de 2% wordt uitbetaald staat de actie verder stop. De eisen der E.V.C. zijn reëel en billijk en wij zullen dan ook, desnoods over de hoofden der andere organisaties heen, de strijd aanbinden en onze eisen afdwingen".

Maarten Boellaard, geb. 20.2.1906 te Haarlemmermeer, won. te Amsterdam, landelijk voorzitter der E.V.C. "Bouwnijverheid" zei, dat de rechtvaardige eisen der E.V.C. elke arbeider tot actie moest oproepen, doch dat uit de geringe belangstelling bleek, dat het klasse-bewustzijn nog niet sterk ontwikkeld is.

Spreker critiseerde vervolgens de nieuwe C.A.O. der Uniebonden, de vacantieregeling en het risico-fonds en zei, dat het nieuwe C.A.O. in wezen een loonsverlaging zal betekenen, daar er dan geen "zwarte lonen" meer betaald kunnen worden.

Spreker

AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van Justitie

Hr. Hoofd G.S. IIIB.

Hr. Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.

Hr. Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam

Hr. Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag

Hr. Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht

Hr. Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

Spreker zei, dat i.v.m. "de oorlog in Indonesië ten bate der reactionnaire kapitalisten en koloniale uitbuiters", de ondernemers in de toekomst voor de godsvrede belangrijke concessies aan de arbeiders zullen doen. Daarom moeten de arbeiders voor hun gerechtvaardigde eisen gemeenschappelijk actie voeren en wel in de eerste plaats voor een betere vacantie-regeling, 100% uitkering uit het risicofonds en een loonregeling, waarin de zwarte lonen en de toeslagen in verdiscordeerd zijn". Hij noemde als voorbeeld de toestand van 1922 tot 1929, in welke periode de lonen der bouwvakarbeiders door gebrek aan actie zijn gedaald van f.135,- tot f.37,50.

I.v.m. de stakingen, merkte hij op, dat deze overal een geweldig succes zijn, in Amsterdam, den Haag en Enschede zelfs voor 100%. "Er is een geest van verzet bij de bouwvakarbeiders, maar deze geest van ontevredenheid behoort georganiseerd te worden en Appels en Oosterwijk kunnen dat niet alleen doen".

Nogmaals sprekende over de oorlog in Indië zei hij, dat deze oorlog tevens een strijd tegen de arbeiders zelf is, "wij moeten een guerilla oorlog voeren tegen de kapitalisten". Hij besloot met de woorden: De E.V.C. doet de oproep, aan jullie de daad."

Verschillende aanwezigen kregen vervolgens het woord, waarbij er op werd aangedrongen, dat de bedrijfskernen nauw contact met elkander zullen onderhouden, opdat van elke ontevredenheid in een bedrijf gebruik kan worden gemaakt en de strijd dus zo intensief mogelijk kan worden gevoerd.

Antoon van Dodewaard, geb. 29.7.1896 te Nijmegen, lid der bedrijfskern bij "Havenherstel", won. te Rotterdam, Grondherengedijk 43b, zei, dat op de kernvergadering van de vorige dag, 90% der kern er eerst voor was de actie onverzwakt door te zetten, doch dat Antonie van Kwawegen, (geb. 29.4.1921 te Rotterdam, won. te Rotterdam) roet in het eten heeft gegooid, daar deze bang was dat alles wat gewonnen was kapot zou gaan door niet tevreden te zijn met de uitbetaalde 2%. Hij vervolgde: "Bovendien is de directie er in geslaagd tweespalt onder de arbeiders te verwekken, door de ene groep boven de andere te bevoordelen. De arbeiders hebben zich laten afkopen".

Cornelis Oosterwijk, hield daarop een lang betoog over de bedrijfskernen, medezeggenschap en de oorlog in Indonesië en besloot met te zeggen, dat het de taak van iedere E.V.C. er is, zoveel mogelijk onrust in de bedrijven te wekken, daar de bedrijfsvrede met alle middelen dient verstoord te worden. Vervolgens las hij een motie voor, welke zal worden gezonden aan de Minister en waarin wordt geprotesteerd tegen de vacantie-regeling en wordt geëist doorbetaling van loon bij vacantie met 50% toeslag, onmiddellijke uitbetaling der 2% toeslag en in behandeling nemen van de C.A.O. der E.V.C.

Voorts werd een tweede motie aangenomen, waarin werd geprotesteerd tegen de oorlog in Indië.

C. Oosterwijk sloot te circa 17 uur de vergadering.

De vergadering was aangekondigd door middel van pamfletten, waarin werd opgewekt om op Donderdag 24 Juli 1947 voor één namiddag te staken en de uitgeschreven vergadering te bezoeken.

Gecolporteerd werd met de voorgestelde C.A.O. der E.V.C. "Bouwmijverheid", terwijl aan de uitgang pamfletten werden verspreid voor de openbare vergadering op Vrijdag 25 Juli 1947 in "Odeon", betreffende de Indonesische kwestie.

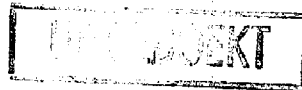
Van "Havenherstel" waren slechts 14 personen op de vergadering aanwezig.

De 125 bezoekers waren, behalve uit Rotterdam, afkomstig uit Schiedam-Delft-Vlaardingen en Hoek van Holland.

Van een staking was te Rotterdam niets merkbaar.

C.V.D.

Coll.: dr.

B. 19689.

's-Gravenhage, 2 Aug. 1947.
Javastraat 68.

Dict.: V. Typ.: TV.

Onderwerp: Vergadering E.V.C.

Tel.: 182730.

G E H E I M.

Verslag van een op Donderdag, 24 Juli 1947 te 16 uur door de E.V.C.-afdeling Eindhoven (bouwvakken) gehouden openbare vergadering in het café "De Oranjeboom" te Eindhoven.

Deze vergadering werd gehouden naar aanleiding van een oproeping tot staking.

De bijeenkomst werd geopend door Geert de Valk, geb. te Borger, 4 Februari 1904, won. te Eindhoven.

Spreker hield een zeer korte inleiding en zei, dat de E.V.C. voor twee grote problemen staat; ten eerste de chaos in de bouwvakken en ten tweede de toestand in Indië. "Tegen deze dingen moeten wij ons verzetten, vooral wat de Indië-kwestie betreft. Tegen deze broedermoord, moeten wij protesteren." Hierna sprak Jan van Es, secretaris van de afdeling bouwvakken, wonende te Amsterdam.

Deze gaf een overzicht van de bouwvakken van de vorige oorlog tot op heden. Hij oefende op de gebruikelijke wijze critiek op de Regering, voornamelijk op Minister Drees, dit in verband met de vacantieregeling. Ook werd door hem critiek geleverd op "het stelletje oude kolonialen, die deze oorlog tegen de arbeiders van Indië hadden uitgelokt." Verder sprak hij er zijn teleurstelling over uit, dat de vergadering zo slecht was bezocht. "Als het overal in ons land zo is, dan is het een sof." Spreker was het niet eens met de E.V.C.-leden, die b.v. terwille van meer loon hun werk in de steek lieten en bij een andere baas gingen werken. Ook moesten de arbeiders, volgens spreker, inzage eisen van bestek en tekeningen van de arbeiderswoningen en niet mee knoeien, doch eisen, dat de kameraden in behoorlijke woningen kwamen.

Tot slot riep hij de arbeiders op om lid te worden van de E.V.C., waarna de vergadering door de Valk werd gesloten.

Deze protest-vergadering, welke tevens als "stakingsmiddag" was bedoeld, werd bezocht door 24 personen. Het merendeel be-

Verzonden aan:

Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E. de Minister v. Justitie,
De Heer Commissaris der Koningin prov. N. Brabant,
De Heer Hoofd v. d. Generale Staf III B.,
De Heer Hoofd Sectie III, M.I.D., Marinestaf,
De Heer Hoofdcommissaris v. Politie te Rotterdam,
De Heer Hoofdcommissaris v. Politie te Amsterdam,
De Heer Hoofdcommissaris v. Politie te Den Haag,
De Heer Hoofdcommissaris v. Politie te Utrecht,
De Heer Hoofdcommissaris v. Politie te Groningen.

stond uit arbeiders van buiten de gemeente Eindhoven.

Voorts is gebleken, dat van de 1500 bouwvakarbeiders, die bij de N.V. Philips te Eindhoven werken, één persoon heeft gestaakt en aan bovenvermelde vergadering heeft deelgenomen en wel de bekende:

Adriaan Matheus Ansems, geboren te Oosterhout, 29 April 1904; gehuwd; Nederlander; wonende te Eindhoven, Lavendelhof 10 (Lid der E.V.C., abonné op "De Waarheid").

Ansems, die bij de N.V. Philips propaganda voor deze vergadering had gemaakt, betreurde het, dat hij "door zijn kameraden in de steek was gelaten."

Tevens is gebleken, dat de stakingsoproep aan de bouwvakarbeiders te Eindhoven in totaal geen succes heeft gehad.

C.V.D.

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 6930 /47.

Uw brief:

Onderwerp:
Staking i.v.m. politioneel
optreden in Indonesië.

Bijlagen:

GEHEIM.

B
UITGEBOKT

Amsterdam, 24 Juli

Volgno.

26 JULI 1947

ACD 19684

BUREAU B	
Inz.	
Exp.	29-7-47

De aandrang van de C.P.N. om over te gaan tot sit-down-
en 24-uurs-proteststakingen is niet zo krachtig geweest
als verwacht werd.

De resultaten waren, voor een stad als Amsterdam, vrijwel
nihil. Er waren in totaal op Woensdag jl. + 1800 stakers,
het leeuwendeel gevormd door arbeiders in particuliere
bedrijven. Van de overheidsbedrijven beliep het aantal
stakenden nog geen 125 man.

VERZONDEN AAN: Hfd. C.V.D., Haag.

F.2.

Aan

69.720
UITGEBOKT
BUR 7/30

Volgno.

26 III 1947

ACD/19680

Z E E R G E H E I M .

29-7-47

TOESTAND OP 21 JUNI 1947 TE 10.00 UUR.

De reactie van arbeiderszijde op de positionele operaties in Indië is, voorzover daarentrent op dit ogenblik een indruk is verkregen, praktisch nihil. Zowel te Amsterdam als Rotterdam zijn de arbeiders, ook die der openbare bedrijven (tram), normaal aan het werk gegaan. Van enige onrust valt niets te bespeuren. Zelfs de aangekondigde verspreiding van een extra editie van "de Waarheid" en van diverse pamfletten is blijkbaar achterwege gebleven.

Zowel in de Noordelijke als in de zuidelijke provincien is de toestand rustig. Men meldt een gunstige reactie op de rede van de Minister-President. Alleen te Noordwolde wordt gesproken over een staking terwijl te Eindhoven pamfletten werden verspreid van de C.P.N. waarin het beleid van de Regering wordt afgekeurd ook in den Haag en Dordrecht is alles rustig.

Het zou echter voorbarig zijn uit een en ander de conclusie te trekken, dat het gevaar voor moeilijkheden thans als geheel geweken mag worden beschouwd. Het schijnt evenwel, dat de stemming in arbeiderskringen, waarin in de afgelopen week reeds merkwaardig een kentering viel te constateren, ook door de rede van de Minister-President in gunstige zin is beïnvloed is geworden. Deze rede die, wel psychologisch op het meest juiste tijdstip werd uitgesproken - en waarna vermoedelijk door de leiding van de E.V.C. de stemming onder de arbeiders opnieuw moest worden gespeeld - heeft onmiskenbaar een goede uitwerking gehad. Voorts is de omstandigheid, dat geen redelijk mens meer kan twifelen aan de vredeswil van de Nederlandse Regering, welke zolang op de proef is gesteld, van gunstige invloed geweest, terwijl het stellig ook van groot belang moet worden geacht, dat de Luitenant-Generaal-Generaal van Moek, de man is, die thans de opdracht tot de positionele operatie zal uitvoeren.

De houding van de E.V.C. is in dit verband wel merkwaardig slap. Nog Zaterdag j.l. werd uit goede bron vernomen, dat, bij opening van de vijandelijkheden op Zondag de havenarbeiders op te Rotterdam de volgende morgen (Maandag 21 Juli 1947) om 6.00 in staking zouden gaan. De verklaring echter, door de E.V.C. - na een Hoofdbestuurvergadering -

Zondagavond j.l. afgelegd, heeft echter gedachten aan algemene werkstaking, althans voorlopig, los gelaten. Zij bepaalde zich ertoe zich opnieuw tot het N.V.V. te wenden, doch blijkbaar slechts om in de bedrijven te komen, tot "manifestaties van een gemeenschappelijk optreden" en zij richt tenslotte/oproep aan de werkers om "hun stemmen tegen het geweld te verheffen".

Het is nog niet te zeggen welke oorzaken hebben geleid tot deze "slappe reactie" van de zijde der E.V.C. Vermoedelijk hebben de toenemende afkeer van stakingen, welke bij de arbeiders de laatste tijd viel te bespeuren, en de "vacantiestemming", welke zelfs tot in de kringen der E.V.C. leiding heerste, een ernstig woord meegesproken.

's-Gravenhage, 21 Juli 1947.

Het Hoofd van de Sectie G III B,
de Kolonel van de Gen. Staf,

[Handwritten signature]

/ een

BUREAU D
Nummer: <i>B. Spoor</i>
Datum: <i>15-7-47</i>

UITGEBOekt

Delft, 24 Juli 1947

Voigno.

25 JULI 1947

ACD/9659

De I.D.Delft heeft de eer U het volgende te

berichten:

Op Woensdag 23 Juli 1947, des voormiddags bij het aangaan van de fabrieken, werden aan diverse fabrieken te Delft pamfletten verspreid door de C.P.N. De Waarheid, afdeling Delft, waarin werd aangezet het werk voor een dag neer te leggen.

Aan deze oproep is te Delft nagenoeg geen gevolg gegeven.

Om 8.00 uur van die dag werd aan de navolgende fabrieken als volgt gestaakt:

Aan de Olifabriek "Calvé" te Delft, werd het werk neergelegd door 13 personen.

Aan de Verenigde Blikfabrieken te Delft, werd het werk door ongeveer 40 personen neergelegd. Hieronder bevonden zich diverse leden van de E.V.C.

Bij de N.V. Spoorrijzer te Delft, werd door een lid van de E.V.C.

genaamd Pieter Jacobus van der Linden, geboren te Delft, 14 Augustus 1917, fabrieksarbeider, wonende Theresiastraat 53 te Delft, het werk neer gelegd.

Bij de Pletterij Enthoven te Delft, werd het werk neergelegd

door de leden van de E.V.C. Arie Roeland van de Ree, geboren te Hof van Delft, 13 April 1908, fabrieksarbeider, wonende Boschastraat 48 en door Hendrikus Johannes Weeber, geboren te Den Helder, 17 Januari 1900, fabrieksarbeider, wonende Bieslandsekade 56 beiden te Delft.

Bij de kistenfabriek Gebr. J. en J. 't Mannetje te Delft, werd het werk neergelegd door Ludovicus Johannes Gijselhart, geboren te 's-Hertogenbosch, 21 Februari 1915, houtbewerker, wonen

Aan den Heer Hoofd van de Centrale Veiligheids Dienst

Javastraat 68

's-Gravenhage

wonende Nassaulaan 105 te Delft. Gijselhart voornoemd is lid van de C.P.N. en van de E.V.C.

Op andere fabrieken te Delft werd niet gestaakt.

Er deden zich geen wanordelijkheden voor en alles had een normaal verloop.

Op Dondardag, 24 Juli 1947, zijn ook de vermelde stakers weer aan het werk gegaan, zodat daarmee de staking te Delft is opgeheven met uitzondering van de staking aan de Nederlandse Kabel Fabriek te Delft, in verband met een loonkwestie.

In deze staking is nog geen verandering gekomen welke er op wijst dat de staking spoedig geëindigd is.

Het door de C.P.N. verspreide pamflet wordt hierbij gevoegd.

I.D.Delft.

Lijf
Aed./19659

De arbeiders aan de N.K.F. staken voor BETER LOON

Ook GIJ hebt Uw eisen.

**De lonen blijven laag
om nu bommen en granaten te kopen!**

VREDE is een ijdel woord zolang er tegen de wil van het volk van een gewapend optreden sprake is.

INDONESIË bewijst dit nog eens ten overvloede.

UW STEM is hier in 't geheel niet aan de orde geweest.

HOE kunt gij aan Uw vertegenwoordigers kenbaar maken, hoe gij over dit voldongen feit denkt?

De werkstaking

is de enige kreet die tot de **2de Kamer**, welke vandaag in den Haag bijeenkomt, kan doordringen.

Er wordt ons geen andere keus gelaten!

Vandaag MOET gij spreken!

**Legt het werk neer
voor één dag!!!**

Strijdt voor een vreedzame oplossing!

*Communistische Partij Nederland „De Waarheid”
Afd. Delft.*

26-6-1947.

UITGEBOKT

223
7720

15.00 uur.

Volgno.
24 JULI 1947
ACD/19581

G.S.III B (Lt.Kol.Kokje) meldt, dat telefonisch aldaar het volgende bericht werd ontvangen.

Hoofdbestuur E.V.C. stuurde ons (A.N.P.) het volgende communique "Met het oog op het dreigende gevaar van een militaire aanval op groote schaal tegen de Indonesische Rep. heeft het Hoofdbestuur van de E.V.C. zich tot het N.V.V. en de Algemene Bond van werkers in het Mijnbedrijf gewend met het voorstel onmiddellijk te beraadslagen over de voorbereiding van een algemene werkstaking, tot welke dient te worden overgegaan, indien de Nederlandse reactie kennelijk door toepassing van wapengeweld een beslissing tracht te forceren".

Bericht onmiddellijk per koerier doorgegeven aan H.C.V.D.

16.00 uur.

Bij navraag bij mijnpolitie werd door deze (Hr.Koetsier) medegedeeld, dat in de mijnstreek alles rustig was en dat door de A.B.W.M. een vergadering was belegd voor 28 -6 te Terwinselen en door de E.V.C. voor 29-6 te Heerlerheide.

Mijnpolitie zal ons dagelijks op de hoogte houden over de toestand.

Nummer:	
Datum:	26-7-47

27-6-1947.

9.50 uur

Tel.Bericht van Hr.v.d.Noordaa, dat hem door Mr.Goossen, Raamweg, is medegedeeld, dat op last P.G.Amsterdam in die gemeente pamfletten in beslag zijn genomen, waarin opgeruid wordt tot algemene werkstaking

Bijzonderheden waren hem niet bekend. Zoo spoedig mogelijk zal door Goosen een pamflet ter beschikking van C.V.D. worden gesteld.

10.45 uur

TelBericht van I.D.Amsterdam H.I.v.P. Heijink, dat aldaar aanplakbiljetten zijn in beslag genomen, welke als kop dragen "Tegen Koloniale Oorlog de algemene werkstaking". Het biljet, dat ongeveer 60 x 80 cm. groot is bevat o.m. het hierboven vermelde communique.

Het is ondertekend met "Hoofdbestuur E.V.C.". Op grond van het feit, dat gesproken wordt over Koloniale Oorlog is door O.v.J. Mr. Wassenberg bevel tot in beslag name gegeven. Tegen het H.B. E.V.C. wordt terzake opruiing proces-verbaal opgemaakt.

Bekend geworden is, dat 1400 ex. gedrukt zijn. Tot nu toe zijn te Amsterdam 500 biljetten in beslag genomen. Door I.D.Amsterdam werd verwacht, dat bepaalde hoeveelheden naar andere grote steden zijn verzonden.

10.30 uur.

Door Lt.Kol.Kokje wordt mondeling medegedeeld, dat in verband met eventuele moeilijkheden door G.S.III B ~~verbetert~~ officieren zijn uitgezonden t.w. Maj.Jesse voor de mijnstreek

Maj.Derks voor Utrecht.en

Kap. Gesler vd Voort voor Twenthe.

Van deze officieren binnenkomende berichten, welke per militair telefoonnet worden verzonden, zullen onmiddellijk aan C.V.D. worden doorgegeven. Verzocht werd dezerzijds bedoelde officieren bij de betreffende politie instanties te introduceren. Zulks is toegezegd.

11.00 uur

I.D. Rotterdam (H.I.v.P. Melles) tel. in kennis gesteld met in beslag name pamfletten te Amsterdam. Door het Remaco bureau was tel. aan Melles bericht, dat een pamflet aan hem was verzonden ter voorafgaande goedkeuring voor aanplakking. Indien blijkt, dat dit soortgelijke biljetten zijn zullen deze eveneens worden in beslag genomen.

11.05 uur.

Mijn politie (I.v.P. Merkus) meldt voor Mijnstreek "Alles rustig" Op de hierboven voor Heerlerheide aangekondigde E.V.C.vergadering wordt E.V.C. voorzitter Blokzijl als spreker gemeld. Naar de mening van Merkus zal het zeer twijfelachtig zijn, of actie tot algemene werkstaking in de Mijnstreek succes zal hebben. Hij verwacht hoogstens partiele stakingen.

Getracht zal worden te weten te komen hoe de A.B.W.M. reageert op de uithodiging van de E.V.C. Inlichtingen terzake zullen onmiddellijk aan C.V.D. worden gemeld.

Merkus ingelicht over in beslag name E.V.C. pamfletten te Amsterdam. Maj.Jesse bij Merkus geïntroduceerd.

- 11.30 uur I.D.Utrecht ingelicht over in beslag name E.V.C. pamfletten te Amsterdam. Dienaangaande was te Utrecht nog niets bekend. Rech.Terpstra zal heden middag rapport met diverse inlichtingen bij C.V.D. bezorgen. Bij H.C.v.P. van Eyk de Maj.Derks geïntroduceerd.
- 11.33 uur I.D.den Haag I.v.P. v.d.Spek ingelicht over in beslag name E.V.C. pamfletten te Amsterdam.
- 12.00 uur Pol.Sittard I.v.P. Scheek, ingelicht over komst Maj.~~Derks~~ Jesse. Te Sittard is alles rustig.
- 12.05 uur Tel.mededeling van G.S.III B Kapt.v.d.Schuur, dat de ^{Verb.}~~Ink.~~Off. voor Utrecht Maj.Derks zal worden vervangen door Maj.W.H.Feitsma.
- 12.08 uur Pol.Heerlen (Brig.Hassing† b.a. van C.v.P.Spaen) ingelicht over komst Verb.Off. Maj.Jesse. In Heerlen alles rustig.
- 12.10 uur In verband met verbreking gesprek van 10.45 uur Amsterdam opnieuw aangevraagd. H.I.P. Heijink bericht, dat inlichtingen ~~af~~ geweigerd zijn over de nog resterende 900 pamfletten. Medegedeeld, dat I.D.den Haag Rotterdam en Utrecht terzake zijn ingelicht.
- 12.22 uur Pol.Hengelo(0) (brig.ter Avest Chef Rech.† b.a. C.v.P. Ladesteijn) ingelicht over komst Verb.Off. Kapt.Gesler van der Voort.
- n 12.30 uur Bij Hr.Neervoort werd mededeling gedaan, dat van C.P.N.zijde ongeregelheden zouden worden verwekt te Amsterdam, Rotterdam, en Vliegveld Valkenburg, op 28 -6- 1947. Neervoort zal trachten nadere bijzonderheden te verkrijgen. Bron is niet altijd betrouwbaar gebleken.
- 12.34 uur Pol.Utrecht(H.I.v.P. Wiegerink) medegedeeld, dat de Maj.Derks zal worden vervangen door Maj.W.H.Feitsma.
- 14.25 uur Pol.Groningen (Adj.Feringa) ingelicht over in beslag name E.V.C. pamfletten te Amsterdam.
- 14.37 uur Pol.Almelo (I.v.P.Boekhout b.a. C.v.P.) Verb.Off.Kapt.Gesler van der Voort geïntroduceerd.
- 14.52 uur Rijkspol.Maastricht (Distr.Cdt.Hr.00r) Verb.Off. Maj.Jesse geïntroduceerd.
- 15.15 uur Gem.Pol.Kerkrade (C.v.P. Geraedts). Verb.Off.Maj.Jesse geïntroduceerd.
- 15.25 uur Gem.Pol.Enschede(C.v.P.v.d.Wal) in kennis gesteld met in beslag name E.V.C. pamfletten te Amsterdam. Verb.Off. Kapt.Gesler van der Voort geïntroduceerd.
- 15.33 uur I.D.Rotterdam(~~xxxx~~H.I.v.P.Melles) meldt, dat in Rotterdam 300 ex. van het pamflet der E.V.C. in beslag zijn genomen.

- 15.55 uur   Gem.Pol. Maastricht (C.v.Pol.Jansen) Maj.Jesse geïntroduceerd.
- 15.15 uur   Van I.D.Utrecht per koerier bericht ontvangen, dat een eventuele
mijnwerkersstaking niet door de E.V.C. maar door de C.P.N. zal worden
georganiseerd. Pamfletten hiervoor zouden worden verzonden naar
Hendrik Stomphorst geb. 24-12-1903 te Utrecht, wonende Honigmanstraat
2 te Schaesberg. Deze biljetten zouden zijn gestencild in het
Partijgebouw van de C.P.N. te Utrecht door 2 partij functionarissen.
Niemand had verder toegang tot de kamer waar dit gebeurde.
Door het Hoofdbestuur E.V.C. zou aan de Afd.besturen een
schrijven zijn verzonden waarin zou staan; "wanneer het sein komt
om te staken, moet alles neergelegd worden".
- 15.33 uur   Kapt.v.d.Schur^v (G.S.III B) brengt een aanplakbiljet als boven
reeds genoemd.
- 16.45 uur   I.D.Groningen (Adj.Feringa) meldt, dat in de Groningse editie
van "De Waarheid" de tekst van meerbedoeld pamflet geheel is af-
gedrukt. Voor verdere actie op justitieel terrein is geadviseerd
zich in verbinding te stellen met H.I.v.P. Heijink, I.D.Amsterdam.
Pamfletten werden te Groningen nog niet aangetroffen.
- 17.25 uur   I.D.den Haag (I.v.P.v.d.Spek^v) meldt, dat door H.C.den Haag
overleg wordt gepleegd met P.G.den Haag over in beslag name van
te den Haag aangetroffen 600 ex. van meergenoemd biljet.
Bericht of al dan niet tot in beslag name is overgegaan, zal
nog worden doorgegeven.
Met deze 600 ex. is de gehele oplage van 1400 achterhaald.

DOSS. No.: .....
CRT.: VOLKSKRANT
DATUM: 23-7-47
PAR.: .....

by verslag.

19649

00720

Appèl van C.P.N.-vazallen in Amsterdam

Algemene staking werd niet aangekondigd

EVC tracht vervoer naar Indië te verhinderen

(Van onze verslaggever).

AMSTERDAM, 22 Juli. — Een algemene werkstaking hebben de communisten, die Dinsdagavond in de zaal van het RAI-gebouw een massa-vergadering hielden, niet afgekondigd. Wel is duidelijk, dat zij de EVC voor politieke agitatie zullen gebruiken naar aanleiding van de gebeurtenissen in Indonesië, maar nu de drie grote vakcentrales afwijzend staan tegenover het gebruik van het middel van staking tot het uitoefenen van politieke druk, zou een algemene werkstaking al bij voorbaat tot mislukking zijn gedoemd.

Positief werd wel aangekondigd, dat de EVC-vakbonden van zeevarenden en van transportarbeiders zullen trachten „alle vervoer naar Indonesië van Nederlandse dan wel van buitenlandse ha-

vens uit, voorzover dit direct of indirect het militair geweld tegen het volk van Indonesië bevordert, met alle ten dienste staande wettige middelen tegen te gaan”.

Voorts werd nog aangekondigd, dat getracht zou worden Woensdag in Amsterdam een sit-down-staking te organiseren van 11-12 uur 's morgens, maar hierbij werd het voorbehoud gemaakt, dat dit zou gebeuren in de bedrijven, die zich daartoe eigenen (het ANP zegt: „Waar de bedrijfsraden dit zullen toestaan”).

Er waren duizenden mensen samengekomen in het RAI-gebouw, waar de portretten van Russische en Nederlandse communistische voormannen meer dan levensgroot aan het plafond hingen. De bijeenkomst was ook goed georganiseerd. Een paar jeugdgroepen hadden blijkbaar tot vlak op de daarvoor geëigende momenten „Merdeka” en „Indonesië vrij” te roepen en zij deden dit zeer gedisciplineerd. Als volksmanier is Henk Gortzak veel beter dan Paul de Groot. De laatste is een veel minder goed spreker, zeker voor een massa-vergadering als deze.

Alle sprekers keerden zich fel tegen het besluit van de regering, dat volgens hen een echte oorlog tegen Indonesië betekent. Zij keerden zich vooral tegen de Partij van de Arbeid, welke ministers, door de feiten gedwongen, tot de erkenning waren gekomen, dat een andere mogelijkheid niet meer aanwezig was. Blijkbaar verwachten de communisten echter uit het kamp van de Partij van de Arbeid wel steun voor hun actie. Paul de Groot sprak nog over enkele kleine stakingen, die hier en daar zijn uitgebroken en noemde dit waarschuwingen aan de regering. De vraag, of er een algemene werkstaking moet komen wilde hij laten afhangen van een „beroep”, dat de havenarbeiders dan op de anderen zullen moeten doen, naar hierover was hij vrij vaag.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
 No. B.19649
 Drot.: III. Typ.: RD.
Onderwerp: VERGADERING C.P.N.

'S-GRAVENHAGE, 20 Augustus 1947
 Javastraat 68.
 Telef. 182730.

G E H E I M

Verslag van een vergadering der C.P.N., gehouden op Dinsdag 22 Juli 1947, in het RAI-gebouw te Amsterdam.

De vergadering was aangekondigd in "De Waarheid" en door middel van stroombiljetten.

Aanwezig waren circa 7000 personen, waarvan ongeveer 40% vrouwen. Ongeveer 10 personen in militaire uniform werden opgemerkt, benevens een tiental Indonesiërs.

Een van de militairen colporteerde met een brochure van SJAHRIR. De zaal was versierd met vlaggen van verschillende nationaliteiten en grote portretten van vooraanstaande communisten als Lenin, Stalin, Marx, Wijnkoop e.a.

Achter het podium was de figuur van Lenin aangebracht tegen een achtergrond van rode vlaggen; een onderdeel van de versiering, welke ook reeds bij de Lenin-herdenking had dienst gedaan.

Enige spandoeken met als leuze "**TEGEN DE KOLONIALE OORLOG-VOOR VREDE MET INDONESIA**" waren opgehangen.

Er waren ongeveer 1000 zitplaatsen aangebracht, de rest der aanwezigen moest zich met een steanplaats vergenoegen.

Muziekkorpsen of zangkoren waren niet aanwezig. Er werd gramfoonmuziek ten gehore gebracht.

De zaal kan ongeveer 12 - 15.000 personen bevatten.

Voor de aanvang van de vergadering werd door een afdeling van het A.N.J.V. een rondgang door de zaal gemaakt.

De vergadering werd te 20.30 uur geopend met een kort woord van de voorzitter Hendrikus GORTZAK, geb. 29-8-1900 te Amsterdam, won. te Amsterdam. Spreker gispte de houding van de P.v.d.A., die zijn woord tegenover de kiezers niet gehouden had en nu uitging van het standpunt: "Ben ik mijns broeders hoeder?" Vervolgens verzocht spreker enige ogenblikken stilte ter herdenking van de reeds gevallen slachtoffers.

Hierna werd het woord verleend aan Mej. Hanna Jacoba AVERINK, geb. 28-5-1913, te Enschede, won. te Haarlem. Zij richtte zich speciaal tot de Nederlandse vrouwen en memoreerde het werk van deze vrouwen in de illegaliteit. "Dit werk is toen met de overwinning beloond, want de vrouwen streden voor de vrijheid. Trouwens, ieder volk dat voor zijn vrijheid strijdt, is onoverwinnelijk. Wij weten", zo zeide spreekster, "wat het betekent onder een vreemde troepenmacht te staan. Daarom begrijpen wij zo

VERZONDEN AAN:

- Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.
- Z.E. de Minister van Justitie.
- De Heer Comm. der Koningin in de Prov. Noord-Holland.
- De Heer Hoofd Generale Staf, afd. III B:
- De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf:
- De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam.
- De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Den Haag.
- De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Utrecht.
- De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Groningen.

zo goed de noodkreet van de Indonesische vrouwenbeweging. Daarom moet iedereen er voor zijn, dat de gevechten worden gestaakt."

De derde spreker, Huibert DANE, geb. 28-10-1902 te Nisse, hoofdbestuurder van de Algemene Bond van Zeevarenden, verklaarde dat de Nederlandse zeelieden gedurende de oorlog aan de goede kant hadden gestaan. Zij hadden munitie en wapens vervoerd naar alle fronten, inzonderheid naar Rusland. Ook nu stond de Nederlandse zeeman weer aan de goede kant. Dit moesten de Regeerders in Den Haag goed begrijpen.

Vervolgens deed spreker mededeling van het besluit van de Bond, om alle vervoer naar Indonesië, vanuit Nederlandse dan wel buitenlandse havens, voorzover dit direct of indirect het militair geweld tegen het volk van Indonesië bevordert, met alle ten dienste staande wettige middelen tegen te gaan.

Vervolgens was het woord aan SAUL DE GROOT, geb. 19-7-1899, te Amsterdam, won. te Amsterdam, Algemeen secretaris van de C.P.N.

Spreker begon met een felle aanval op het beleid van de Partij van de Arbeid. "De vertegenwoordigers van de P.v.d.A.", zo zeide spreker, "zijn door hun partijgenoten gekozen, omdat men verwachtte, dat zij hun woord gestand zouden doen en zouden zorgen, dat er geen oorlog met het Indonesische broedervolk zou komen. Daarom werd de loonstop geaccepteerd, daarom werd de armoedige verzorging van de ouden van dagen aangenomen, daarom nam men genoegen met de fooi aan de nagelaten betrekkingen van de illegaliteit. Maar zij hebben het woord aan hun kiezers niet gestand gedaan en ondanks alle beloften dat men geen geweld zou gebruiken is men thans overgegaan tot het nemen van politieke maatregelen. Met gebruikmaking van vliegtuigen, machinegeweren en mortieren. En kameraad JONKMAN is in gebreke gebleven, om de noodzaak van een en ander aan te tonen.

Integendeel. Men kan niet bewijzen dat de Republiek het verdrag van Linggadjati geschonden heeft. En de politieke maatregelen staan voor een deel onder bevel van kapitein WESTERLING, de man, die het bloedbad op Zuid-Celebes aangericht heeft en de moord van 20.000 Indonesiërs op zijn geweten heeft.

Zijn politie heeft thans de ministers GANI en TAMZIL in "Schutzhaft" genomen, terwijl de minister een onderzoek naar zijn gedragingen heeft gelast.

Natuurlijk probeert men ons wijs te maken, dat dit is om vrede en welvaart aan het Indonesische volk te brengen. Maar ik zou tegen deze on-Nederlandse Regering willen zeggen: "De grootste leugenaar van alle tijden was GOEBBELS. En het is hem niet gelukt, om het Nederlandse volk iets wijs te maken. Laten zijn leerlingen beseffen, dat zij het niet beter kunnen."

Vervolgens ging spreker na, of er voor een rechtvaardige zaak gevochten wordt en kwam dan tot de conclusie, dat dit zeker niet het geval is. "Alleen om het koloniale bewind te herstellen, daarvoor wordt gevochten. Omdat de planters en koeliedrijvers niet de moed hebben, om zonder de bescherming van een leger naar hun plantages terug te keren, omdat zij daar de voormalige koelies, thans vrije mannen, zullen ontmoeten, daarom worden onze jongens in de dood gedreven. En niet alleen de Nederlandse planters, zelfs niet voornamelijk de Nederlandse koeliedrijvers, worden beschermd. Maar meer nog en vooral de Amerikaanse kapitalisten, de mannen van de Truman-doctrine, die Indonesië willen inschakelen in hun militair-strategisch stelsel. Onze jongens vechten als huursoldaten voor Amerika."

Spreker zei, dat de wereldpers thans beschuldigend de vinger

vinger opheft tegen Nederland en dat "wij onze goodwill verspelen, zoals wij Indonesië zullen verspelen. Dit geschiedt buiten de wil van het Nederlandse volk, want de Regering heeft haar besluiten genomen zonder de volksvertegenwoordiging te raadplegen.

De vraag rijst thans, wat wij moeten doen. Wij hebben 250.000 landgenoten in de oorlog verloren. En 2 jaar na de bevrijding zijn wij met politieke acties begonnen. Wat moeten wij doen? Spreker beantwoordde deze vraag met de opmerking, dat "dit vanzelf zal blijken". Hij wees op het grote verleden en zei, dat het de plicht is solidair te blijven met de Republiek. "Holland's Glorie, de zeelieden, hebben het verlossende woord gesproken en allen zullen hun woord volgen.

De Republiek kan niet vernietigd worden, want zij strijdt voor haar vrijheid. En wij zullen al onze kracht inspannen voor de staking van de vijandelijkheden. De communisten staan niet alleen." Hierbij wees spreker op de reacties van de heren PALAR en SLOTE-MAKER DE BRUINE. "Meer mensen van karakter zullen zich aan onze zijde plaatsen." In dit verband duidde spreker op de protesten uit de kringen van de Katholieke Jeugd en van "Kerk en Vrede".

Tenslotte deed hij mededeling van het besluit van een groot aantal bedrijven in Amsterdam, om op 23 Juli 1947 tussen 11 en 12 uur een "sit-down staking" te houden.

Ofschoon het in de zaal zeer warm was, kon de stemming enthousiast genoemd worden. De verschillende sprekers werden meermalen door luid applaus onderbroken. Toch kan niet ontkennd worden, dat de rede van DE GROOT teleurstelling verwekte. Zijn antwoord op de vraag: "Wat moeten wij thans doen" was voor velen een teleurstelling.

De vergadering werd te 22 uur gesloten met het zingen van "de Internationale". Bij de uitgang der zaal werd gecollecteerd t.b.v. de te voeren actie.

C.V.D.

244
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

1s-Gravenhage, 16 Aug. 1947.
tel.: 182730.

No.: B.19623.

Bijlage: een. GEHEIM.

Dict.: III typ.: SvD.

Onderwerp: Protestvergadering C.P.N.

Kort verslag van de openbare protestvergadering van de Communistische Partij Nederland, district Rotterdam, gehouden op Dinsdag 22 Juli 1947, te 20 uur, in de Riviera-Hal te Rotterdam.

Aanwezig waren circa 1700 à 1800 personen, waaronder circa 300 vrouwen en een groot aantal jeugdige personen. (Zaalcapaciteit 4000 staanplaatsen).

Bertus Gerardus van den Ham, geboren 10.2.1912 te Amsterdam, wonende te Amsterdam, verblijfhoudende te Rotterdam, politiek secretaris der C.P.N., afd. Rotterdam, als voorzitter fungerend, opende te ruim 20 uur de vergadering. Hij zei overtuigd te zijn, dat niet alleen communisten, doch ook socialistische, katholieke en christelijke arbeiders op deze vergadering bijeen waren "om woorden van protest te laten horen tegen de daden van de Regering, die zegt, dat een gematigd politieel optreden wordt voorgestaan, doch die in werkelijkheid oorlog voert tegen het Indonessische broedervolk". Hij vervolgde: De Regering Beel dient te verdwijnen en een nieuw kabinet met vooruitstrevende krachten moet worden gevormd, opdat het Indonessische volk weer in vrijheid kan leven".

Spreker bracht hulde aan de leden van de Partij van de Arbeid, die op de vergadering tegenwoordig waren en dus hun socialistisch gevoel niet verloochenen en aan de arbeiders, die in fabriek of werkplaats al uiting hebben gegeven aan hun afkeer tegen de maatregelen der Regering. Spreker sprak de hoop uit, "dat de verzetsgeest van een Jan Postma en Gerrit van Veen nog niet verflauwd zullen zijn".

Zich nogmaals tegen de Regering kerend, zei hij dat het Kabinet thans een daad heeft verricht, waaromtrent zelfs het Parlement niet werd ingelicht. "Op dat ogenblik demonstrenen duizenden arbeiders in Amsterdam, aldus van den Ham, ook wij zullen protesteren, en als begin van het protest zullen wij eerst gezamenlijk de "Internationale" zingen". (Gezamenlijk werd de "Internationale" gezongen).

- 2 -

AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.

Z.E. de Minister van Justitie.

De Heer Hoofd Afd. IIIB van de Generale Staf.

De Heer Hoofd Sectie III, M.I.D., Marinestaf.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Amsterdam

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Den Haag

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Utrecht

De Heer Hoofdcommissaris van Politie, Groningen.

Jan Hoogcarspel, geboren 6.4.1888 te Amsterdam, wonende te Rotterdam, voor de C.P.N. lid van de 2e kamer, zei, dat nog steeds twee machten in de wereld tegen elkaar opbotsen, n.l. de oude reactionnaire en de nieuwe vooruitstrevende Krachten, doch spreker hoopte, dat in de toekomst vergaderingen als deze niet meer nodig zullen zijn.

Hij besprak de ontwikkeling en het ontstaan der Republiek en betoogde uitdrukkelijk, dat de Republiek niet van fascistische makelij is, dat Soekarno geen fascist is, doch een overtuigd nationalist, die reeds lang voor de oorlog door de Nederlandse Regering was verbannen. "De Republiek is de vrucht van een langdurige vrijheidsstrijd van onze Indonesische kameraden en deze mensen zullen, nu zij de vrijheid eenmaal hebben geproefd, deze met hand en tand verdedigen".

Spreker leverde critiek op de "Partij van de Arbeid", "die een huwelijk heeft aangegaan met de Katholieke Volkspartij, doch die, nu het op daden aankomt, in haar schulp kruipt".

Hij betoogde, dat de Republiek niet kon worden beschuldigd van niet uitvoeren van het accoord van Linggadjati, "daar onze Regering het werkelijke Linggadjati nimmer heeft aanvaard".

Spreker critiseerde de motie Romme-van der Goes van Naters en zei, dat de Republiek zich niet gebonden hoeft te voelen aan de toelichting van de Commissie-Generaal en de uitleg van de Regering, daar zij in deze geen enkele zeggenschap had en nimmer van contractbreuk kan worden beschuldigd, daar zij slechts uitdrukkelijk het zgn. "naakte" Linggadjati heeft aanvaard.

Spreker ging vervolgens in op de ultimatieve nota van 27 Mei j.l. en zei, dat de Republiek deze volledig heeft ingewilligd, behalve de gemeenschappelijkegendarmerie, daar dit laatste voor haar zelfmoord zou betekenen. "De Regering heeft immers geen politie in Indonesië doch uitsluitend troepen, die hier vandaan gesleurd zijn en daar zijn afgericht voor het oorlogsbedrijf. Het is volkomen begrijpelijk, dat de Republiek met lede ogen naar deze troepen kijkt, temeer daar deze aanstonds na ondertekening van Linggadjati zouden worden teruggetrokken."

Spreker hekelde de uitleg van de Regering over het woord "aanstonds". Volgens de Regering zou dit willen zeggen "zo spoedig mogelijk", "doch in goed Nederlands wil "aanstonds" zeggen "onmiddellijk". Het koloniale kapitaal maakt echter van onze troepen misbruik en gebruikt hen voor het uitvoeren van hun plannen. Wij moeten onze jongens, die opzettelijk zijn afgezonden en dus geen onderlinge ruggespraak kunnen houden en opgeleid zijn in een geest van oorlog, nu door daden in eigen land laten zien, dat zij niet alleen staan in de strijd, doch dat wij achter hen staan". Spreker zei, dat de Republiek op Java, Sumatra en Madoera het gezag de facto uitoefent, de Nederlandse Regering de jure, zodat de Republiek in eigen land kan doen en laten wat zij wil. De Republiek heeft bij voorbeeld alle buitenlandse bezittingen teruggegeven, doch vele ondernemers durven niet meer naar hun eigendommen terug. "Hebben zij het voor de oorlog soms zo bont gemaakt?" vroeg spreker ironisch. "De Republiek kan heus wel voor hun veiligheid zorgen, zij heeft een geregeld leger, de T.R.I., met aan de K.M.A. te Breda opgeleide officieren, zodat een gemengde politie totaal overbodig is. De gemengde politie zou bovendien staan onder het Oppergezag van de Luitenant

Luitenant-Gouverneur-Generaal, zodat deze dus troepen kan inzetten op elk gewenst punt in de Republiek, iets wat voor de Republiek ten enenmale zelfmoord zou betekenen". Spreker hekeld nogmaals het optreden van de "Partij van de Arbeid", die in deze kwestie blijkbaar nog geen aanleiding ziet haar huwelijk met de K.V.P. te ontbinden en zelfs "door leugens haar coalitie met de K.V.P. verdedigt". Spreker eindigde met te zeggen, dat hij blij is, dat hij "deze schanddaad van de Partij van de Arbeid niet voor zijn rekening hoeft te nemen".

Soumankil of Soumikil, een Indonesiër, zei in de eerste plaats van mens tot mens te willen spreken en betuigde zijn diepe smart, dat hoewel de Regering de militaire actie in Indië een "beperkt politieel optreden" noemt, Nederland en Indië thans in oorlog zijn.

Spreker beschreef het diepe lijden, dat beide volken in deze oorlog tegemoetgaan, "want Linggadjati kan ons nimmer worden opgedrongen en de Republiek zal geheel kapotgeslagen moeten worden voor wij naar de pijpen der Nederlandse Regering zullen dansen". Hij vroeg zich af of "zij" die gedurende de Duitse bezetting tezamen met de Nederlandse bevolking geleden en gestreden hebben geen beter loon waard zijn. "In naam der democratie wordt nu in Indië de democratie de nek omgedraaid".

"Hoe langer hoe verder raken wij van Linggadjati af en de samenwerking tussen Nederland en Indonesië wordt voor generaties verbroken. De ware schuldigen zijn de Nederlandse imperialistische kapitalistische reactionairen; de arbeidersklasse heeft door deze oorlog slechts schade. Regeert in Nederland dan alleen de reactie? "Protesteert dan tegen deze oorlog" zo besloot spreker, "want ons volk zal blijven vechten en de mars naar Djokja zal voor vele Nederlandse militairen een dodenmars blijken te zijn". Hij eindigde met de uitroep: "Merdeka".

Johan Heinrich van Bork, geboren 13.11.1908 te Amsterdam, wonende te Amsterdam, lid partij-bestuur der C.P.N., zei, dat sedert 2 jaar geleden de overwinning op het fascisme behaald is, nog niets bereikt is en men nog midden in de "rokende puinhopen" zit, met name in Griekenland en Franco-Spanje.

Spreker vervolgde met zijn toehoorders te wijzen op de belediging ons volk door Hitler-Duitsland, aangedaan, ons land zonder oorlogsverklaring aan te vallen om ons te bevrijden. "Thans doet de Regering-Beel in Indië precies hetzelfde, nu heet dit "beperkt politieel optreden", doch ondertussen krijgen we oorlogscommuniqué's maar geen politieberichten". Vervolgens beschreef spreker de angst, die ouders in de bezettingstijd gehad hebben om hun zonen voor zedelijke, morele en lichamelijke ondergang te bewaren. "Nu is er weer diezelfde angst, maar geen nood, de Regering heeft 75 aalmoezeniers en domine's naar Indonesië gezonden. In Duitsland kregen de Joden de schuld, in Indië zijn dat de ~~extremisten~~ de operaties slagen nu "volgens plan". Vervolgens beschreef hij de tot stand koming van het "huwelijk" tussen de socialisten en de Katholieken om het land te regeren. "De communisten hadden immers geen deskundigen, maar ook Lief-tinck heeft het land aan de rand van een bankroet gebracht. De Partij van de Arbeid zegt nu, dat zij zich moet schikken in

in het onvermijdelijke, doch is het de partij der halfslachtigen. Door deze houding hebben Gerbrandy en Schouten thans hun zin gekregen". Spreker behandelde voorts de wijziging van art.192 der Grondwet, "waar de communisten tegen stemden, omdat zij de toestand van vandaag in Indië vooruit zagen aankomen". "C. van der Lende van het N.V.V. en Koos Vorrink hebben tegen de arbeiders gezegd, dat, wanneer zij Beel niet zouden accepteren Schouten daarvoor in de plaats zou komen, doch ik zeg, wanneer wij Maria Beel kunnen weggagen, kunnen we ook Jan Schouten weggagen. Koos Vorrink heeft Frans Goedhart naar Indië gestuurd met de socialistische groeten, doch nimmer is het socialisme zo'n schande aangedaan. "Het Vrije Volk" protesteert tegen het "Wilhelmus", maar het zou schande zijn als deze lieden ooit nog de "Internationale" in de mond zouden nemen".

Spreker roemde nu de leden van de "Partij van de Arbeid", die in verband met de regeringspolitiek hun lidmaatschapskaart verscheurd hebben. Ds. Buskes zou hebben gezegd, dat brieven van soldaten uit Indië zijn gekomen, waarin deze schrijven niet op hun "bruine broeders" te zullen schieten. Spreker critiseerde de Burgemeester van Amsterdam, die een openluchtmeeeting niet liet doorgaan. Verder schetste hij het vreselijke van een oorlog in Indonesië, waar 50 miljoen inlanders gereed staan hun vrijheid te verdedigen.

Vervolgens stond spreker lang stil bij de loon- en prijs-politiek van de Regering en zei, dat "deze oorlog ons tot grote armoede zal brengen, daar dit avontuur ons in plaats van drie miljoen gulden per dag wel 5 à 6 miljoen gulden per dag zal gaan kosten".

De Regering-Beel is verantwoordelijk voor al deze rampen, aldus spreker. Zij zingen het "Wilhelmus", doch wij zullen er voor vechten, dat de broederschap met het Indonesische volk zonder wapengeweld zal worden verkregen. Daarom moet de slag in Nederland worden geleverd tegen Beel en de reactie. De C.P.N. is daarvoor het enige front. De eenheid is thans nog niet groot genoeg, doch gezien de stakingen wordt de fusie vanzelf geboren".

Spreker zei, dat de strijdgeest onder de arbeiders aanwezig is en de arbeiders zullen dan ook de machthebbers dwingen door staking op staking.

Vervolgens hield hij een lang pleidooi voor het dagblad "De Waarheid", "de enige krant, die zich achter de strijd stelt". Hij besloot met de oproep: "Weg met Beel", "Weg met de oorlog in Indonesië, "Op voor welvaart in Nederland".

Jacob Brandenburg, geboren 22.8.1898 te Amsterdam, wonende te Amsterdam, voor de C.P.N. lid van de Eerste Kamer, zei, dat hij vanuit Amsterdam was overgekomen om namens 40.000 Amsterdammers, die die dag in het R.A.I.-gebouw bijeen zijn, de groeten over te brengen aan de Rotterdamse "kameraden" en hun het parool mede te delen, dat in Amsterdam is uitgegeven. "Niet de reactie, doch de arbeiders bepalen de acties, die gevoerd zullen worden en als eerste waarschuwing aan Beel is bepaald, dat morgen tussen 11 en 12 uur een algehele proteststaking zal worden gehouden in Amsterdam en de Zaanstreek. Dit is slechts een begin, en wij zullen er voor zorgen, dat Beel regelmatig voor problemen komt

te staan, die dan hier, dan daar in den lande zullen uitbreken".

Spreker betoogte uitdrukkelijk, dat de uitslag van deze strijd niet op de slagvelden van Indonesië, doch in Nederland zal vallen. "Wij zullen deze Regering wegvagen en een nieuwe Regering vormen, die als eerste daad vrede zal sluiten met het Indonesische volk".

Spreker zei niet te weten, hoe de politieke verhoudingen in Rotterdam precies liggen, durfde daarom het parool, dat voor Amsterdam is gegeven niet voor Rotterdam uit te spreken, doch zei er van overtuigd te zijn, dat ook Rotterdam in deze haar plichten zal kennen en te gelegener tijd een daad van protest zal stellen. Hij eindigde zijn rede met de uitroep: "Weg met de reactie, Weg met Beel, Leve het Indonesische volk, Leve het werkend volk van Nederland".

B.G. van den Ham deelde vervolgens het besluit mede, dat door het Hoofdbestuur van de E.V.C. en het Hoofdbestuur van de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden is genomen naar aanleiding van het beroep van de Sobsi op deze bonden gedaan, welk besluit in een bulletin is verwerkt en tijdens deze vergadering is uitgereikt (een exemplaar van het bulletin is aangehecht).

Spreker riep alle arbeiders op de actie van de transportarbeiders te ondersteunen.

Tot slot las hij een protesttelegram voor, hetwelk aan de Regering zal worden gezonden en waarin de onmiddellijke stopzetting van de vijandelijkheden wordt geëist en waarin de Regering verantwoordelijk wordt gesteld voor alle doden, die eventueel zullen voortkomen uit de door haar thans ondernomen actie.

Spreker sloot hierna de vergadering, die na het gemeenschappelijk zingen der "Internationale" uiteenging.

Na het zingen der "Internationale" ontstond een klein incident daar een der aanwezigen het "Wilhelmus" begon te zingen.

Gecolpporteerd werd met "Eén" en "Voorwaarts", terwijl tevens een boekenstand met communistische brochures en lectuur was ingericht.

In de zaal waren borden aangebracht met de louzen: "Vrede", "Ontwapening", "Leest de Waarheid".

Voorts waren spandoeken met louzen betreffende het Welvaartplan opgehangen.

De gehele zaal was versierd met rood-witte vlaggen, waarbij het opmerkelijk was, dat de nationale vlag geheel ontbrak.

Aan de uitgang werd gecollecteerd ter delging van de kosten van de zaalhuur.

C.V.D.

Coll.:dR.

AFSCHRIJF.

BULLETIN.

DE OORLOG IN DONESIE.

De Hoofdbesturen van de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden en van de Landelijke Bedrijfsgroep Transport der E.V.C. hebben, in overeenstemming en na diepgaand beraad met het Hoofdbestuur van de E.V.C. besloten:

Alle vervoer naar Indonesië, vanuit Nederlandse dan wel buitenlandse havens, voor zover dit direct of indirect het militair geweld tegen het volk van Indonesië bevordert, met alle ten dienste staande wettige middelen tegen te gaan.

Zij roepen, zich bewust van hun verantwoordelijkheid, alle transportarbeiders en zeelieden op, alle werkzaamheden welke in verband staan met bovengenoemd vervoer onmiddellijk te staken. Zij doen, in deze voor de toekomst van het Nederlandse en het Indonesische volk beslissende dagen, een klemmend beroep op de Centrale Bond van Transportarbeiders en de Unie van Zeelieden, beide aangesloten bij het N.V.V., alle meningsverschillen terzijde te stellen en gezamenlijk met hen dit besluit uit te voeren.

Voorts richten zij zich tot de werkers van Nederland en alle andere vredelievende krachten, de transportarbeiders en zeelieden, in hun vaste wil de vrede te dienen, met alle kracht te ondersteunen.

De beide organisaties brengen dit besluit ter kennis van de S.O.B.S.I. (Indonesische Vakbeweging) en van het Wereld Verbond van Vakverenigingen, aan welke wereldorganisatie het verzoek werd gedaan de transportarbeiders en zeelieden der gehele wereld op te roepen hen op deze weg te volgen.

Het Hoofdbestuur der Landelijke
Bedrijfsgroep Transport der E.V.C.

Het Hoofdbestuur der Algemene
Nederlandse Bond van Zeevarenden.

22 Juli 1947.

KAMERAAD GEEF DIT BULLETIN NA HET GELEZEN TE HEBBEN
DOOR AAN EEN MEDE-KAMERAAD DIE HET NOG NIET GELEZEN HEEFT.

B. Spaed

RIJKSPOLITIE.
DISTRICT GRONINGEN .
COMMANDANT.

GRONINGEN, 22 Juli 1947.

G.I. No: 108. GEHEIM.

AAN: het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat No: 68, te 's-GR A V E N

Volgno.
24 JULI 1947
ACD/9622

UITGEBOKT

BUREAU

ONDERWERP: "Algemene Politieke Toestand
in het District Groningen."

Naam:	
Datum:	25-7-'47

De radiorede van de Minster-President Dr.L.J. M.Beel op Zondagavond 18 Juli 1947, betreffende het politieon optreden van het Nederlandse Leger in Indonesië, is door de bevolking van het mij o.h.District op rustige wijze ontvangen, uitgezonderd door de Communisten.

De D.U.W.arbeiders te werk gesteld in de Landbouw en enkele landarbeiders, allen georganiseerd bij de E.V.C. (Eenheids-Vak-Centrale) zijn in het Oostelijk deel der Provincie Groningen in staking gegaan. Deze staking is ontstaan door een loongeschil, omdat de arbeiders niet accoord gingen met het door het Colle ge van Rijksbemiddelaars vastgestelde uurloon.

Als uitvloeisel van deze staking zijn ook enkele arbeiders, in totaal ongeveer 50, in de plaatsen Slochteren en Siddeburen in staking gegaan, om bovenvermelde reden. Deze staking heeft niets te maken met het optreden in Indonesië.

Onder de D.U.W.arbeiders te werk gesteld in de Landbouw in het Noordelijk deel der Provincie is gistermorgen 21 Juli 1947, een pamflet verspreid, waarvan een afschrift hierbij gaat, met het oogmerk om deze arbeiders ook tot staking over te halen.

Tijdens de vergadering, gehouden in het gebouw Apollo aan de Hereweg te Groningen, bleek, dat het overgrote deel der arbeiders niet genegen was om in staking te gaan, omdat het volgens hen toch niets ten voordele zou brengen, als de landarbeiders normaal door werkten.

Door het Bestuur der E.V.C. Voorzitter Kuilman, werd eerst blijk gegeven, dat het hier ook ging om een loongeschil en opervlakkig gezien leek dat ook zo, doch tegen het einde der vergadering werd medegedeeld, dat het ging wie thans de sterkste was: "De arbeiders of de Regering Beel, omdat thans de sabelrinkelaars het in Indië weer gewonnen hadden en dat alle arbeiders zich daar tegen moesten verzetten".

evens werd opgewekt om de andere arbeiders, in Uniebonden georganiseerd, hiervan te overtuigen.

De Majoor, Districtscommandant,
J.B.S. Römeling

[Handwritten signature]

Groningen, 21 Juli 1947.

AAN ALLE D.U.W.ARBIDERS WERKZAAM IN DE OOGSTVOORZIENING.

Waarde Makkers.

Zoals de meeste van Jullie bekend kan zijn is hedenmorgen staking uitgebroken onder de landarbeiders.

Het werk door jullie verricht is landarbeid zodat jullie voor het feit komen te staan, dat in een bedrijf door een deel wordt gestaakt, terwijl het andere gedeelte heden zal werken.

Om dus de houding te bepalen ten opzichte van deze staking, roept het comite van actie U allen op om hedenavond 8 uur in het gebouw Apollo Hereweg te komen.

Daar kameraden gaan wij onze houding bespreken wat Uw mening dan zal zijn is het comite zich ten volle bewust.

We willen er echter op wijzen dat ook jullie belangen hier worden geraakt door de eis van de landarbeiders 80 cent per uur is.

Als de landarbeiders deze strijd winnen en dat MOET ten koste van alles, dan worden vanzelfsprekend ook de tarief lonen verhoogd, omdat thans bestaande lonen gebaseerd zijn op 64 cent uurloon.

In Frwombos zijn een groot aantal oogstarbeiders in staking gegaan met als eis 250 gulden per hectare voor zandgrond en 270 gulden voor dalgrond.

Vanzelfsprekend zijn voor jullie nog een massa grieven, teveel om op te noemen, maar dat zal vanavond worden besproken.

Kameraden, wij rekenen op U, dat gij allen hedenavond aanwezig zult zijn, in het gebouw Apollo Hereweg.

Kameraden, maakt alle propaganda voor deze vergadering.

Het is Uw eigen belang..... Komt allen!!!!!!!!!!!!

Het voorlopig comite.

B

23 Juli 1947

BUREAU B
WETSBOEK
25-7-'47

t/m 8.00 uur v.m. Volgno.
24 JULI 1947
ACD/19621

Op 21 Juli 1947 staking uitgebroken onder vijftigtal landarbeiders in gemeente Gasselte. Hiervan een veertigtal lid E.V.C., overigen lid N.V.V. Oorzaak: loongeschil tussen Rijksbemiddelaar en arbeiders. Verloop: rustig.

Op 22 Juli 1947 staking uitgebroken onder 20-tal landarbeiders te Geesbrug (gemeente Oosterhesselen), vermoedelijk allen leden der alhier enige dagen tevoren opgerichte afd. der E.V.C. Oorzaak: Indië. Verloop: rustig.

Op een op 22 Juli 1947 te Schoonoord gehouden ledenvergadering der E.V.C. meldden zich vijftien nieuwe leden aan.

In het mij o.h. distriet (omvattende provincie Drenthe) geeft de C.P.N. naar buiten uit geen commentaar.

Jhr. W.A. Gevers Deynoot.

Aan:

Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie, te Leeuwarden
Commissaris der Koningin in de provincie Drenthe te Assen.

Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage

Gewest Commandant der Rijkspolitie te Groningen

Districtscommandanten der Rijkspolitie te Groningen, Leeuwarden, Winschoten en Heerenveen.

UITTREKSEL

Voor OD 720 Naam EVC en CPN Acties i.z.Indie

Origineel in OD 905 Naam Gegevens CPN Utrecht

Volg nr. Ag. nr. 19577 Aard van het stuk Verslag

Afz. ID Utrecht. Cl/720'47 Datum 21-7-47

Zie voor enige mededelingen i.z. Indiëkwestie OD 905

Zie ook stuk 19615 in dit OD 905

Uitgetrokken door B Afd./Sectie Datum 16-3-48

23 JUL 1947

ACD/9569

UITGEBOKT

24-7-47

De toespraak van de Minister-President tot het Nederlandse Volk, op Zondag 20 Juli 1947, is door de bevolking van de stad Groningen, met uitzondering van de communisten, gunstig ontvangen. Tot middernacht was de belangstelling van het publiek voor enkele courantenbureaux vrij groot. Door "de man van de straat" werd ook hier de politiek besproken. Men kon algemeen beluisteren, dat de enkele communist, die zich in het politiek debat had gewaagd, door de overgrote meerderheid heftig werd aangevallen. - - - - -

In de stad heerst volkomen rust. Geen enkele staking is gemeld. - - - - -

In de nacht van Zondag 20-op Maandag 21 Juli '47 te 4 uur, werd in het gebouw van de E.V.C. aan de Westersingel 44 te Groningen, vermoedelijk door een koerierster, een pak bezorgd inhoudende pamfletten, waarin alle D.W.W. arbeiders werden opgeroepen tot het bijwonen van een vergadering omtrent een staking in de Oogstvoorziening. Deze pamfletten werden onder leiding van Jacobus Kuilman, geboren te Groningen 13 October 1889, van beroep sigarenmaker, wonende te Groningen Bedumerstraat 34, aan een vijftal arbeiders uitgedeeld, om deze uit te reiken aan alle oogstarbeiders, die te zes uur met autobussen naar de boeren op het Hoge land vertrokken. (een pamflet wordt hierbij ingesloten). Tijdens het uittellen van de pamfletten werd onder deze arbeiders gesproken over de oorlog tegen Indië. Kuilman zei, dat de kleine man-waarmee hij de arbeider bedoelde wel weer verneukt (bedrogen) zou worden zoals altijd. Een andere arbeider merkte daarna op dat het nu de tijd was voor de arbeider om zijn slag te slaan en dat het hem benieuwen zou wat nu het N.V.V. zou doen. Een feit is, aldus deze arbeider, dat het N.V.V. nu kleur moet bekennen. Ook werd er nog gesproken over de slechte samenwerking onder de arbeiders, waarmee hij bedoelde, dat er ook tijdens een staking nimmer eenheid onder de arbeiders was. Tot slot werd nog door een der arbeiders gewezen op de minder gunstige financiële positie van de kassen der arbeiders. - - - - -

Te omstreeks 10 uur heeft Kuilman verklaard (dat alle ledenlijsten van E.V.C.-ers, R.C.P.-ers, Vrije socialisten en communisten in veiligheid waren gebracht. Voorts hadden alle leiders en voormannen van deze groepen (een onderduik-adres gezocht omdat zij verwachtten dat arrestaties van deze personen op grote schaal zou plaats hebben. - - - - -

Een proteststaking van 24 uur is hedenmorgen gemeld uit Nieuwe Schans van het personeel werkzaam op de strobartoniabriek "De Dollar" de schelpenmalerij en de graansilo. Deze proteststaking zou afgekondigd zijn tegen de oorlog met Indië.

Voorts zijn stakingen gemeld van landarbeiders uit verschillende plaatsen in oostelijk Groningen. Deze

UITTREKSEL

Voor OD 720 ..... Naam E.V.C.-C.P.N.-ACTIES IN ZAKE INDIE

Origineel in OD 244 ..... Naam C.P.N.-VERGADERINGEN

Volg nr. .... Ag. nr. 9543 ..... Aard van het stuk .....

..... Afz. I.D. Enschede ..... Datum 22 Juli 1947

Enige bekend geworden bijzonderheden omtrent een besloten
bijeenkomst van de Afdelingen I t/m VI der C.P.N. te Enschede, op
21 Juli 1947 met een verslag over enige actie i/z. Indie³/₄

Uitgetrokken door AGK ..... Afd./Sectie ACD/4 ..... Datum 26-9-1947 .....

I.D.
DEN HAAG.

Doss.15/99.

B

UITGEBOEKT

Volgno.
- 9 JULI 1947
A.G.D. 18108

G E H E I M.

REVOLUTIONNAIR COMMUNISTISCHE PARTIJ (R.C.P.)

In Revolutionnair Communistische kringen hier ter ste-
de circuleert het gerucht, dat leidende figuren van de Ben-
heidsvakcentrale (E.V.C.) zouden hebben medegedeeld, dat,
indien in Ned.Oost-Indië de oorlogshandelingen zouden be-
ginnen, hier te lande een "algemene werkstaking" zou wor-
den geïncalameerd, welke, naar men verwacht, niet zou blij-
ven beperkt tot de leden van de E.V.C., doch de sympathie
en steun van 80% van de leden van het N.V.V. zou krijgen.

Verzonden op 7 Juli 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU D
10-7-47

GEHEIM.

No. P. 134/147.

Onderwerp: E.V.C-pamfletten.

UITGEBOKT

Enschede,

1320
Juli 1947.

BUREAU B

Waltgno.

3 JULI 1947

ACD/17090

4-7-47

Ik heb de eer U EdelGestrenge te berichten, dat alhier op verschillende plaatsen, voornamelijk op de daarvoor bestemde aanplakborden, een 16-tal biljetten, waarvan de inhoud op bijlage dezes is vermeld, zijn aangeplakt.

Het is mij bekend, dat gelijke biljetten door de Politie in Amsterdam in overleg met de Procureur-Generaal en de Officier van Justitie aldaar in beslag zijn genomen op grond van belediging der Regering. (zie het onderstreepte)

Hoewel dät feit mijns inziens niet bepaald sterk is, heb ik opdracht gegeven bedoelde pamfletten te verwijderen, mede op grond van het feit, dat onder de huidige omstandigheden naar mijn mening het in het belang van de openbare orde niet toelaatbaar is, dat dergelijke pamfletten onder de aandacht van het publiek worden gebracht.

Eén exemplaar is in beslag genomen in het bureau van de plaatselijke raad der E.V.C., Oldenzaalsestraat 80, alwaar dit voor een raam was opgehangen.

Aangezien de betreffende zaak tegen het Hoofdbestuur der E.V.C. door de Justitie te Amsterdam aanhangig is gemaakt, zal het alhier ter zake opgemaakte proces-verbaal de Politie te Amsterdam worden toegezonden. Een afschrift van dit proces-verbaal gaat hierbij.

A A N:

Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

Op de gemeentelijke aanplakborden zijn pamfletten aangebracht ter grootte van plm. 60 x 90 cm., met de volgende inhoud:

B E K E N D M A K I N G .

TEGEN DE KOLONIALE OORLOG DE ALGEMENE WERKSTAKING.

Met het oog op het dreigende gevaar van een militaire aanval op grote schaal tegen de Indonesische Republiek heeft het Hoofdbestuur van de E.V.C. zich tot het N.V.V. en de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf gericht, met het voorstel onmiddellijk te beraadslagen over de voorbereiding tot

ALGEMENE WERKSTAKING

tot welke dient te worden overgegaan indien de Nederlandse reactie kennelijk door toepassing van wapengeweld de beslissing tracht te forceren.

HOOFDBESTUUR EENHEIDSVAKCENTRALE.

P R O C E S - V E R B A A L.

In verband met het plakken van een bekendmaking van het Hoofdbestuur van de E.V.C. met als opschrift "Tegen de Koloniale oorlog de algemene werkstaking enz." door de namens het Reclamebureau "Publex" op de reclameborden geplaatst op verschillende plaatsen in- en toebehorende aan de Gemeente Enschede, heb ik, Jan Kijff, brigadier van politie te Enschede, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, werkzaam bij de Afdeling Recherche, ingevolge daartoe bekomen opdracht op Maandag 30 Juni 1947 een onderzoek ingesteld en gehoord:

1e. GERRIT JAN ter HOFTE, geboren te Enschede, 31 December 1884, zonder beroep, wonende te Enschede, Schouwinksplein no. 8, die mij als volgt verklaarde:

"Ik ben een zwager van Barend Meijer, wonende te Enschede aan de Atjehstraat. Meijer voornoemd is agent van het Reclamebureau "Publex" uit Amsterdam en door hem worden op de verschillende reclameborden in de Gemeente Enschede de hem door dat bureau toegezonden pamfletten opgeplakt. Meijer is op Woensdag 25 Juni 1947 met vakantie gegaan. Op zijn verzoek worden nu deze werkzaamheden door mij verricht. Op Vrijdag 27 Juni 1947 kwam ik des middags bij mijn zwager voornoemd thuis en ik kreeg toen van de buurvrouw van mijn zwager, hoe of die genaamd is weet ik niet, een aantal bekendmakingen, afkomstig van het Hoofdbestuur van de E.V.C., met als onderwerp "Tegen de koloniale oorlog algemene werkstaking enz.", met het verzoek deze te gaan plakken op de hier genoemde borden. Ik heb toen deze bekendmakingen op Zaterdag 28 Juni 1947 op die borden geplakt. Ik wist niet dat zulks verboden of in strijd met de wet was. Wie deze bekendmakingen bij de buurvrouw van mijn zwager heeft gebracht weet ik niet. Ik ben bereid op Uw verzoek deze bekendmakingen weer te verwijderen en ik beloof U, dat zulks hedenavond nog zal gebeuren".

2. FREDERIK STEENBERGEN, geboren te Gronau, 10 Mei 1916, textielarbeider, won. te Enschede, Drienerweg 121, die mij als volgt verklaarde:

"Ik ben secretaris van de afdeling textiel van de E.V.C., afdeling Enschede, kantoorhoudende aan de Oldenzaalsestraat 80 alhier. Naar ik meen kwam Vrijdagmorgen 27 Juni 1947 een postbode op genoemd kantoor en overhandigde mij een rol pamfletten, die, zoals ik later bleek, afkomstig was van het Hoofdbestuur van de E.V.C. Aangezien ik wel vermoedde, dat het de bedoeling was, deze pamfletten te doen verspreiden, heb ik die rol gedeponereerd op het kantoor van de algemene secretaris van de E.V.C., afdeling Enschede, genaamd Piet Langendijk. Waar deze pamfletten nadien gebleven zijn, weet ik niet. Ik kan U daaromtrent geen nadere inlichtingen geven."

3. HENDERIKUS GEESING, geboren te Enschede, 29 Mei 1904, textielarbeider, wonende te Enschede, Hofstedeweg 1, die mij als volgt verklaarde:

"Ik ben propagandist van de E.V.C., afdeling Enschede. Toen ik op Vrijdag 27 Juni 1947 op het kantoor van het secretariaat van de afdeling, gelegen aan de Oldenzaalsestraat 80 alhier, kwam, zag ik daar op een bank een rol pamfletten liggen, afkomstig van het Hoofdbestuur der E.V.C. De bedoeling daarvan vermoedende, namelijk, dat ze verspreid moesten worden en dus tot mijn afdeling behoorden, heb ik die rol vandaar weggenomen en deze inderdaag verspreid.

Twaalf van deze pamfletten heb ik gebracht naar een zekere Meijer, wonende aan de Atjehstraat alhier, die belast met dit oplakken namens het Reclamebureau "Publex". Deze Meijer bleek echter niet thuis te zijn, waarna ik die pamfletten heb achter gelaten bij de buurvrouw van Meijer, met het verzoek ze aan Meijer door te geven en deze op kosten van de E.V.C. te doen bevestigen op de Reclameborden van de gemeente Enschede. De overige pamfletten, hoeveel dit waren weet ik niet, heb ik verspreid onder de leden van de E.V.C. met het verzoek deze pamfletten aan te brengen op de muren van fabrieken of op woningen, gelegen op de hoek van een straat. Ik ben voorlopig niet bereid U de namen van deze personen te noemen, ik vind zulks niet nodig. Volgens mij is hier geen strafbare handeling verricht. Eén van die pamfletten heb ik aan de binnenzijde voor het raam van genoemd kantoor gehangen en hangt daar nog, zoals U ziet. Meer kan ik hieromtrent niet verklaren."

Vervolgens heb ik, verbalisant, het hierbedoeld pamflet, hangende voor het raam van het kantoor van de E.V.C. aan de Oldenzaalsestraat alhier, vandaar verwijderd en in beslag genomen. De inhoud van dit pamflet luidt als volgt:

"Bekendmaking, Tegen de oorlog de algemene werkstaking. Met het oog op het dreigende gevaar van een militaire aanval op grote schaal tegen de Indonesische Republiek, heeft het Hoofdbestuur van de E.V.C. zich tot het N.V.V. en de Algemene Bond van Werkers in het Mijne bedrijf gericht, met het voorstel onmiddellijk te beraadslagen over de voorbereiding van de algemene werkstaking tot welke dient te worden overgegaan, indien de Nederlandse reactie kennelijk door toepassing van wapengeweld, de beslissing tracht te forceren.

HOOFDBESTUUR EENHEIDSVAKCENTRALE."

Bedoeld pamflet zal bij dit proces-verbaal worden overgelegd. Ambtsedig opgemaakt dit proces-verbaal.

Enschede, 30 Juni 1947.

w.g. J. Kijff.

GEZIEN:

Assaris van Politie,

C. V. D.

Br.No.109/-47-Geheim.

Onderwerp: "E.V.C.actie."

Viezenveen, 30 Juni

UITGEBOEKT	
B	01/120
Nummer	
Datum	4-7-'47

44000.
2 JULI 1947
ACD/17850.

Hiermede heb ik de eer U HoogEdelGestrenge beleefd het volgende te rapporteren.

In de nacht van Zondag, 29 op Maandag, 30 Juni 1947 is op de gemeentelijke aanplakborden en andere plaatsen te Enschede een biljet van ongeveer 60 x 90 c.M. aangebracht, waarop het volgende te lezen stond:

B E K E N D M A K I N G .

TEGEN DE KOLONIALE OORLOG DE ALGEMENE WERKSTAKING.

Met het oog op het dreigend gevaar van een militaire aanval op grote schaal tegen de Indonesische Republiek heeft het Hoofdbestuur van de E.V.C. zich tot het N.V.V. en de Alg.Bond van Werkers in het Mijnbedrijf gericht, met het voorstel om onmiddellijk te beraadslagen over de voorbereiding tot ALGEMENE WERKSTAKING, tot welke dient te worden overgegaan, indien de Nederlandse Reactie kennelijk door toepassing van wapengeweld de beslissing tracht te forceren.

Het Hoofdbestuur van de E.V.C.

Na informatie bij de Hoofden van Plaatselijke Politie te Almelo en Hengelo(O) werd mij medegedeeld, dat in deze beide gemeenten nog geen aanplakking had plaats gevonden. Wel was te Hengelo bekend, dat de aanplakbiljetten reeds enige dagen te Hengelo aanwezig waren.

De toestand in de fabrieken is rustig. De I.D. Almelo brengt tweemaal per dag rapport uit aan den Commissaris over toestand in de fabrieken, terwijl de Commissarissen van Politie van Enschede, Hengelo en Almelo onderling contact houden over de te nemen maatregelen tegen het aanbrengen van dergelijke aanplakbiljetten.

J.

A a n

Heer HOOFD van de

C. V. D.

's-GRAVENHAGE.

UITGEBEERT

Volgno.

27 JUNI 1947

ACD/17688

26.6.1947, 14,55 uur

Telefonische mededeling van Lt. Kol. KORT

Aan G.S.III B was onderstaand bericht binnengekomen.

Amsterdam, 26,6.1947

Hoofd bestuur E.V.C. stuurde ons (= het Nederlands Pers Bureau) het volgende communiqué.

Met het oog op het dreigende gevaar van een militaire aanval op grote schaal tegen de Indonesische Republiek, heeft het Hoofdbestuur van de E.V.C. zich tot het N.V.V. en de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf gericht, met het voorstel onmiddellijk te beraadslagen over de voorbereiding van een algemene werkstaking, tot welke dient te worden overgegaan, indien de Nederlandse reactie kennelijk door toepassing van wapengeweld een beslissing tracht te forceren.

B III

Aan Hoofd C.V.D.

BUREAU B	
Nummer:	
Comité:	20-6-47

I.D.
D E N H A A G.

Doss. 25/17.

UITGEBOKT

BUREAU B
G E H E I M. 14-6-47

Volgno.
23 JUNI 1947
A0017546
Sprekers op.

De laatste tijd werd meer dan eens door sprekers op openbare vergaderingen van de C.P.N. (Communistische partij Nederland) te kennen gegeven, dat, indien de Nederlandse regering zou besluiten het militaire apparaat in Indië in beweging te brengen, waardoor een oorlog tussen Nederland en de Republiek zou uitbreken, de partijleiding zich hiertegen zou verzetten. Hoewel dit niet openlijk werd gezegd, was voor eenieder duidelijk, dat men zou trachten een staking te organiseren.

Van veelal betrouwbare zijde werd dezerzijds vernomen, dat thans in de C.P.N. ernstig rekening wordt gehouden met het feit, dat het in Indië tot een gewapend conflict zal komen. In dit verband wordt aangenomen, dat voor heel het land richtlijnen zijn aangegeven, om zo mogelijk te komen tot een algehele staking. Verwacht wordt, dat de stakingen zich in hoofdzaak zullen beperken tot Amsterdam en Rotterdam. Een deel der leden van het N.V.V. te Amsterdam, zou onder druk van de E.V.C. hebben besloten tot staking over te gaan. In Rotterdam zou zulks nog niet zeker zijn.

De leiding van het N.V.V. zou hebben besloten niet tot staking over te gaan. Ook zij zou er thans van doordrongen zijn, dat de Regeringspolitiek ten aanzien van Indië tot voor kort verkeerd is geweest, doch zij deinst er voor terug dit openlijk te bekennen. Gevreesd wordt, dat de arbeiders dit nog niet zullen inzien. Er wordt aangenomen, dat veel wapens uit de illegaliteit werden achtergehouden, welke zich in handen van communisten zouden bevinden. Dit zouden in hoofdzaak automatische pistolen zijn. Ook zouden zij een aantal stens voorhanden hebben, doch door gebrek aan kennis van dit wapen, zou hiervan niet veel te duchten zijn. Een deel van de Amsterdamse Politie wordt als onbetrouwbaar beschouwd en men acht het niet uitgesloten, dat zij de stakers zullen steunen. Er zou zich te Amsterdam een groep illegalen bevinden, welke zich bij eventuele ongeregeligheden achter de regering zou willen scharen.

Op Woensdag, 11 Juni 1947, zou te Amsterdam in een café "De Leeuw" aan de Valkenburgerstraat een vergadering worden gehouden, belegd door de "Vrije Socialisten". Op deze vergadering zouden 50.000 pamfletten ter verspreiding worden uitgereikt, welke, naar het uiterlijk te oordelen, wel iets zouden weghebben van een uitgave van de C.P.N. Door middel van deze pamfletten zou worden opgewekt, zo spoedig mogelijk tot een havenstaking over te gaan.

Wat Den Haag betreft, kan worden vermeld, dat met de leiding van de vitale bedrijven contact bestaat. Algemeen is men van oordeel, dat hier ter stede, ook wanneer een staking zou uitbreken, de bedrijven vrijwel normaal zullen doorwerken. Een klein percentage van de gemeente ambtenaren en werklieden is georganiseerd in de E.V.C., terwijl het percentage communisten zeer gering is.

Even anders staat het met de rubberfabriek "Vredestein", waar 80% van de arbeiders, of ongeorganiseerd, of in de E.V.C. zijn georganiseerd. Ook met de leiding van deze fabriek bestaat contact.

Nog zij vermeld, dat het dagelijks Bestuur van de C.P.N. heeft besloten voor Zondag 15 Juni a.s. het Partijbestuur bijeen te roepen om over de huidige toestand te beradenslagen.

Dezerzijds blijft de aandacht op een en ander gevestigd.

Verzonden op 11 Juni 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

I.D.
DEN HAAG.

Doss.25/20.

UITGEBOKT

GEHEIM. ? ~~204~~

Volgno.

21 JUNI 1947

ACD/17497

Van betrouwbare zijde wordt medegedeeld, dat de bijeenkomst van de topfiguren van de C.P.N., de K.O.P. en de E.V.O., welke op Dinsdag, 17 Juni 1947 te Amsterdam, zou worden gehouden ter bespreking van de aan te nemen houding inzake de kwestie-Indië, tot nader order is uitgesteld.

De oorzaak hiervan is het uitblijven van de nota (advies) van de Commissie-Generaal aan de Nederlandse Regering, betreffende het al of niet gebruikmaken van de militaire macht.

Indien deze nota bekend wordt, zal bovenbedoelde bijeenkomst zo spoedig mogelijk plaats vinden.

Verzonden op 20 Juni 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

BUREAU	
	23-6-47

I.D.
DEN HAAG.

Doss. 25/20.

BUREAU D

VERBODEN TOEGANG

GEHEIM

19-6-47

Volgno.

17 JUNI 1947

ACD/17394

209

Van betrouwbare zijde werd medegedeeld, dat op Vrijdagavond, 13 Juni 1947, in een particuliere woning in Amsterdam een bijeenkomst gehouden is door de topfiguren van de C.P.N., de R.C.P. en de E.V.C., in totaal 18 personen.

Het doel van deze bijeenkomst was overleg te plegen inzake de aan te nemen houding, indien in Indië krachtig zal worden opgetreden, om dit zo nodig te beantwoorden met een algemene staking. Een definitieve beslissing werd niet genomen, doch men is voornemens in de naaste toekomst wel tot een stakingsactie over te gaan.

Op Dinsdag, 17 Juni 1947, zal op dezelfde plaats en tijd, door hetzelfde gezelschap opnieuw worden vergaderd en dan zal waarschijnlijk de datum voor een eventuele staking worden bepaald. Dit zou in ieder geval op een Maandag moeten gebeuren.

Het voornaamste onderdeel van de bespreking was het financiële gedeelte. De strijdkas van de C.P.N. bevat thans f.2200,-- en dit zou totaal onvoldoende zijn om tot deze actie over te gaan. Men besloot tot een nieuwe inzamelingsactie over te gaan. Op deze bijeenkomst werd voor hetzelfde doel gecollecteerd.

De strijdkas van de C.P.N. bevatte begin 1946 een bedrag van f.38.000,--. Er werd echter een bedrag van f.7000,-- in de kas van de "Perhimpoenan Indonesia" gestort, daar deze vereniging een tekort van f.15.000,-- had. Verder waren met de gevoerde propaganda grote bedragen gemoeid. Verschillende massa-bijeenkomsten brachten een nadelig saldo.

Verzonden op 16 Juni 1947.

aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

V

~~144~~ 200 244/ R'dans nr 17334

24 Juni

7.

B.17334.

1.

R. TZ.2. ~~ZEKER~~ GEHEIM.

UITGEBOKT

Actie C.P.N. in verband met Indonesië.

J.G. Crabbendam

uit 05 244 R'dans

A.C.D.
Werkar. Vern

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat door de partijleiding van de C.P.N. is besloten een actie te ontwikkelen tegen de petitionnementsactie van de heer Gerbrandy e.s. inzake de Indonesische kwestie.

Door de C.P.N. worden thans aan de leden lijsten uitgereikt, waarop handtekeningen moeten worden verzameld, welke lijsten daarna door de verzamelaar aan U moeten worden opgezonden.

Van bovenbedoelde lijsten gelieve U hierbij een foto-copie aan te treffen, waarbij moge worden opgemerkt, dat het de wens is van de C.P.N., dat nergens uit blijkt, dat deze actie van haar uitgaat.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze :

J.G.Crabbendam.

Aan Z.E. de Minister-President,
Plein 1813, No.4,
's-GRAVENHAGE.

Coll.: *AP*

Verzoekschrift

aan Z. Exc. Dr. L. J. M. Beel - Den Haag

Afkomstig van:

De ondergetekenden, meerderjarige Nederlanders,
verzoeken de Regering.

1. onwrikbaar vast te houden aan de vreedzame uitvoering van Linggadjati.
2. Geen personen op leidende posten in Indonesië of in Nederland te benoemen, die direct of indirect voorstanders zijn van militaire actie in Indonesië.

NAAM	VERBOD	WOONPLAATS	HANDTEKENING

Deze lijst opsturen aan: Z. Exc. Dr. L. J. M. Beel, -- Den Haag

UITGEBOKT

3 JB
G E H E I M
Datum: 13-6-47

Volgno.
12-6-47
ACD/17205

Van betrouwbare zijde werd het navolgende ~~voornemen~~.
Indien de Nederlandse Regering tot het nemen van krachtige maatregelen in Indonesië zou overgaan, zal hier onherroepelijk tot algemene staking worden overgegaan. De leiding van deze staking zal berusten bij de C.P.N., R.C.P. en E.V.C.

Tot dit doel wordt thans reeds bij leden van deze organisaties gecollecteerd om de weerstandskas te versterken. In Den Haag is voor dit doel bij een collecte op 7 en 8 Juni 1947 een bedrag van enige honderden guldens ingezameld.

De leiding van bovengenoemde organisaties in Amsterdam heeft het parool uitgegeven, dat bij deze stakingen door stakers niet van vuurwapenen gebruik mag worden gemaakt, alhoewel verscheidene C.P.N.-leden in het bezit moeten zijn van vuurwapenen, die zij achtergehouden hebben uit de illegaliteit.

Verwacht wordt, dat in Amsterdam en in Rotterdam algemeen gestaakt zal worden, zowel bij de havenarbeiders als bij de Gemeentediensten (tram, gas- en electriciteitsbedrijven enz.), zomede in de grote levensmiddelenbedrijven (bakkerijen enz.).

Verder zal er gestaakt worden bij de Verkade-fabrieken te Zaandam en bij Werkspoor te Haarlem.

Wat Den Haag betreft, zal bedoelde staking van geringe omvang zijn. Zij zal zich tot enkele bedrijven beperken, waar door kleine groepen gestaakt zal worden, o.a. bij de fa. HUS, waar een 40-tal arbeiders tot staking zou overgaan. Bij de H.T.M. is een poging gedaan het personeel tot een eventuele staking te bewegen, doch hier werd geen succes geboekt.

Deze stakingen zouden worden voorbereid door het "werkcomité" van C.P.N. Dit comité is verdeeld in 6 cellen, waarvan er zich 4 in Amsterdam, 1 in Den Haag en 1 in Rotterdam bevinden. De cel in Den Haag wordt "cel A" genoemd en bestaat uit 12 personen. De leiding van deze cel zou berusten bij:

- Aloysius Josef PEETERS, geboren te 's-Hertogenbosch, 17 Maart 1904, sigarenwinkelier, wonende en zaakdoende Witte de Withstraat 46 alhier. Hij staat bekend als een principieel, doch bezadigd communist. Zijn broer:

- Bernardus Theoderus PEETERS, geboren te 's-Hertogenbosch, 1 December 1894, wonende Fahrenheitstraat 671 alhier, maakt eveneens deel van deze cel uit.

Over de andere 10 leden zal, indien nadere gegevens worden verkregen, nader worden gerapporteerd.

De cel in Rotterdam wordt "cel B" genoemd, eveneens bestaande uit 12 man.

Het overleg inzake de eventuele stakingen geschiedt door een leidende figuur van de C.P.N. en een lid van de E.V.C. met een hoofdbestuurslid van de C.P.N. in Amsterdam.

Het bericht over een eventueel krachtig optreden van het Nederlandse leger in Indonesië zou door enkele C.P.N.-vertegenwoordigers in Batavia via de republikeinse zender te Djocja naar Brisbane worden uitgezonden; deze zendt dit

-weer-

weer via Londen naar het Hoofdbestuur in Amsterdam uit. Indien dit bericht binnenkomt zal tot staking worden overgegaan.

In dit verband werd nog medegedeeld, dat inzake deze staking geen openlijk (persoonlijk) contact tussen kopstukken van de C.P.N. en de Russische Ambassade zou plaatsvinden. Er zou echter wel overleg worden gepleegd, doch uitsluitend schriftelijk en de betreffende stukken zouden door een zeer ondergeschikt persoon worden overgebracht.

Verzonden op 10 Juni 1947.

aan: het Hoofd van de C.V.D., alhier.

13 September 7.

B 14304

GEHEIM

~~XXXX~~ 182730

III

IIIc 3

UITGEBOKT

"Muitterij" op
"de Boissevain"

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat volgens een ontvangen mededeling de gegevens, verwerkt in de artikelen in "De Waarheid" van 20 Januari 1947 "Koopvaarders worden bewapend" en volgende, omtrent de gebeurtenissen aan boord van genoemd schip, zouden zijn verstrekt door Johannes Petrus Lodewijk van der VEH. geb. te Willemstad (N.B.) 3 Februari 1888, kabelgast, wonende Bonistraat 13-I te Amsterdam.

Ik noge U verzoeken mij omtrent deze man te doen inlichten o.m. omtrent zijn politieke oriëntering en activiteit.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Aan de Heer Hoofdcornmissaris van Politie

te

A m s t e r d a m.

a

U.

L.L. van Laere.

DOSS. No.: _____

CRT.: WAARH. H.

DATE: 20-1-47

PAR.: _____

Koopvaarders worden bewapend

„Boissevain” en „Talissee” in oorlogstoestand naar Indonesië

De Nederlandse regering brengt op het ogenblik de passagiersschepen in een directe oorlogstoestand. Evenals tijdens de achter ons liggende oorlog worden de koopvaardersschepen bewapend. Dit is thans het geval met de „Boissevain” en de „Talissee”, die op het punt staan hun reis naar Indonesië aan te vangen. Door deze maatregelen van de regering wordt de oorlogsvloot in Indonesië versterkt en wordt de kans op incidenten dreigender.

Steeds weer wordt het accoord van Ling-gadjati met nieuwe gevaren omringd. Terwijl men praat over onderhandelen versterkt men steeds meer de aanwezige strijdkrachten.

Op de „Boissevain” zijn door de Marine funderingen aangebracht voor kanonnen en mitrailleurs. Verder bevinden zich thans aan boord 1 acht cm. kanon, 4 oerlikons (4-loopsmitrailleur) en 2 mitrailleurs, die tijdens de reis zullen worden opgesteld.

De Eenheids Vakcentrale heeft onmiddellijk protest aangetekend tegen deze onverantwoordelijke maatregel der regering en wijst de huidige gang van zaken van de hand. Vrijdag zowel als Zaterdag ondernam de E.V.C. stappen bij de regering, teneinde de ontstane situatie op te lossen. Het is wenselijk, dat de bevolking onmiddellijk met de plannen van de regering en de draagwijdte van de genomen besluiten op de hoogte wordt gesteld. Regering, het woord is aan U!

Het bewapenen van koopvaardersschepen heeft onder de bemanning van de „Boissevain” grote beroering gewekt. Eerst na uren lange onderhandelingen van den gezagvoerder met het Hoofdbestuur van de E.V.C., afdeling Transport, kon het schip zee kiezen. Echter onder protest van de bemanning.

Onmiddellijk na het bekend worden van de oorlogszichtige maatregelen van de

Nederlandse regering, die de strekking hebben de oorlogsvloot in de Indonesische wateren op verkapte wijze uit te breiden, hebben vertegenwoordigers der E.V.C. zich in verbinding gesteld met de diverse regeringsinstanties. Zaterdagmorgen j.l. werd één hunner uitgenodigd tot een bespreking met den gezagvoerder van de „Boissevain” en een woordvoerder der K.P.M., aan boord van het betrokken schip. Hier werd de situatie nauwkeurig onder ogen gezien. Op deze langdurige conferentie nam de E.V.C. zeer scherp

stelling tegen de huidige gang van zaken. Haar eis, dat het gebruik van stukken geschut onder commando en verantwoordelijkheid van den gezagvoerder zou geschieden, werd ingewilligd. De bediening van het geschut zal niet door militairen maar door het scheepspersoneel geschieden. De bemanning — door de E.V.C. opgeroepen — besloot deze keer nog uit te varen. Zij deed dit echter onder protest en liet dit protest aantekenen in het scheepsjournaal. Voorts verzocht zij de E.V.C. een scherp protest te laten horen bij de regering.

Het was de mening van de zeelieden, dat de wapens door de regering verwijderd dienen te worden. Mocht het gevaar van zeerovert, zoals men beweert, dreigen, dan is hiertegen slechts één geoorloofde bescherming: convoyering van de koopvaarders! Onder alle omstandigheden zal een oorlogstoestand op de Nederlandse passagiersschepen slechte invloed uitoefenen op het tot stand komen van een goede samenwerking tussen Nederland en Indonesië. Het zal het accoord van Ling-gadjati schaden en ondermijnen.

I.D. AMERSFOORT

3130

*D. van
Waren*

BUREAU B

25 April 1947.

2-9-47

Onderwerp: "Mouterij" op de Boissevain.

Een passagiere (betrouwbaar) van de Boissevain, die de reis van 17 Januari tot 18 Februari 1947 van Amsterdam naar Batavia meemaakte, deed de volgende mededeeling:

"De Boissevain was onder protest van de bemanning uitgevaren, omdat het schip "met kanonnen gewapend" was. Die "kanonnen" bleken slechts twee mitrailleurs te zijn die, na Sabang te hebben aangedaan, opgesteld zouden worden voor eventuele aanvallen van extremistische prauwen. Toen men de mitrailleurs te Sabang wilde monteeren, ontbrak de helft, zoodat de wapens onbruikbaar waren.

De z.g. Mouterij was slechts "storm in een glas water". Behalve 350 hutpassagiers waren er nog ruim 1000 ruimpassagiers en 200 mariniers aan boord. De ruimpassagiers waren ontevreden over de accomodatie en de mariniers over het feit, dat ze streng gescheiden waren van de hutpassagiers. Bovendien was er wrijving tusschen de bemanning en de officieren in verband met de vele vrouwen die aan boord waren. Er gebeurden vreemde dingen en de scheepsofficieren gaven hiervan de schuld aan de bemanning, terwijl de schuld eigenlijk bij henzelf lag.

Een zeker blad in Holland (hiermede zal bedoeld worden "De Waarheid") heeft veel ophef gemaakt over de Boissevain. De vertrouwensman, die deze berichten doorgaf was de kabelgast VEN, Johannes Petrus Lodewijk van der, geb. 3-2-88 te Willemstad (N.B.) wonende te Amsterdam, Bonisstraat 13 I hoog. Er waren nog al wat partijgenooten van hem onder de bemanning, waarvan in Priok een gedeelte van boord is gegaan om aan te monstereen op Amerikaansche schepen."

*K. van
v.k.*

Volgno.

28 APR 1947

ACD/14304